

Kaustisen kunta Tilinpäätös 2023

Kaustisen kunta Tilinpäätös ja toimintakertomus 2023

Sisällysluettelo

1 Toimintakertomus.....	4
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	4
1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	5
1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	7
1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	8
1.1.5 Kunnan henkilöstö	8
1.1.6 Ympäristöasiat.....	9
1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat	9
1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	9
1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	9
1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	10
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	11
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	11
1.3.2 Toiminnan rahoitus	12
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	13
1.5 Kokonaistulot ja -menot.....	15
1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	16
1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	16
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus.....	17
1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	17
1.6.4 Arvio konsernia todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	21
1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	21
1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	22
1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	27
1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely	27
1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	27
2 Talousarvion toteutuminen	28
2.1 Tavoitteiden toteutuminen.....	28
2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	28
2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen	28
2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	79
2.2.3 Investointien toteutuminen	81
2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen	84
2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	85
3 Tilinpäätöslaskelmat	87

3.1 Tuloslaskelma	87
3.2 Rahoituslaskelma	88
3.3 Tase.....	89
3.4 Konsernilaskelmat	90
3.5 Vesi- ja viemärlaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön tilinpäätös	95
3.6 Muut eriytetyt laskelmat.....	98
4 Tilinpäätöksen liitetiedot.....	99
4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	99
4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	101
4.3 Tasetta koskevat liitetiedot.....	104
4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	113
4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot.....	115
5 Allekirjoitukset ja merkinnät	118

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2023 käynnistyi jälleen kerran epävakaa maailmantilanteessa. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu yhä ja sodan tuoma epävakaus vaikuttaa kaikkialle. Valmiuden ja varautumisen kehittäminen ja ylläpito kiristyneen maailmanpoliittisen tilanteen vuoksi näkyikin aikaisempaa suuremmassa määrin myös kuntien arjessa.

Lintuinfluenssa iski koronapandemian ja Venäjän hyökkäyssodan vaikutuksista toipuvaan turkiselinkeinon dramaattisesti kesällä 2023. Tautia todettiin yli 60 suomalaisella turkistarhalla ja yli 420 000 turkiseläintä määrättiin lopetettavaksi. Tämä aiheutti elinkeinolle merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Moni alueella toimiva turkistarhasta harjoittava yritys joutuikin ajamaan koko tuotantonsa alas hyvin nopealla aikataululla: keväällä 2023 Kaustisella toimi 33 aktiivista turkistarhasta harjoittavaa yritystä, mutta loppuvuoteen mennessä määrä oli supistunut kuuteen.

Kulunut vuosi oli kuntapuolella historiallinen: pitkään valmisteltu hyvinvointialueiden toiminta käynnistyi vihdoin 1.1.2023. Tämä muutos on suurin hallinnollinen muutos koko kuntalaitoksen historiassa. Hyvinvointialueiden synnyn myötä sote-palvelujen järjestämiskustannukset jäivät kuntien taloudenpidosta pois, mutta samalla muuttui myös kuntien tulopohja pysyvästi. Osana viime vuoden hyvinvointialueiden syntyyn liittyvää myllerrystä maksettiin kunnille liikaa valtionosuuksia, jotka peritään kunnilta tulevina vuosina taannehtivasti takaisin. Kaustisen osalta takaisinperittävän summan on arvioitu olevan noin 300 000 euroa.

TE2025-uudistusta valmisteltiin Keski-Pohjanmaalla koko viime vuosi yhteistyössä alueen kuntien kanssa, mutta koska kaikki kunnat - Kaustinen, Toholampi ja Lestijärvi - eivät hyväksyneet esitettyä yhteistoimintasopimusta Keski-Pohjanmaan kuntien työvoimapalvelujen järjestämiseksi sellaisenaan, päätti valtioneuvosto Keski-Pohjanmaan työllisyysalueen muodostamisesta 22.2.2024.

Kunnan rahoituskulut, erityisesti korkokulut, ovat kasvaneet voimakkaasti vuodesta 2022 alkaen ja hankaloittaneet pitkän aikavälin taloussuunnittelua. Kunnanvaltuusto päätti syksyllä ottaa uuden 10 miljoonan euron lainan, jolla maksettiin pois kunnan ottamia kuntatodistusohjelmia.

Kunnan lainakanta on nyt 33 448 000 euroa eli 8 089 euroa/asukas, kun se Suomen kunnissa on keskimäärin 3 316 euroa/asukas.

Ennakoimattomista uhkista ja niihin liittyvistä taloudellisista haasteista huolimatta kunnan tilinpäätös osoittaa pientä ylijäämää vuodelle 2023. Aivan talousarvion mukaiseen ylijäämään (300 000 euroa) emme yltäneet, mutta haastavassa tilanteessa 260 312,65 euron tulos on kelpo suoritus.

Marraskuussa 2023 Kaustinen oli ansaitusti valokeilassa ja suuren mediahuomion kohteena, kun yhden ainoan viikon aikana Kaustisen eri kulttuuritoimijoille tuli kolme kansallisesti huomattavaa tunnustusta. Onnittelut vielä kerran!

Iso kiitos kunnan henkilöstölle ja kuntapäätäjille työstänne yhteisen hyvän eteen. Kiitos myös yhteistyökumppaneille ja kaikille kaustislaisille kuluneesta vuodesta. Tästä on hyvä jatkaa, myös tälläisen muuhalta tulleen.

Minna Nikander
kunnanjohtaja

1.1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuusto valitsi 23.5.2024 seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi toimielimiin uudet jäsenet.

Kunnanvaltuuston puheenjohtajana jatkaa Antti Mäkelä, I varapuheenjohtajana Toni Peltoniemi ja II varapuheenjohtaja Kai-Eerik Känsälä.

Valtuustoon nousi Elina Verrosen tilalle Toni Anttila.

Valtuuston kokoonpano:

Anttila Toni
Haukilahti Tiina
Kauppinen Juha A.
Koskinen Jouni
Kulpakko Marko
Kuusela Johanna
Känsälä Kai-Eerik
Mäkelä Antti
Mäkelä Sami
Mäki-Petäjä Pertti
Palojärvi Pilvi
Paavola Kari O.
Paavola Vesa
Peltoniemi Tero
Peltoniemi Toni
Puumala Katri
Rahkonen Marko
Seppä Eija
Timonen Annika
Tuomela Helinä
Varila Tero.

Kunnanhallitus 1.6.2023 – 31.5.2025

Jäsen	Varajäsen
Pj. Jouni Koskinen	Mikko Hanhikoski
Vpj. Eija Seppä	Marketta Kupari
Tero Varila	Kari Ruuska
Marko Rahkonen	Marko Kulpakko
Helinä Tuomela	Pertti Mäki-Petäjä
Kai-Eerik Känsälä	Hanna Ryömä
Tiina Haukilahti	Tina Sulkakoski
Johanna Kuusela	Katri Puumala
Annika Timonen	Matti Mustajärvi.

Tekninen lautakunta 1.6.2023 – 31.5.2025

Jäsen	Varajäsen
Pj. Pertti Mäki-Petäjä	Seppo Seppä
Vpj. Kari Korkala	Tiina Paavola
Sari Kojo	Juha Hanhikoski
Tero Peltoniemi	Marko Rahkonen
Hanna Ryömä	Elina Paavola
Irina Lyyra	Pirkko Salo
Marketta Kupari	Tero Varila
Miika Peltola	Taina Palola

Ympäristölautakunta 1.6.2023 – 31.5.2025

Jäsen	Varajäsen
Pj. Kari O. Paavola	Kari Tapani Rauma
Vpj. Taneli Pihlajamaa	Sanni Penttilä-Kungas
Aija Järvenpää	Seppo Seppä
Sakari Käsälä	Tero Peltoniemi
Aliona Kerttula	Laura Koskinen
Mikko Hanhikoski	Marko Försti
Tuija Lahti-Luopa	Satu Laakso
Monica Teirikangas	Johanna Huntus
Jussi Kentala	Saku-Miska Rentola

Sivistyslautakunta 1.6.2023 – 31.5.2025

Jäsen	Varajäsen
Pj. Katri Puumala	Karita Eteläperä
Vpj. Markus I Virkkala	Päivi Paananen
Marika Saari	Siv Kola
Mika J. Koskinen	Sakari Käsälä
Maria-Elisa Marjusaari	Lauri Oino
Jarkko Salo	Ilmo Kaunisto
Tiina Haukilahti	Irina Lyyra
Henrik Toivonen	Jarkko Käsälä
Jenna Alaspää	Salla Seppä

Keskusvaalilautakunta 1.6.2021 – 31.5.2025

Jäsen	Varajäsenet kutsumisjärjestyksessä
Pj. Teemu Korpiaho	1. Seija Kaustinen
Vpj. Vesa Viitala	2. Heimo Hautala
Marja Tastula	3. Markku Luomala
Saku-Miska Rentola	4. Jenna Alaspää
Outi Valo	5. Sonja Järvelä
	6. Pirjo Palosaari-Penttilä
	7. Jaakko Hosioja
	8. Katri Puumala
	9. Antti Mäkelä
	10. Urpo Myllymäki

Tarkastuslautakunta 1.6.2021 – 31.5.2024

Jäsen	Varajäsen
Pj. Juha A. Kauppinen	Marianne Virkkala
Vpj. Pilvi Norrena	Jussi Mäkipelto
Seija Kaustinen	Oili Salo
Raija Läspä	Anna-Kaarina Kuorikoski
Toni Anttila	Kai Myllymäki.

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen taloustilanne oli alkuvuonna 2023 ennakkoarvioita huonompi, ja kolmannella kvartaalilla tuotanto väheni selvästi. Hintojen nousu ja korkeat korot ovat vähentäneet investointeja ja kotitalouksien kulutusta vuoden aikana. Korkeammat hinnat, korkojen nousu ja epävarmuus tulevaisuudesta ovat hidastaneet kotitalouksien kulutuksen kasvua. Taloustilanne oli loppuvuonna edelleen heikko ja Suomen bruttokansantuote (BKT) supistui 0,5 % vuonna 2023. Heikoin tilanne oli rakentamisessa, mutta myös palvelujen hyvä kasvu tyrehtyi loppuvuodesta.

Talouden odotetaan kääntyvän kasvuun vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien ostovoimaa. Yksityinen kulutus kääntyykin vaimaamaan kasvuun tänä vuonna ja kasvu vahvistuu ensi vuonna. BKT kasvaa 0,4 % tänä vuonna. Kulutuksen ja investointien kasvu voimistuu vuonna 2025 ja talous kasvaa 2,0 %. Vuonna 2026 kasvu on 1,6 %. Työllisyyden ennakoitaan laskevan hieman tänä vuonna, mutta kasvavan jälleen ensi vuodesta lähtien.

Suomessa sekä viennin että tuonnin volyymit ovat supistuneet, samoin kuin ulkomaankaupan hinnat, jolloin viennin ja tuonnin arvossa on näkynyt varsin voimakasta laskua. Suomen talouden kasvun näkökulmasta ulkomaankauppa on kuitenkin tukenut BKT:n kasvua, koska nettovienti on ollut positiivista. Tämä johtuu siitä, että tuonti on vähentynyt voimakkaammin kuin vienti vuonna 2023. Ensi vuonna tuonnin näkymien odotetaan piristyvän, mutta toipuminen viivästyy vuoden loppupuoliskolle. Toimialakohtaiset erot ovat kuitenkin suuria ja osalla aloista ulkomaankaupan näkymät ovat pysyneet hyvinä tai ovat parantumassa.

Vuoden 2023 alussa voimaan tullut sote-uudistus tuo näkyväksi, kuinka suuriksi erot kuntien meno- ja tulorakenteissa ovat ehtineet kasvaa ennen uudistuksen toimeenpanoa. Jotta poikkeamat kunnalta uudistuksessa siirtyneiden kustannusten ja tulojen määrässä eivät aiheuttaisi merkittäviä muutoksia kunnan talouden tasapainoon, uudistuksen vaikutuksia tasataan voimakkaasti valtionosuuksiin sisältyvillä rahoituselementeillä.

Syntyvyyden lasku ja ikäluokkien pienentyminen puolestaan heijastuvat voimakkaasti kuntien järjestämisvastuulla oleviin kasvatukseen ja opetustoimen tehtäviin. Koska väestökehityksessä on kuntien välillä isoja eroja, ovat myös sen aiheuttamat haasteet ja ratkaisuvaihtoehdot eri kunnissa hyvin erilaisia.

Kuntiin vaikuttavat lähivuosina suurten kansallisten uudistusten lisäksi niin ilmastonmuutos, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, digitalisaatio kuin yllä mainittu väestökehityskin ja kuntien erilaistuminen. Kuntien on yhtä kaikki tasapainotettava talouttaan ja laadittava sopeutusohjelmia, jotta ne pystyvät vastaamaan tulevien vuosien moninlaisiin taloudellisiin haasteisiin.

Lähde: Valtioneuvosto, Taloudellinen katsaus, talvi 2023

Alueellinen tilanne

Pohjanmaan ELY-keskusalueen työttömyysaste oli joulukuussa 2023 7,6 %. Koko vuoden keskimääräinen työttömyysaste Pohjanmaalla oli 5,9 %. Kaustisen seutukunnan keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2023 oli 7,3 % ja Kaustisen 7,1 %. Kaustisen osalta työttömyysaste kohosi joulukuussa huippulukemiin 10,3 %:iin, mutta on sittemmin tullut alaspäin (tammikuussa 2024 enää 7,7 %). Turkisalan ahdinko ei vielä - joulukuun arvoja lukuun ottamatta - ole näkynyt työttömyysasteessa.

Alueen suurhankeinvestoinnit luovat alueelle runsaasti uusia mahdollisuuksia ja sitä kautta myös työpaikkoja.

Kaustisen väestö vuonna 2023

Kuntalain 1 §:n mukaan kunnan tehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Keskeisimpiä mittareita kunnan uskottavuudessa on sen väestökehitys.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Kaustisen väkiluku oli vuoden 2023 lopussa 4 135 henkilöä. Vähennystä vuoden 2022 tilanteeseen oli 60 henkilöä. Viime vuonna syntyi 27 henkilöä ja kuoli 52 henkilöä. Nettomuutto (kuntien välinen tulomuutto -kuntien välinen lähtömuutto) oli 65 henkilöä miinuksella.

Kaustislaisten elinkeinot jakautuvat seuraavasti: alkutuotanto 11 %, jalostus 27 % ja palvelut 62 % (Tilastokeskus 2021).

Tilikauden tulos

Kaustisen kunnan tilikauden 2023 tulokseksi muodostui 260 312,65 euroa. Tulos jäi n. 40 000 euroa talousarviossa ennakoitua heikommaksi.

Ulkoiset toimintakulut olivat 15 375 075 euroa, ja ne kasvoivat talousarvioon verrattuina n. 480 000 euroa.

Toimintatuotot olivat 3 360 156 euroa ja ne kasvoivat 510 000 euroa verrattuna hyväksytyyn talousarvioon.

Verotuloja kertyi yhteensä 8 755 647 euroa, ne jäivät budjetoidusta n. 44 000 euroa. Valtionosuuksia saatiin yhteensä 5 695 036 euroa, eli yli 220 000 euroa enemmän kuin budjetoitiin. Tästä summasta 196 000 euroa oli OPM:n myöntämää tarkistettua valtionosuutta.

Vuosikate oli 1 990 920 euroa eli 481 euroa/asukas.

Poistot (1 730 608 euroa) kasvoivat vuositasolla 419 euroon/asukas.

Vuoden 2023 aloittavaan taseeseen tehtiin muutos sote- ja pelastuslaitospalveluiden siirryttyä hyvinvointialueelle. Soiten kuntayhtymäosuudet 245 053,48 €, siirtyvän henkilökunnan lomapalkkavelka - 25581,52 € ja pelastuslaitoksen kalusto 75836,67 € oikaistiin peruspääomaa vastaan yhteensä 295308,63 €

Investointimenot olivat pääosin korjaus- ja kunnossapitoinvestointeja, yhteissummaltaan 1 362 000 euroa. Investointeihin varatut määrärahat ylittyivät hieman, sillä talousarviossa oli niihin varattu yhteensä 1 199 600 euroa.

Kuntakonsernin tulos oli -287 883,95 euroa. Konsernitulosta heikensi pääasiassa tytäryhtiöiden heikko tulos, vain Oppilasasuntolat ylsi positiiviseen tulokseen: Rekipolska Koy -202 764,68 €, Kaustisen Kehitys Oy -395 731,60 €, Kaustisen Lämpö Oy -37 529,50 €, KTK Oy -89 475,00 € ja Oppilasasuntolat Oy 33094,45 €.

Valtuusto myönsi Kansantaiteenkeskus Oy:lle huhtikuussa 250 000 euron pääomallainan ja Kiinteistö Oy Rekipolskalle syyskuussa 43 000 euron pääomallainan.

Kunnanvaltuusto päätti syksyllä 2023 uuden 10 miljoonan euron lainan ottamisesta 20 vuoden maksuajalla, Kunnan lainamäärä oli vuoden lopussa 33 448 000 euroa ja kuntakonsernin 52 416 000 euroa.

1.1.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Johtoryhmään kuuluvassa henkilöstössä oli vuonna 2023 vaihtuvuutta: uusi sivistysjohtaja aloitti tammikuussa 2023 ja uusi kunnanjohtaja 2.5.2023. Myös talouspäällikkö jäi eläkkeelle vuonna 2023, ja uusi talouspäällikkö aloitti 1.11.2023.

Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikön hyvinvointialueille siirtyvien tehtävien vuoksi vapautunutta työaika kohdennettiin hyvinvoinnin edistämiseen.

1.1.5 Kunnan henkilöstö

Kaustisen kunnan talousarviotavoitteena on olla houkutteleva työnantaja, jolla on osaava, sitoutunut ja yhteistyössä työskentelevä henkilöstö. Tilinpäätöstietojen raportointia on uudistettu niin, että henkilöstöä

koskevista tiedoista laaditaan erillinen henkilöstökertomus Kuntatyöntantajien suositusta hyödyntäen. Henkilöstötietoa on myös tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Henkilöstörakennetta kuvaavat tunnusluvut, kuten henkilöstömäärä ja ikärakenne ovat säilyneet melko vakiintuneena. Henkilöstömäärään 31.12.2023 vaikuttaa myös eri vuosien raportointitapa esimerkiksi sivutoimisissa opettajissa. Nykyinen palkanlaskentaohjelma raporteineen antaa kuitenkin hyvät mahdollisuudet kehittää henkilöstötunuslukujen seurantaa.

1.1.6 Ympäristöasiat

Kuntastrategian mukaan Kaustisen kunnan toiminnassa noudatetaan kestäväen kehityksen periaatetta. Haluamme käyttää kestävästi kaikkia toiminnassamme tarvittavia voimavaroja ja luoda taloudellista, sosiaalista ja ekologista kestävyyttä. Viihtyisä ympäristö on merkittävä hyvinvoinnin lähde. Resurssien taloudellinen käyttö ei siten ole vain talouskysymys, vaan kunnan arvo palvelujen ja opetuksen järjestäjänä. Lisäsimme sähköisten toimintojen käyttöä esimerkiksi luopumalla paperisista ja postitettavista esityslistoista ja allekirjoittamalla pöytäkirjat myös sähköisesti. Koronaepidemia opetti meidät lähikokousten sijaan kokoontumaan verkossa etäyhteyksin.

Ympäristönsuojelussa on kiinnitetty huomiota ympäristön siisteyteen sekä yleisesti tiedottamalla kuntatiedotteessa että henkilökohtaisilla yhteydenotoilla ja seuraamalla kehotuksen noudattamista. Ympäristöluvan omaavia toimijoita on valvottu suunnitelmallisesti ja epäkohtiin on aktiivisesti puututtu. Ympäristön tilaa on seurattu myös pinta- ja pohjavesinäytteiden otolla mm. Perhojen yhteistarkkailun myötä. Perhojen yhteistarkkailussa ovat mukana niin jätevedenpuhdistamo kuin muita alueen yrityksiä, joilla on ympäristöluvassa seurantavelvoitteita. Yhteistarkkailun koordinoi Pohjanmaan vesiensuojeluyhdistys ry, joka laati vuosittain raportin valvonnasta.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

1.1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2023 alussa toimintansa aloittanut hyvinvointialue tulee vaikuttamaan suuresti sekä Kaustisen palveluihin että Kaustisen tulopohjaan.

Lintuinfluenssan vaikutukset turkiselinkeinon tuntuvat pitkään, ja kunnan verotuotot tulevat huomattavasti alenemaan.

Kevään 2024 laaditaan sekä kunnalle että kunnalle talouden tasapainotusohjelma, jotta toimisimme mahdollisimman kustannustehokkaasti myös jatkossa.

Kaustisen uudessa kuntastrategiassa tulee huomioida muuttunut maailma ja sen tuomat haasteet: tulee olla rohkeutta luoda uusia toimintatapoja.

1.1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Kaustisen merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät organisaation haavoittuvuuteen, yleiseen taantumavaaraan sekä inflaation kasvun tuoman tavaroiden, palvelujen, energian, ruuan hintojen nousu ja korkotason nousuun.

1.2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta (21 §). Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän (66 §). Kunnanjohtaja vastaa yhteistyössä toimialajohtajien kanssa tehtävien häiriöttömästä, vaikuttavasta, taloudellisesta ja tehokkaasta hoitamisesta.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohje on päivitetty vuonna 2019. Sen mukaan sisäinen valvonta on hyvän johtamis- ja hallintotavan edellytys ja osa jokapäiväistä toiminnan ohjausta ja johtamista. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet pyrkivät varmistamaan, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan. Erillistä sisäistä tarkastusta ei ole.

Sisäinen valvonta on toiminnan valvonnan ja kehittämisen ohella tapa tunnistaa riskejä ja läheltä piti -tilanteita. Riskien hallinta perustuu riskin tunnistamiseen ja kuvaamiseen, riskin toteutumisen vaikutusarviointiin ja todennäköisyyteen, mahdollisuuteen hallita riskiä sekä riskeistä raportointiin ja riskien seurantaan. Kaustisen kuntakonsernin riskit ovat jaoteltu strategisiin, rahoitus-, toiminnallisiin ja vahinkoriskeihin.

Sisäisen valvonnan lisäksi ulkoista tarkastusta suorittaa tarkastuslautakunta. Kunnan tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Auditor Oy ja vastuullisena tilintarkastajana HT, JHT Tuula Ylikangas.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Ulkoinen, €	2023	2022
Toimintatuotot	6 647 474	10 209 111
Toimintakulut	-18 662 393	-37 010 978
Toimintakate	-12 014 919	-26 801 867
Verotulot	8 755 647	15 993 578
Valtionosuudet	5 695 036	14 765 439
Rahoitustuotot ja -kulut	-444 844	62 173
Korkotuotot	0	23 239
Muut rahoitustuotot	114 213	240 080
Korkokulut	-553 198	-200 186
Muut rahoituskulut	-5 859	-960
Vuosikate	1 990 920	4 019 322
Poistot ja arvonalentumiset	-1 730 608	-1 675 660
Tilikauden tulos	260 313	2 343 662
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	260 313	2 343 662

Tuloslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut %	35,62	20,54
Vuosikate % poistoista	115	240
Vuosikate euroa /as	481	958
Asukasmäärä 31.12	4 135	4 194

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista. Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 991	4 019
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-44	-58
Toiminnan rahavirta	1 947	3 961
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 362	-2 118
Rahoitusosuudet investointeihin	103	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	77	87
Investointien rahavirta	-1 182	-2 031
Toiminnan ja investointien rahavirta	765	1 930
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	-528	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 164	-9 659
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 496	9 504
Lainakannan muutokset	1 340	-155
Muut maksuvalmiuden muutokset	37	-1 026
Rahoitustoiminnan rahavirta	849	-1 181
Rahavarojen muutos	1 614	749
Rahavarat 31.12.	2 713	1 099
Rahavarat 1.1.	1 099	350
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 v, €	-1 079	-2 585
Investointien tulorahoitus %	146,17	189,81
Lainanhoitokate	0,68	1,48
Kassan riittävyys, pv	10,39	10,37
Asukasmäärä	4135	4194

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

VASTAAVAA 1 000 €	Tase 2023	Tase 2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT	44 252	45 093
I Aineettomat hyödykkeet	138	113
1. Aineettomat oikeudet	2	2
2. Muut pitkävaikutteiset menot	136	111
II Aineelliset hyödykkeet	35 079	35 711
1. Maa- ja vesialueet (sis. arvonkorotukset)	2 405	2 436
2. Rakennukset	26 856	27 611
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 067	4 817
4. Koneet ja kalusto	354	450
5. Muut aineelliset hyödykkeet	397	397
III Sijoitukset	9 035	9 269
1. Osakkeet ja osuudet	8 568	8 786
4. Muut saamiset	467	483
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	23	25
2. Lahjoitusrahastojen varat	19	20
3. Muut toimeksiantojen varat	4	5
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 637	3 536
I Vaihto-omaisuus	39	56
1. Aineet ja tarvikkeet	39	56
II Saamiset	1 885	2 381
Pitkäaikaiset saamiset	743	200
2. Lainasaamiset	743	200
Lyhytaikaiset saamiset	1 141	2 181
1. Myyntisaamiset	553	489
3. Muut saamiset	163	108
4. Siirtosaamiset	426	1 584
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 713	1 099
VASTAAVAA YHTEENSÄ	48 913	48 654

VASTATTAVAA 1 000 €	Tase 2023	Tase 2022
A OMA PÄÄOMA	12 292	12 327
I Peruspääoma	9 390	9 686
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 642	298
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	260	2 344
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	131	151
1. Valtion toimeksiannot		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	131	146
3. Muut toimeksiantojen pääomat		5
E VIERAS PÄÄOMA	36 489	36 175
I Pitkäaikainen	27 757	20 913
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 784	19 948
3. Lainat julkisyhteisöiltä		
5. Saadut ennakot	26	28
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	948	938
II Lyhytaikainen	8 732	15 262
1. Joukkovelkakirjalainat	3 500	9 500
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 164	2 660
3. Lainat julkisyhteisöiltä		
4. Lainat muilta luotonantajilta		
5. Saadut ennakot	210	479
6. Ostovelat	845	871
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	172	196
8. Siirtovelat	841	1 557
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	48 913	48 654

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste %	25,1	25,3
Suhteellinen velkaantuneisuus %	104,0	102,3
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	2 902	2 641
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	702	629
Lainakanta 31.12. 1 000 €	33 448	32 107
Lainakanta 31.12. €/asukas	8 089	7 652
Lainat ja vastuut, 31.12.2022	32 289	32 289
Lainat ja vastuut, €/asukas	7 809	7 695
Asukasmäärä	4 135	4 196

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$$

Lainakanta 31.12.

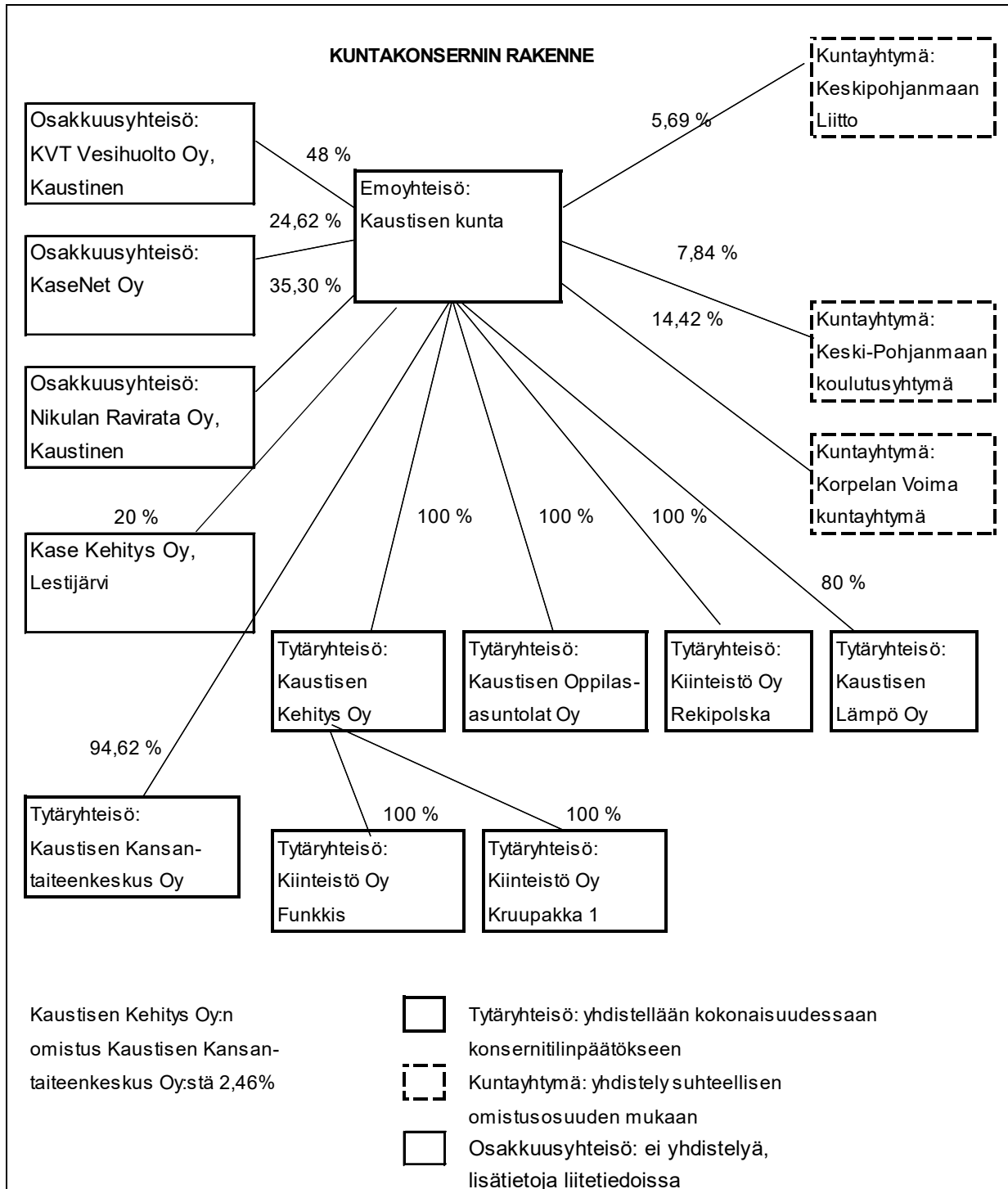
$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

1.5 Kokonaistulot ja -menot

TULOT	2023		2022	
	€	%	€	%
Varsinainen toiminta				
Toimintatuotot	3 360 156,77	11,76	6 928 493,70	17,12
Verotulot	8 755 647,26	30,63	15 993 578,10	39,51
Valtionosuudet	5 695 036,00	19,93	14 765 439,00	36,48
Korkotuotot		0,00	23 239,21	0,06
Muut rahoitustuotot	114 212,60	0,40	240 079,59	0,59
Satunnaiset tuotot		0,00	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät		0,00		
Käyttöom.myyntivoitot	-44 225,00	-0,15	-57 950,64	-0,14
Investoinnit		0,00		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	102 921,07	0,36	0,00	0,00
Käyttöom. myyntitulot	77 003,06	0,27	86 488,86	0,21
Rahoitustoiminta		0,00		
Antolainasaamisten vähennykset	15 511,04	0,05	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000,00	34,99	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	504 341,00	1,76	2 500 000,00	6,18
Oman pääoman lisäykset		0,00	0,00	0,00
Kokonaistulot yhteensä	28 580 603,80	100,00	40 479 367,82	100,00
MENOT				
Varsinainen toiminta				
Toimintakulut	15 375 075,54	56,94	33 730 361,06	87,15
Valmistus omaan käyttöön		0	0,00	0,00
Arvonlisäveron takaisinperintä		0	0,00	0,00
Korkokulut	553 197,54	2,049	200 185,93	0,52
Muut rahoituskulut	5 859,39	0,02	960,28	0,00
Satunnaiset kulut		0	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät		0		
Pakollisten varausten muutos		0	0,00	0,00
Käyttöom. myyntitappiot		0	0,00	0,00
Investoinnit		0		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	1 362 035,13	5,04	2 117 582,68	5,47
Rahoitustoiminta		0		
Antolainasaamisten lisäykset	543 427,48	2,01	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 164 005,48	11,72	2 655 323,48	6,86
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	6 000 000,00	22,22	0,00	0,00
Oman pääoman vähennykset		0	0,00	0,00
Kokonaismenot yhteensä	27 003 600,56	100,00	38 704 413,43	100,00
Kokonaistulot	28 580 603,80		40 479 367,82	
Kokonaismenot	27 003 600,56		38 704 413,43	
	1 577 003,24		1 774 954,39	
Muut maksuvalmiuden muutokset	-36 565,44		1 026 109,27	
Rahavarojen muutos	1 613 568,68		748 845,12	
	1 577 003,24		1 774 954,39	

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntastrategia painottaa konserninäkökulmaa ja toimiva konserniohjauksen on eräs kestävä toimintatavan tärkeä osa. Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohje on päivitetty vuonna 2019. Konserniohjausta toteutettiin kunnan johdon ja konserniyhtiöiden toimitusjohtajien kanssa käydyin keskusteluin.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhtiöt

Kaustisen kehitys Oy

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Tavoitteet

Tavoitteena on ollut Kaustisen Kehitys Oy:n toiminnan tehostaminen, kiinteistöjen korjausvelan saattaminen ajan tasalle ja kannattavuuden lisääminen. Tavoitteena on myös ollut kaikkien vanhojen piilevien ongelmakohtien selvittäminen ja saattaminen päivänvaloon, jotta päästään jatkamaan toimintaa niin, että ikäviä yllätyksiä ei enää tule.

Toteuma

Yhtiön toimintaa on saatu huomattavasti tehostettua ja kiinteistöjen kuntoa kohennettua vuoden 2023 aikana. Korjausvelkaa on saatettu ajan tasalle huomattavilla yli 350.000 euron remonteilla. Remonteista pääosa on ollut täysin välttämättömiä talotekniikkaan liittyviä korjauksia, jotka ovat olleet tekemättä jo pidemmän aikaa. Korjausvelka on saatu nyt tasolle, joka on siedettävä ja talotekniikka kiinteistöissä on pääsääntöisesti kunnossa, kunhan pidetään huoli, ettei korjausvelka pääse uudelleen paisumaan. Tilojen käyttöasteessa on edelleen vajetta, vaikka tilanne onkin kohentunut.

Kehitysyhtiön talous painuu todella pahasti miinukselle. Merkittävänä syinä tähän on Venäjän hyökkäyssodasta johtuvat sähkön hinnan ja muiden yleisten kustannusten nousu (inflaatio) sekä huomattavasti nousseet lainojen korkokulut. Myös remontit ovat rasittaneet taloutta huomattavissa määrin.

Yhtiön tuleva kehitys

Hotellin käyttöaste on voimakkaassa nousussa työmatkailun takia, ja tämä tulee parantamaan tulosta lähiaikoina. Ylimääräisiä kuluja karsitaan voimakkaasti vuodelle 2024.

Kaustisen kehitys Oy

Talouden tunnusluvut	TP2022	TA2023	TP2023
Toimintatuotot €	796 723	1 000 000	1 032 202
Toimintakulut €	- 744 586	-1 055 000	-1 104 007,72
Rahoituskulut €	- 41 068	- 45 000	- 105 391
Tilikauden voitto/tappio €	- 204 698	- 100 000	- 395 731,6
Taseen loppusumma €	6 866 359		6 803 707
Lainakanta €	3 199 332		3 100 726
Investoinnit €	126 287		159 973

Kiinteistö Oy Kaustisen Oppilasasuntolat

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Tavoitteet

Taloudellisena tavoitteena on pitää yhtiön talous voitollisena, koska tämä mahdollistaa korjauksien tekemisen ajallaan ja on varautumista suurempien peruskunnostuksien tekemiseen, jos solutyypisiä asuntoja jossakin vaiheessa halutaan muuttaa isommiksi kokonaisuuksiksi.

Toiminnallisena tavoitteena on pitää oppilasasuntolan rakennukset hyvässä kunnossa ja korjata asuntosoluja, jos niissä ilmenee korjauksen tarpeita. Mikäli asumistarpeissa ilmenee uusia toiveita, niitä pyritään toteuttamaan rahoituksen sallimissa rajoissa. Tavoitteena on, että rakennukset pysyvät hyvässä kunnossa koko niiden elinkaaren ajan.

Toteuma

Yhtiön taloudellinen tavoite saavutettiin ja tämä mahdollistaa yhtiön suorittamaan pieniä kunnostustoimenpiteitä sekä ylläpitämään huoneistoja ja kiinteistöjä.

Kiinteistö Oy Kaustisen Oppilasasuntolat on vuokrannut Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymälle kaikki tilat ja koulutusyhtymä on päättänyt nostaa oppilasasuntolan käyttöastetta ja -tarvetta tulevaisuudessa, sillä koulutusyhtymä on siirtämässä uusia koulutuslinjoja muista yksiköistä.

Yhtiön tuleva kehitys

Kiinteistö Oy Kaustisen Oppilasasuntolat

Talouden tunnusluvut	TP2022	TA2023	TP2023
Toimintatuotot €	94 842	94 842	94 556
Toimintakulut €	- 42 636	- 54 200	- 43 689
Rahoituskulut €	- 495	- 1 500	- 752
Tilikauden voitto/tappio €	31 806	39 142	33 095
Taseen loppusumma €	527 535		541 825
Lainakanta €	140 000		120 000
Investoinnit €	9 484		0

Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Tavoitteet

Tavoite Kansantaiteenkeskuksessa on ollut kesäkuusta 2023 lähtien saada talo olemaan pysyvästi avoinna yleisölle arkipäivisin ja lisätä tapahtumien määrää talossa. Tarkoituksena on ollut myös selvittää menneitä laiminlyöntejä ja selvittää talon kunto jatkoa ja tulevaisuutta ajatellen.

Toteutus

Talo on ollut arkipäivisin auki kesäkuusta 2023 lähtien, taloon on palkattu tuottaja ja tapahtumien määrää on

saatu lisättyä tuntuvasti. Taloon on tehty kuntokartoitusta ja muutamia akuutteja ja käytön kannalta välttämättömiä korjaustoimenpiteitä on suoritettu. Kirjanpidolliset asiat on saatu pääpiirteittäin ajan tasalle, vuodelle 2023 on täsmäytetty ja oikaistu vanhoja epäselviä asioita.

Yhtiön tuleva kehitys

Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy

Talouden tunnusluvut	TP2022	TA2023	TP2023
Toimintatuotot €	151 488	200 000	169 487
Toimintakulut €	- 175 306	- 225 000	- 225 719
Rahoituskulut €	- 11 104	- 12 000	- 6 225
Tilikauden voitto/tappio €	- 59 346	- 37 000	- 89 475
Taseen loppusumma €	334 886		348 242
Lainakanta €	68 500		49 500
Investoinnit €	1 868		59 333

Kiinteistö Oy Rekipolska

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Tavoitteet

Taloudellisena tavoitteena on tulostaso, jossa asukkaiden vuokrataso pysyy kohtuullisena vähintään maakunnan keskiarvoluvuissa. Taloudellisella tuloksella myös tulevat peruskunnostustarpeet rahoitetaan asukkaiden maksamilla vuokrilla vähintään puolella ja toinen puoli peruskunnostuksista hoidetaan lainarahoituksella.

Tavoitteena on järjestää asumismahdollisuuksia kohtuullisella vuokratasolla ja lyhyellä odotusajalla kaikille asunnon tarvitsijoille. Asuntokannan ylläpito hyvän kiinteistönhoidon avulla ja uusien vuokrakohteiden rakentaminen nykyaikaiseen asumiseen soveltuviksi ja että asunnot on varustettu nykyaikaisella varustuksella ja tekniikalla. Eri perheeseen ja eri ikäkausien asumistarpeisiin soveltuvia asuntoja olisi tarjolla, kun uusia asuntoja rakennetaan.

Toteuma

Yhtiön taloudellista tavoitetta ei saavutettu, sillä energian hinta, käyttökustannukset ja rahoituskustannukset kasvoivat jyrkästi vuonna 2023.

Toiminnallisena tavoitteena kiinteistöjä perusparannettiin suorittamalla huoneistojen kunnostustoimenpiteitä.

Yhtiön tuleva kehitys

Kiinteistö Oy Rekipolska

Talouden tunnusluvut	TP2022	TA2023	TP2023
Toimintatuotot €	1 582 795	1 590 083	1 569 614
Toimintakulut €	- 891 486	-1 407 500	- 936 685
Rahoituskulut €	- 104 394	- 98 074	- 284 099
Tilikauden voitto/tappio €	58 010	84 509	- 202 765
Taseen loppusumma €	10 846 276		10 248 373
Lainakanta €	8 218 674		7 698 403
Investoinnit €	244 339		11 663

Kaustisen Lämpö Oy

Olennaiset tapahtumat tilikauden aikana

Tavoitteet

Toiminta-alueella oleva kilpailukykyinen energiantoimittaja. Varmistetaan tehdyillä energiamateriaalisopimuksilla häiriötön ja hinnaltaan kilpailukykyinen energiamateriaalien saanti.

Tavoitteena on järjestää asumismahdollisuuksia kohtuullisella vuokratasolla ja lyhyellä odotusajalla kaikille asunnon tarvitsijoille. Asuntokannan ylläpito hyvän kiinteistönhoidon avulla ja uusien vuokraohteiden rakentaminen nykyaikaiseen asumiseen soveltuviksi ja että asunnot on varustettu nykyaikaisella varustuksella ja tekniikalla. Eri perheeseen ja eri ikäkausien asumistarpeisiin soveltuvia asuntoja olisi tarjolla, kun uusia asuntoja rakennetaan.

Toteuma

Taloudellista tavoitetta ei saavutettu, koska sekä polttoaineiden hinnat, käyttökulut, energian hinta että rahoituskulut kasvoivat.

Investointien, huoltojen sekä toimilaitteiden uusimisella laitoksiemme osalta on yhtiö saavuttanut toiminnalliset tavoitteet eli keskeytymätöntä energiajakelua.

Yhtiön tuleva kehitys

Kaustisen Lämpö Oy

Talouden tunnusluvut	TP2022	TA2023	TP2023
Toimintatuotot €	1 328 238	1 328 850	1 410 414
Toimintakulut €	-1 127 796	-1 299 300	-1 221 617
Rahoituskulut €	- 13 318	- 15 000	- 38 933
Tilikauden voitto/tappio €	- 5 699	14 550	- 37 529
Taseen loppusumma €	3 120 961		3 008 527
Lainakanta €	920 351		818 541
Investoinnit €	57 269		78 052

1.6.4 Arvio konsernia todennäköisestä tulevasta kehityksestä

1.6.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntalain 14 § mukaan valtuuston tulee päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kuntalain 47 § mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Kuntalain mukainen konserniohje on uudistettu vuonna 2019 (Kv 11.4.2019 § 8).

Konserniyhtiöille on annettu ohjeita talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa, talousarvion laadintaohjeissa ja konserniohjeessa. Konserniyhtiöt ovat raportoineet toiminnastaan talousarvioraportointien yhteydessä.

1.6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Toimintatuotot/ tulot	11 795 955,05	32 265 764,16
Toimintakulut	-24 535 107,04	-60 473 448,36
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	111 946,64	306 155,90
TOIMINTAKATE	-12 627 205,35	-27 901 528,30
Verotulot	8 617 444,90	15 866 271,62
Valtionosuudet	8 230 881,18	17 170 881,46
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotulot	11 919,59	31 166,66
Muut rahoitustuotot	126 886,55	283 070,87
Korkokulut	-1 138 583,04	-403 004,56
Muut rahoituskulut	-17 553,05	-28 513,57
VUOSIKATE	3 203 790,78	5 018 344,18
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 495 463,13	-3 782 154,38
Tilikauden yli- ja alipariarvot		0,00
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-291 672,35	1 236 189,80
Tilinpäätössiirrot	10 392,33	23 954,16
Tilikauden verot		-2 865,46
Laskennalliset verot	0,00	0,00
Vähemmistöosuudet	-6 603,93	-7 801,93
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-287 883,95	1 249 476,57
Toimintatuotot % toimintakuluista	48,08	53,36
Vuosikate prosenttia poistoista (>100 tulorahoitus riittävä)	92	133
Vuosikate €/as	775	1 197
Asukasmäärä 31.12.	4 135	4 194

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Vuosikate	3 203 790,78	5 018 344,18
Tilikauden verot	0,00	-2 865,46
Tulorahoituksen korjauserät	-7 081,61	-157 989,12
TOIMINNAN RAHAVIRTA	3 196 709,17	4 857 489,60
Investointimenot	-2 664 203,77	-4 460 044,71
Rahoitusosuudet investointeihin	102 921,07	24 968,84
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	110 575,57	98 576,03
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 450 707,13	-4 336 499,84
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	746 002,04	520 989,76
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-543 427,48	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	26 878,48	7 386,28
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 569 599,25	2 659 200,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 673 742,30	-11 499 650,62
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 389 174,88	9 637 983,59
Lainakannan muutokset	1 506 682,07	797 532,97
Oman pääoman muutokset	0,00	-201 574,09
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-19 418,62	-78 544,64
Vaihto-omaisuuden muutos	-144 631,06	-50 442,80
Saamisten muutos	1 689 331,37	-857 673,96
Korottomien velkojen muutos	-1 436 650,02	-85 323,86
Muut maksuvalmiuden muutokset	88 631,67	-1 071 985,26
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 078 764,74	-468 640,10
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 824 766,78	52 349,66
Rahavarat 31.12	4 819 030,49	4 385 151,19
Rahavarat 01.01	2 994 263,71	4 332 801,53
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 824 766,78	52 349,66
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta t€	yht.	-7 960
Investointien tulorahoitus, %	120	113
Lainanhoitokate (tyydyttävä 1-2)	0,00	11,70
Kassan riittävyys, pv	223	21

Tunnusluvut 5 vuodelta vertailuna		Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	
Tunnusluvut v 2017			-1 907
Tunnusluvut v 2018		-1 457	-1 457
Tunnusluvut v 2019	-3 057	-3 057	-3 057
Tunnusluvut v 2020	1 696	1 696	1 696
Tunnusluvut v 2021	-3 756	-3 756	-3 756
Tunnusluvut v 2022	521	521	
Tunnusluvut v 2023	746		
	yht.	-3 850	-8 481

Konsernitase ja sen tunnusluvut

	Vuosi 2023	Vuosi 2022
VASTAAVAA		
Aineettomat oikeudet	250 670,25	424 706,79
Muut pitkäaikaiset menot	138 973,66	116 656,87
Ennakkomaksut	7 051,38	2 179,01
Aineettomat hyödykkeet	396 695,29	543 542,67
Maa- ja vesialueet	3 995 216,27	4 144 938,22
Rakennukset	47 495 413,54	50 790 000,59
Kiinteät rak. ja laitteet	9 346 671,36	9 154 530,65
Koneet ja kalusto	1 599 492,39	1 939 048,28
Muut aineelliset hyödykkeet	1 037 417,87	1 055 480,88
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	103 083,33	481 389,75
Aineelliset hyödykkeet	63 577 294,76	67 565 388,37
Osakkuusyhteisöosuudet	3 027 565,08	3 021 503,78
Muut osakkeet ja osuudet	1 999 655,93	2 012 084,43
Muut lainasaamiset	253 418,43	262 902,55
Muut saamiset/ liittymismaksut	31 308,68	41 263,67
Sijoitukset	5 311 948,12	5 337 754,43
PYSYVÄT VASTAAVAT	69 285 938,17	73 446 685,47
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	232 701,83	208 804,61
Vaihto-omaisuus	609 178,82	602 132,10
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	348 390,23	348 390,23
Lyhytaikaiset saamiset	2 754 132,54	5 646 210,68
Rahoitusarvopaperit	0,00	144 698,21
Rahat ja pankkisaamiset	4 819 030,49	4 240 452,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 530 732,08	10 981 884,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	78 049 372,08	84 637 374,28

VASTATTAVAA	Vuosi 2023	Vuosi 2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	9 390 468,39	9 685 777,02
Arvonkorotusrahasto	899 148,28	871 738,41
Muut omat rahastot	1 538 267,88	1 540 978,87
Ed. tilikausien ylijäämä (+) / alijäämä (-)	5 476 472,93	4 297 955,28
Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-)	-287 883,96	1 249 476,57
	17 016 473,52	17 645 926,15
VÄHEMMISTÖOSUUDET		
KONSERNIRESERVI	0,00	0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	129 019,94
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
	341 570,19	434 751,66
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	44 154 755,33	39 230 745,21
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 590 975,06	4 130 795,03
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	8 261 659,83	13 916 870,57
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 186 585,97	8 657 152,37
	60 193 976,19	65 935 563,18
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	78 049 372,08	84 637 374,28

Konserniohjelmassa kahden desimaalin omistus. Korpelan Voiman poistoero huom. aik. vuosien ylijäämässä.

Omavaraisuusaste, % (tavoite 70%, <50% merkittävän suuri velkarasite)	21,80	20,85
Suhteellinen velkaantuneisuus, €	510	204
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	5 189	5 547
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1 255	1 323
Konsernin lainakanta 31.12, 1000 €	52 416	53 148
Konsernin lainat/asukas 31.12, 1000 €	12 676	12 672
Lainasaamiset 31.12	31 309	41 264
Kunnan asukasmäärä	4 135	4 194

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 113 § mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä varten tarpeelliset seikat on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja tai pormestari.

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että tilikauden tulos 260 312,65 euroa siirretään edellisten vuosien yli- ja alijäämättilille.

1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnan ja sen tytäryhtiöiden taloudentasapainottamisohjelmaa valmistellaan kevään 2024 aikana.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

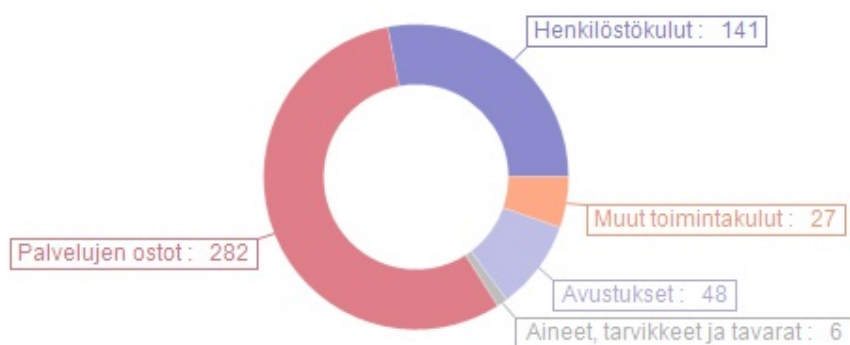
2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

YLEISHALLINTO

Kunnanjohtaja Minna Nikander

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	130 932	0	130 932	372 408	241 476	3 623 969
Toimintakulut	-1 968 505	-20 000	-1 988 505	-2 112 004	-123 499	-21 253 816
Toimintakate	-1 837 573	-20 000	-1 857 573	-1 739 596	117 977	-17 629 847
Poistot ja arvonalentumiset	-22 500	0	-22 500	-28 800	-6 300	-67 648
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 860 073	-20 000	-1 880 073	-1 768 396	111 677	-17 697 495

Toimintakulujen jakauma (1 000 €)

Yleishallinto

Tilivelvollinen hallintojohtaja Hanna Salminen

1100 Kunnanhallitus ja valtuusto
 1101 Kunnanvirasto/KJ + hallintoj.
 1102 Vaalit 1103 Tarkastustoiminta
 1114 Muut toimielimet
 1121 Kehittämistoiminta
 1123 Muu toiminta
 1212 Työllistämispalvelut

Toiminta talousarviovuonna

Vuonna 2023 vaihtui yleishallinnossa keskeisiä viranhaltijoita: kuntaa vuodesta 1991 johtanut kunnanjohtaja Arto Alpia jäi eläkkeelle 1.9.2023 ja uutena, määräaikaisena kunnanjohtajana aloitti 1.9.2023 Minna Nikander.

Taluspäällikkö Carita Söderbacka irtisanoutui 1.11.2023 alkaen. Kunnanhallitus valitsi taluspäälliköksi 1.11.2023 alkaen Helena Hohenthalin.

Palkkasihteeri Airi Mattila irtisanoutui 1.8.2023 alkaen. Uudeksi palkkasihteeriksi valittiin Anne Saarikko, joka aloitti palkkasihteerinä 1.8.2023.

Kunnanhallitus hyväksyi palveluneuvojan 40 %:n toimen muuttamisen 100 % toimistosihteerin toimeksi. Teknisten palveluiden toimistosihteeri siirrettiin hallinto- ja kehittämispalveluiden 100 %:een toimeen.

Kustannuspaikalle 001101 Kunnanvirasto/KJ+hallintojohtaja valtuusto myönsi 20 000 euron lisämäärärahan mm. asiantuntijapalvelujen hankintaan.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	43 200	0	43 200	155 114	111 914	160 988
Toimintakulut	-669 297	-20 000	-689 297	-745 470	-56 173	-618 507
Toimintakate	-626 097	-20 000	-646 097	-590 356	55 741	-457 519
Poistot ja arvonalentumiset	-2 500	0	-2 500	-5 185	-2 685	-2 593
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-628 597	-20 000	-648 597	-595 541	53 056	-460 112

Asiakas			
Tavoite		Toteuma	
Vireille tulevien asioiden joutuisa käsittely		Käynnissä	
Toimenpide	Sujuvat prosessit ja hyvä osaaminen		
Tulos	Valtuustoaloitteiden jakaminen kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti lautakunnille on lyhentänyt valtuustoaloitteiden käsittelyaikaa. Asiakaspalautteen mittaamista hallintopalveluissa ei toteutettu.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Käsittelyaikojen pituus (edellyttää diariointia)			
Asiakaspalautteen hyödyntäminen			
Tavoite		Toteuma	
Hyvä tiedonkulku ja onnistunut viestintä		Käynnissä	
Toimenpide	Viestintäohjeen mukaisesti, monikanavaisesti ja kehittäväällä tavalla toimien		
Tulos	Kunnan sisäistä ja ulkoista viestintää on kehitetty, kun on saatu lisäresurssia tiedottamiseen.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Kohdeyleisön tavoittaminen, tietojen oikeellisuus, viestinnän vaikuttavuus			
Tavoite		Toteuma	
Hyvä asiakaskokemus palveluista ja laadusta		Valmis	
Toimenpide	Työskentely on osaavaa, ripeää, asiallista ja ystävällistä		
Tulos	Asiakkaita on palveltu osaavasti, ripeästi ja ystävällisesti koko hallinto-osastolla.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Asiakaspalaute, toiminnan virheettömyys			
Prosessit			
Tavoite		Toteuma	
Päätösasioihin paras mahdollinen ratkaisu		Valmis	
Toimenpide	Päätösasioiden laaja ja laadukas valmistelu		
Tulos	Valtuusto kokoontui vuonna 2023 7 kertaa ja kunnanhallitus 17 kertaa. Myös iltakouluja järjestettiin tarpeen mukaan.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Päätösvaikutusten seuranta			
Tavoite		Toteuma	
Asiakirjojen ja raportoinnin kehittäminen		Käynnissä	
Toimenpide	Talousarvio- ja tilinpäätösasiakirjan kehittäminen		
Tulos	Talouhallintodokumentteja on uudistettu: uusi kvartaaliraportointi otettu käyttöön vuonna 2023 ja alkuvuonna 2024 myös uusi tilinpäätösdokumentti. Keväällä 2024 otetaan käyttöön myös uusi talousarviiodokumentti. Uudistetut talouhallintodokumentit parantavat tiedonkulua ja luettavuutta sekä tehostavat dokumenttien laadintaa.		

Mittarit	Tavoite	Toteuma
Luettavuuden ja tiedonkulun parantuminen		

Talous		
Tavoite		Toteuma
Tasapainoinen talous		Valmis
Toimenpide	Huolellinen resurssien käyttö, talousarvion noudattaminen	
Tulos	Vaikka talousarvion mukaiseen ylijäämään ei yllettykään, tulos on silti reilusti ylijäämäinen.	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Ylijäämäinen tulos		

Tukipalvelut

Tilivelvollinen hallintojohtaja Hanna Salminen

- 1201 Toimistopalvelut
- 1202 Talouspalvelut
- 1203 IT-palvelut
- 1204 Henkilöstöhallintopalvelut
- 1205 Yhteispalvelu

Toiminta talousarviovuonna

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	87 732	0	87 732	217 294	129 562	121 412
Toimintakulut	-562 383	0	-562 383	-587 449	-25 066	-892 573
Toimintakate	-474 651	0	-474 651	-370 155	104 496	-771 161
Poistot ja arvonalentumiset	-20 000	0	-20 000	-23 615	-3 615	-36 687
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-494 651	0	-494 651	-393 769	100 882	-807 849

Henkilöstö		
Tavoite	Toteuma	
Henkilöstö työskentelee tehokkaasti ja vastuullisesti hyvässä yhteistyössä yhteisiin tavoitteisiin vastaten	Valmis	
Toimenpide	Strategian mukaisen organisaatiokulttuurin johtaminen	
	Hyvät työyhteisötaidot	
	Työtapojen kehittäminen	
	Säännölliset palaverit mahdollistavat hyvän tiedonkulun, tilannekuvan ja nopean puuttumisen ongelmiin.	
	Sijaistamisvalmiuden parantaminen etenkin toimistorutiineissa (edellyttää riittäviä yhteisiä käytäntöjä)	
Tulos	Hyvä yhteistyö yhteisissä tavoitteissa.	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Toiminnan tehokkuus ja virheettömyys, saatu palaute		
Kokemus työskentelyn sujuvuudesta ja työnilosta		
Onnistuneet muutokset		
Toteutetut kehittämistoimet ja toimintamallit rutiiniasioissa Ongelmatilanteiden nopea ja tehokas ratkaisu		
Ydintehtävien hoitamisvalmius yllättävissäkin poissaolotilanteissa		
Tavoite	Toteuma	
Osaava, sitoutunut henkilöstö	Valmis	
Toimenpide	Onnistunut rekrytointi ja palvelussuhteen aloitus	
	Onnistuneet rekrytoinnit	
	Hankitaan tarvittavaa koulutusta, hyödynnetään sisäistä koulutusta ja vertaisoppimista.	
Tulos	Työllisyysrahaston hyväksymiin kolmen päivän koulutuksiin osallistui yhteensä 28 henkilöä, kahden päivän 16 henkilöä ja yhden päivän 22 henkilöä.	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Henkilöstön vaihtuvuuden ja syiden seuranta		
Tyytyväinen työntekijä ja työnantaja		
Toteutuneiden koulutustilaisuuksien määrä ja osallistujat, 3 koulutusta /vuosi/hlö	3	
Tavoite	Toteuma	
Henkilöstön korkea työkyky ja työtyytyväisyys	Käynnissä	
Toimenpide	Henkilöstön kuuleminen ja omaan työhön vaikuttaminen. Kehityskeskustelut vuosittain	
	Toimivat työterveyspalvelut	
	Varhaisen tuen käyttö ja sairauspoissaolojen seuranta. Töihin paluun tukeminen	
	Tehokas reagointi yksikön ja yhteisön työkykyä uhkaaviin ongelmiin	
	Henkilöstön kuulemisen kehittäminen ja vaikuttamiseen kannustaminen	
	Tyky-toiminnan kehittäminen yhdessä henkilöstön kanssa	

	Esimiesasemasta johtuvan erityisen työkuormituksen tunnistaminen ja lieventäminen		
Tulos	Henkilöstökysely toteutettiin Formboxilla. Kehityskeskustelut toteutettiin suunnitelman mukaan. Tuloksia on hyödynnetty mm. henkilöstöetuuksien suunnittelussa. Tyky-tilaisuudet on toteutettu vuosittain.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Kriisien ratkaisussa onnistuminen (ajallinen kesto, laajuus)			
Kokemukset työn sujuvuudesta			
Henkilöstön kuulemisen toteutuminen Henkilöstökyselyjen tulokset			
Tyky-tilaisuuksien toteutuminen vuosittain			
Saatu palaute työssä jaksamisesta, kohdennetut työkykytoimet			
Toteutuneet kuulemistilaisuudet ja henkilöstötoiveet Kehityskeskustelujen käymisen aste toimialoilla Vastaanottoaikojen saatavuus			
Sairauspoissaolojen määrän väheneminen			

Prosessit			
Tavoite			Toteuma
Laadukas ja käyttäjiä palveleva tiedonhallinta			Valmis
Toimenpide	Tiedon saatavuuden parantaminen		
Tulos	Saatavilla olevan tiedon määrää on parannettu ja helpotettu.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Asiakaskokemus, sähköisesti henkilöstön saatavilla olevan tiedon määrä			
Tavoite			Toteuma
Asiahallinnan kehittäminen			Valmis
Toimenpide	Sähköisen viestinnän laajempi käyttöönotto, tarvittava käyttäjäkoulutus		
Tulos	Asiahallintaa on kehitetty ja uusi Cloudmeeting (sähköinen kokoushallinta) otettiin käyttöön syksyllä 2023. Dynasty asiahallinnan päivitykset tehtiin suunnitellusti.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Projektien onnistunut toteuttaminen			
Tavoite			Toteuma
Sähköisen asioinnin lisääminen			Käynnissä
Toimenpide	Ohjelmisto-osaamisen ja etätyöskentelytaitojen lisääminen		
	Dynastyn uuden version hyvä osaaminen		
	Kirjaaminen ja sopimusten hallinta käytössä kaikissa hallintokunnissa		
	Sähköisen arkiston käyttöönotto		
Tulos	Dynastyn käyttö on lisääntynyt myös tiedonhaussa. Uutta etätyöohjeistuksen valmistelu aloitettiin (hyväksyttiin keväällä 2024). Formbox lomaketyökalun pilottihanke aloitettiin ja jatkuu vuonna 2024. Kvartaaliraportoinnin osalta otettiin käyttöön uusi ohjelma.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	

Hankittujen ohjelmien korkea hyödyntäminen, työn paikkariippumattomuus		
Dynastyn käytön lisääntyminen erit. tiedonhaussa		
Uusien palvelujen onnistunut aloittaminen		

Talous		
Tavoite		Toteuma
Talouskehityksen tiivis seuranta ja kyky sopeuttaa toimintaa muuttuvissa tilanteissa		Valmis
Toimenpide	Talousajattelun ylläpitäminen kaikessa kunnan toiminnassa	
	Ajantasainen ja luotettava talousarvioraportointi kolme kertaa vuodessa	
	Taluskatsaus päättäjille	
Tulos	Talousseuranta on parantunut uuden kvartaaliraportointityökalun ja muun uuden taloushallinto-ohjelmiston käyttöönoton ansiosta.	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Tilinpäätös		
Tavoite		Toteuma
Resurssien tehokkaan käytön periaatteen vahvistaminen edelleen ja suunnitelmallisesti		Valmis
Toimenpide	Kulujen sopeuttaminen tuloihin. Muutoskyky, luovuus, joustavuus	
Tulos	Ylijäämäinen tulos tilikaudelta 2023 emon osalta.	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Ylijäämäinen tilinpäätös		
Tavoite		Toteuma
Sisäinen valvonta toimii tehokkaasti ja dokumentoidusti		Käynnissä
Toimenpide	Omavalvonta ja yksilöity, kohteittainen tarkastustoiminta	
Tulos	Sisäistä valvontaa on toteutettu sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeen mukaisesti.	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Raportointi tarkastetuista kohteista		

Työllistämistä tukevat palvelut

Toiminta talousarviovuonna

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	2 525
Toimintakulut	-230 000	0	-230 000	-187 255	42 745	-222 448
Toimintakate	-230 000	0	-230 000	-187 255	42 745	-219 923
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-230 000	0	-230 000	-187 255	42 745	-219 923

Ympäristöterveydenhuolto

Toiminta talousarviovuonna

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-153 783	0	-153 783	-152 371	1 412	-143 766
Toimintakate	-153 783	0	-153 783	-152 371	1 412	-143 766
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-153 783	0	-153 783	-152 371	1 412	-143 766

Elinkeinoelämän edistäminen

Tilivelvollinen

1304 Kaustisen Seutukunta, kunnanjohtaja Minna Nikander

1410 Maaseutupalvelut, maaseutuasiamies Sami Salonen

1420 Turkistalousneuvonta, turkistalousneuvoja Hanna Puputti

1304 Kaustisen seutukunta

1410 Maaseutupalvelut

1420 Yrityspalvelut+turkisneuvoja

Toiminta talousarviovuonna

Turkistalouden toiminta 1.1.-30.6.2023

Turkistalousneuvonnan kuntaosuus päättyi kesäkuun loppuun. Neuvonta lakkautettiin tarhauksen vähenemisen takia. Pitkään alalla olleet haasteet sekä kesäkuussa alueelle nopeasti levinnyt lintuinfluenssa vaikutti tarhamääriin. Lintuinfluenssan vaikutukset turkiselinkeinin näkökulmasta ovat tappioillisimmat Kaustisen alueella.

Vuoden alussa Kaustisella oli reilu 30 turkistarhaa ja vuoden lopussa 6 turkistarhaa.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-353 042	0	-353 042	-439 459	-86 417	-137 683
Toimintakate	-353 042	0	-353 042	-439 459	-86 417	-137 683
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-353 042	0	-353 042	-439 459	-86 417	-137 683

Asiakas			
Tavoite			Toteuma
Neuvonta			Valmis
Toimenpide	Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhdessä sidosryhmien kanssa.		
	Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa		
Tulos	Eri sidosryhmien kanssa järjestetty erilaisia infotilaisuuksia.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Maataloustukiin liittyvä tuki-info järjestetty yhteistyössä sidosryhmien kanssa.			
Tavoite			Toteuma
Tiedotus			Valmis
Toimenpide	Aktiivinen tiedotus kuntatiedotteissa, nettisivuilla ja sähköpostilla tukiasioista		
Tulos	Asioista tiedotettu aktiivisesti.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Useita kertoja vuodessa			
Tavoite			Toteuma
Kehittämishankkeet			Valmis
Toimenpide	Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin.		
Tulos	Osallistuminen hankkeisiin on ollut aktiivista		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Hankkeisiin osallistuu tiloja Kaustiselta.			
Prosessit			
Tavoite			Toteuma
Lakisäateisten tehtävien hoitaminen			Valmis
Toimenpide	Tehtävät hoidetaan ajallaan ja virheettömästi		
Tulos	Tukihakemukset hoidettu aikataulussa.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
100 % on tehty aikataulussa.		100	
Tavoite			Toteuma
Maataloustukien käsittely			Valmis
Toimenpide	Säännösten ja ohjeiden mukaan		
Tulos	Maataloustukihakemukset käsitelty aikataulujen puitteissa.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Tehtävät hoidetaan aikataulujen rajoissa.			
Tavoite			Toteuma
Osallistuminen kehittämispalaveriin			Valmis
Toimenpide	Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaveriin.		

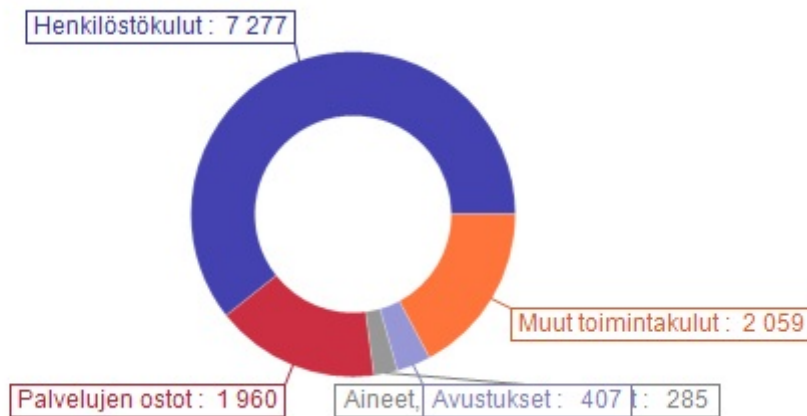
Tulos	Aktiivinen osallistuminen kehittämispalaverihin.	
Mittarit		Tavoite Toteuma
	Osallistutaan aktiivisesti kehittämispalaverihin.	
Tavoite		Toteuma
Maksatukset		Valmis
Toimenpide	Maksatus saatetaan järjestelmässä hyväksyty tilaan kuukauden kuluessa maksatuksen esteen poistumisesta.	
Tulos	100	
Mittarit		Tavoite Toteuma
	Maksatukset saatettu järjestelmään kuukauden kuluessa esteen poistumisesta. (kyllä=100, ei=0)	
Tavoite		Toteuma
Takaisinperinnät		Valmis
Toimenpide	Perintäpäättös tehdään kuuden kuukauden kuluessa takaisinperinnän perusteen muodostumisesta	
Tulos	Päätöksen tehty 6 kk:n kuluessa, perintäpäättöksen muodostumisesta.	
Mittarit		Tavoite Toteuma
		100
	Päätökset tehty kuuden kuukauden kuluessa perusteen muodostumisesta. (kyllä=100, ei=0)	

SIVISTYSTOIMI

sivistysjohtaja Minerva Rannila

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	1 565 939	0	1 565 939	1 483 794	-82 145	1 397 483
Toimintakulut	-12 069 738	0	-12 069 738	-11 988 795	80 943	-11 066 448
Toimintakate	-10 503 799	0	-10 503 799	-10 505 001	-1 202	-9 668 965
Poistot ja arvonalentumiset	-24 140	0	-24 140	-6 422	17 718	-12 875
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-10 527 939	0	-10 527 939	-10 511 423	16 516	-9 681 840

Toimintakulujen jakauma (1 000 €)

Sivistyspalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan vetovoimaisuutta

1. tuottaen tarkoituksenmukaisia, asiakaslähtöisiä ja laadukkaita **lähipalveluja** edullisesti turvallisessa toimintaympäristössä
2. tukien kuntalaisten mahdollisuuksia hyödyntää alueen monipuolista kulttuuriosaamista ja elävää **kulttuuriperintöä** kansainvälistä ja kansallista kulttuurista erikoisosaamista unohtamatta
3. kehittäen monipuolisesti **vapaa-aikapalveluja** kaikenikäisille, erityisryhmiä unohtamatta

antaen monipuolisia mahdollisuuksia kuntalaisten **osallistumiselle** palvelujen edelleen kehittämiseksi

Asiakas			
Tavoite		Toteuma	
Sivistyspalvelut toteutetaan kunnassa laadukkaasti.		Käynnissä	
Toimenpide	Sivistyspalvelujen yleinen laatuarviointikysely toteutetaan kuntalaisille vuosittain.		
Tulos	Sivistyspalveluissa on tehty vuoden aikana suunnitelmallista työtä eri yksiköiden toimintamallien ja tehtävien edistämiseksi.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Sivistyslautakunnan arvio tulosalueiden esimiesten tai tulosalueen avainhenkilöiden selvitysten perusteella.			
Tavoite		Toteuma	

Tulosalueiden turvallisuussuunnitelmat ovat ajantasaisia ja työntekijät harjoittelevat niiden mukaista toimintaa säännöllisesti.		Käynnissä	
Toimenpide	Turvallisuussuunnitelmat on päivitetty ja käyty läpi henkilökuntakokouksissa syksyllä ja niiden mukaista hätätilanteen pelastustoimintaa on harjoiteltu yksiköissä marraskuun loppuun mennessä.		
Tulos	Toteutunut osittain, mm. hätätilanteiden poistumisharjoittelun myötä. Turvallisuussuunnitelma valmis lukion osalta, muissa yksiköissä edelleen työn alla.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Tulosalueiden esimiesten ilmoitukset tehty			
Tavoite		Toteuma	
Kuntalaisten aktiivisuutta sivistyspalveluiden käyttämisessä ja kehittämisessä tuetaan sivistystoimen viestintää kehittämällä ja luomalla kaksisuuntaisen viestinnän mahdollisuuksia.		Käynnissä	
Toimenpide	Toimitaan vuosittain tehtävän tiedotus/viestintäsuunnitelman mukaisesti. Tiedotus vähintään viikoittain, perinteiset välineet ja sosiaalinen media, toimialueiden omat viestintävälineet, kuntatiedote. Kuntalaisaloitteiden käsittely kuukauden kuluessa.		
Tulos	Sivistyspalvelujen kotisivu-uudistus on edennyt suunnitelman mukaan. Tiedottamista on tehostettu. Viestintäsuunnitelmaa ei ole laadittu.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Viestintäsuunnitelman laajuus ja sisältö, viikoittaisten tiedotusten määrä ja saatu palaute, kuntatiedotteen ja kotisivujen uudistuksen laajuus ja muoto sekä saatu palaute, kuntalaisaloitteiden määrä ja käsittelyaika			
Tavoite		Toteuma	
Kuntastrategian mukaiset kehittämissuunnitelmat		Valmis	
Toimenpide	Tehdään kuntastrategian edellyttämät kehittämissuunnitelmat ja aloitetaan niiden mukainen toiminta		
Tulos	Kuntastrategia ohjaa toimialan tehtäviä.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Kehittämissuunnitelmien mukainen toiminta käynnistynyt.			
Henkilöstö			
Tavoite		Toteuma	
Henkilöstöä tuetaan työprosesseissa ja työssä jaksamisessa.		Käynnissä	
Toimenpide	Jokaisella työntekijällä on ajantasainen tehtävämäärittely ja toimenkuva. Hän on saanut työhönsä perehdytyksen ja saa tarvitessaan työhönsä ohjausta ja koulutusta. Tehtäville on sovittu varajärjestelmä. Henkilöstön on mahdollista kehittää itseään koulutuksen ja itseopiskelun avulla. Ammatillisesti kehittävät vertaisryhmätapaamiset / ryhmäkehityskeskustelut / keskustelut esihenkilön kanssa toteutetaan vuosittain jokaisen vakinaisen ja yli 6 kk määräaikaisen työntekijän kanssa.		
Tulos	Tehtävämäärittelyt aloitettu ja alustava kehityskeskusteluaiakataulu ilmoitettu.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Lähiesimiesten selvitys kehityskeskusteluissa esille tulleesta palautteesta.			
Prosessit			
Tavoite		Toteuma	
Esimiestuki on järjestelmällistä.		Valmis	

Toimenpide	Sivistystoimen johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti ja kahdenkeskiset lähiesimiestapaamiset sivistystoimen johtoryhmän jäsenen ja sivistysjohtajan kanssa ovat viikoittaisia		
Tulos	Sivistystoimen johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti kuukausittain.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Sivistystoimen johtoryhmän arvio toteutuksesta. (0=ei toteutunut, 100=toteutuu säännöllisesti)			100
Tavoite		Toteuma	
Alueellinen yhteistyö on monipuolista ja tarkoituksenmukaista.		Valmis	
Toimenpide	Perhonjokilaakson sivistysjohdon yhteistyö on tiivistä. Halsualla, Kaustisella ja Vetelillä on vuosittain yhteistyöhankkeita. Kaustinen osallistuu aktiivisesti Keski-Pohjanmaan alueverkostojen toimintaan.		
Tulos	Alueen sivistysjohdon yhteistyö on tiivistä, lisäksi ollaan mukana useissa eri verkostoissa ja hankkeissa.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Sivistysjohtajan selvitys alueellisen sivistysjohdon yhteistyöstä ja yhteistyöhankkeista.			
Talous			
Tavoite		Toteuma	
Sivistystoimen tulosalueiden kustannukset / asukas ovat alle Keski-Pohjanmaan maaseutukuntien keskiarvon ottaen huomioon valtakunnallisen erikoislukion.		Käynnissä	
Toimenpide	Budjettia toteutetaan taloudellisesti.		
Tulos	Sivistyspalveluisen kustannukset toteutuvat kustannustehokkaasti. Poissaoloista ja sijaisjärjestelyistä johtuen yksikkökohtaiset ylitykset haastavat suunnitelmallista toteutusta.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Budjetin menojäämä osaluueittain suhteessa alueellisiin vertailulukuihin.			

Peruskoulut

Tiilivelvolliset Keskuskoulun 7-9 ja Puumalan koulun rehtori Kaisu Koivisto, Keskuskoulu 1-6 ja Järvelän koulun rehtori Pasi Kanninen, sivistysjohtaja Mailis Tastula

3112 Jopo-opetus
3116 Valmistava opetus
3203 Kaustisen keskuskoulu (vl.1-6)
3205 Puumalan koulu (vl.1-6)
3206 Järvelän koulu (vl.1-6)
3208 Kaustisen keskuskoulu (vl.7-9)
3209 Erityisopetus ja -tuki
3211 Erityisluokka/perusopetus
3212 Kotikuntakorvaukset
3213 APIP-toiminta
Hankkeet
3100 Kerho jatkaa ja osallistaa
3103 Tasa-arvoavustus
3110 Koronatuki perusopetus
3111 Suomen malli harrastamiseen
3113 Tuki ja inklusio -yhteishanke
3115 Kaustisella harrastetaan 1.8.23-31.7.24
3117 Kaustisen kerhot 12.5.23-2024

Toiminta talousarviovuonna

Perusopetuksen esihenkilövastuut organisoitiin uudelleen vuonna 2023 kahden virkarehtorin mallilla: Toisen rehtorin vastuulle kuuluvat Keskuskoulun 7.-9.luokat ja Puumalan koulu. Toisen rehtorin vastuulle kuuluvat Keskuskoulun 1.-6.luokat ja Järvelän koulu. Kaikilla kouluilla on myös apulaisrehtorit. Muutos on tuonut toivottua opetuskentän aikaisempaa parempaa tukea ja toiminnan organisointia esihenkilötyön kautta. Alakouluilla Puumalan koulussa on lukuvuoden 2023-24 ajan 4 luokanopettajaa. Järvelän koululla on ollut 3 luokanopettajaa ja molemmissa 0,5 laaja-alainen erityisopettaja. Keskuskoulu 1.-6. on kaksisarjainen muuten, mutta 4.luokkien opetus on toteutunut kolmisarjaisena. Keskuskouluilla on erityisopettajaresursseja lisätty syksyllä eli yhden 1.-4. luokkien erityisopettajan työpanoksen lisäksi on toinen EO, jonka työpanoksesta 15 tuntia on luokille 5.-6. ja loput 7.luokalle yläkoululla. Lisäksi yläkoululla on oma laaja-alainen erityisopettaja. Keväällä 2023 aloitti toimintansa myös valmistavan opetuksen (Valmo) luokka. Tilanteesta johtuvan luokkatilojen puutteen vuoksi alakoululta on yksi luokka opiskellut yläkoulun tiloissa.

Yläkoululla Jopo-ryhmän opetus jatkuu ja siirtyi KTK:sta remontoituihin tiloihin koulun välittömässä yhteydessä sijaitsevan asuinrakennuksen päätyyn. JOPO-luokan toiminta on vakiintunutta ja tavoitteena on jatkossa myös talouden vakiinnuttaminen määräaikaisen toimintakauden sijasta.

Oppilaiden haasteet jatkuvat moninaisina, mikä näkyy runsaana koulunkäyntiohjaajien tarpeena alakouluilla. Keskuskoulun 1.-6. luokilla on 16 koulunkäynninohjaajaa, Valmossa 1 koulunkäynninohjaaja ja pienluokassa 5 koulunkäynninohjaajaa. Järvelän ja Puumalan kouluissa on molemmissa 4 koulunkäynninohjaajaa. Yläkoulussa on 4 koulunkäynninohjaajaa ja jopossa 1 kasvatusohjaaja.

Vuoden 2022 korona-ajan aiheuttamat terveyshaasteet jatkuivat, mikä näkyi sekä opettajien että ohjaajien aiempaa runsaampina sairaspöissaoloina ja kasvaneina sijaistarpeina. Tämä työllisti apulaisrehtoreita ja rehtoreita. Runsaiden pöissaolojen ja sijaisuuksien kirjaamisesta huolehtiminen Populus-järjestelmään lisäsi työmäärää.

Keväällä 2023 uusien ukrainalaisten ja vietnamilaisten oppilaiden saavuttua Kaustiselle käynnistyi valmistavan opetuksen järjestäminen Valmo-luokkana, jonka oppilaat integroituvat myös muihin luokkiin keskuskouluilla. Luokalla on oma opettaja ja lisäksi ukrainan ja suomen kieltä osaava koulunkäyntiohjaaja. Luokka on jatkanut toimintaa lukuvuonna 2023-2024.

Kokkolan johtaman Tuki ja inklusio -yhteishankkeen kautta on selkeytetty erityisopettajien asemaa ja vahvistettu tukea opettajille selkeän oppaan avulla pedagogisten asiakirjojen täyttämässä.

TCM-koulutus (Teacher Classroom Management) on jatkunut edelleen ja yhä uudet opettajat ja koulunkäynninohjaajat ovat saaneet koulutuksen. Sen avulla on tavoitteena parantaa lapsiryhmien sosiaalisia taitoja ja hyödyntää koulutyössä positiivista ryhmänhallintaa. Koulutuksessa opitaan keinoja, kuinka opettaa lapsille sosiaalisia, ongelmanratkaisu- ja itsesäätelytaitoja. Samalla kehitetään yhteistyötä vanhempien kanssa ja rakennetaan kasvatuskumppanuutta.

Koulutuksen avulla on tarkoitus saada tulevaisuudessa yhtenäinen toimintamalli Kaustisen eri alakouluille (luokanopettajat ja koulunkäyntiohjaajat) ja lisäksi koulutus ulotetaan myös kunnan varhaiskasvatukseen. Yhtenäisen toimintamallin ja vahvistuneiden ryhmässä toimimiseen liittyvien taitojen paraneminen antaa paremmat valmiudet myös opiskeluun yläkoulussa ja jatko-opinnoissa.

KÄYTTÖTALOUS 2023

PERUSOPETUS

	Kaustinen
2015	795
2016	889
2017	813
2018	857
2019	927
2020	876
2021	1007
2022	1049
2023	1144

Käyttökustannukset €/oppilas

	Kaustinen
2015	7 640
2016	7 243
2017	7 138
2018	7 430
2019	7 635
2020	6 962
2021	7 795
2022	8125
2023	8786

opp. 547

V 2021 hallinto on ositettu kustannuspaikoille

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	409 183	0	409 183	561 739	152 556	488 401
Toimintakulut	-5 249 718	0	-5 249 718	-5 375 483	-125 765	-4 882 700
Toimintakate	-4 840 535	0	-4 840 535	-4 813 744	26 791	-4 394 300
Poistot ja arvonalentumiset	-19 800	0	-19 800	-1 465	18 335	-5 446
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-4 860 335	0	-4 860 335	-4 815 209	45 126	-4 399 746

Asiakas		
Tavoite	Toteuma	
Oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja, saada tulevaisuuden jatko-opintovalmiudet.	Käynnissä	
Toimenpide	Oppivelvollisuuden päättyessä kaikki oppilaat saavat perusopetuksen päättötodistuksen.	
	9. luokkalaisten pääsy 2. asteen koulutushaussa ensimmäisen hakutoiveen mukaiseen oppilaitokseen.	
	9. luokkalaiset saavat jatko-opiskelupaikan	
Tulos	Oppivelvollisuuden päättyessä perusopetuksen päättötodistus. Syyskuu 2023 100 %	
	9. luokkalaisten pääsy 2. asteen koulutukseen 94 %	
	9. luokkalaisilla jatko-opiskelupaikka 100 %. Opintojen käynnistyminen on osalla oppilaista ollut jatko-opiskelupaikassa haastavaa.	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Oppilas saa perusopetuksen päätteeksi perusopetuksen päättötodistuksen. (%)	100	100
9. luokkalaisten pääsy 2.asteen koulutushaussa ensimmäisen hakutoiveen mukaiseen oppilaitokseen. (<%)	80	94
9. luokkalaiset jatkavat oppivelvollisuuttaan toisen asteen oppilaitoksissa. (%)	100	100
Henkilöstö		
Tavoite	Toteuma	
Henkilöstö on motivoitunut kehittämään työtään.	Käynnissä	
Toimenpide	Henkilöstö kehittää osaamistaan omaehtoisesti ja/tai osallistumalla koulutukseen (muuhunkin kuin veso-koulutukseen).	
Tulos	Kouluttautumisesta lähikoulutuksina. Koulutus on toimintakulttuuria kehittävää ja työhyvinvointia edistävää.	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Koulutuslaskelma		
Tavoite	Toteuma	
Ammatillinen kehittäminen	Käynnissä	

Toimenpide	Työntekijä on voinut osallistua ammatillisesti kehittävään tiimityöskentelyyn/ ryhmäkehityskeskusteluun/ keskusteluun esihenkilön kanssa.		
Tulos	Työntekijöille on räätälöity ammatillista koulutusta (mm. TCM), yksiköiden sisäiset kokoukset ja kehityskeskustelut tavoitteena.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Toteutusaste %	100	100	

Prosessit

Tavoite	Toteuma
Perusopetus antaa oppilaalle mahdollisuuden monipuoliseen kasvuun, oppimiseen ja terveen itsetunnon kehittymiseen.	Käynnissä

Toimenpide	Koulujen välituntiliikkumiseen on riittävästi välineitä ja välkkäritoiminta on käynnistynyt ja on suunnitelmallista.		
	Kerhotoiminta on kiinnostavaa ja aktivoi oppilaita.		
	Koulujen oppilaskunnat toimivat aktiivisesti.		
	Oppilashuollollinen yhteistyö hyvinvointialueen toimijoiden kanssa on toimivaa.		

Tulos	Välituntiliikuntatoiminnan toteutusta on vaihdeltu koronatilanteen mukaan. Kontaktilajeja on jouduttu rajoittamaan.		
	Kerhotoiminta on käynnistynyt ja kerhoja toteutunut 1-5 / koulu.		
	Suomen mallin -kerhotoiminta on tullut uutena toteutuksena mukaan ja mahdollistanut 3 sektorin toimijoiden kerhototeutuksia. Odotustunteihin iltapäivällä ajoittuva kerhotoiminta jatkuu ja aamutoiminta on käynnistynyt. Tämä on mahdollistanut myös kuljetusoppilaiden osallistumisen kerhotoimintaan Keskuskoulussa (1.-6.).		
	Oppilaskunnat toimivat kaikilla kouluilla.		

Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Oppilaskyselyarviointi			
Kerhotoimintaan osallistuu vähintään 20 % oppilaista	20		

Tavoite	Toteuma
Kehittämishankkeet tukevat perusopetuksen perustehtävää ja kehittämistä.	Valmis

Toimenpide	Kehittämishankkeita haetaan aktiivisesti ja sisällöt ovat vaikuttavia.		
Tulos	Omia kehittämishankkeita 7, Tavoite: kehittämishankkeitten määrä vähintään 3		

Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Kehittämishankkeitten määrä	3	7	

Talous

Tavoite	Toteuma
Perusopetus toimii tarkoituksenmukaisesti ja taloudellisesti.	Käynnissä

Toimenpide	Perusopetuksen opetusryhmät suunnitellaan kokonaisuutena mahdollisimman taloudellisesti yksilöiden tarpeet huomioiden.		
-------------------	--	--	--

Tulos	Toteutuu tavoitteiden mukaisesti: Yhdysluokkien ryhmäkoko 14-27 luokkakoko eri kouluissa 8-22.		
	Tavoitteena: Keskiryhmäkoko on välillä 14,0 - 21,0 ja keskiluokkakoko välillä 15 - 23.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Keskiryhmäkoko on välillä 14,0 - 21,0			
Keskiluokkakoko välillä 15 - 23			

Musiikkilukio

Rehtori Ilona Salomaa-Uusitalo

3301 Musiikkilukio

3302 Lukion kulttuurituotanto

3303 Lukion erityinen kehittämistehtävä

3305 Luova ote oppimisympäristöjen kehittämiseen -jatkohanke

3307 Lukion korona-avustus

3308 Musiikkilukioista laatua laajemmalle -hanke

Toiminta talousarviovuonna

Kaustisen musiikkilukio on oman strategiansa ja kunnan strategian mukaisesti valtakunnallisesti vetovoimainen toisen asteen koulu, jonka tehtävänä on oman osaamisen syventäminen sekä sen jakaminen muille oppimisympäristöille. Musiikkilukiossa on edelleen toteutunut pedagogisesti laadukas ja laaja-alainen opetus. Musiikkilukiossa opintosuunnitelmat on laadittu opiskelijan yksilöllisiä vahvuuksia tukien.

Musiikkilinjalle ovat voineet hakea kaikki musiikista kiinnostuneet. Musiikkipisteet on annettu yksilöhaastatteluiden perusteella. Jos opiskelija ei ole halunnut opiskella erityistehtävälínjan opetussuunnitelman mukaisesti, hän on voinut valita yleislinjan. Lisäksi lukiossa on ollut tarjolla aktiiviurheilijoille laajavalmennusta.

Yhteistyö jatkui Kpedun Kaustisen ja Kannuksen toimipisteiden sekä JAMI:n Lappajärven toimipisteen kanssa. Lukiokoulutuksessa yhteistyötä tehtiin paikallislukioiden sekä valtakunnallisesti muiden musiikkilukioiden kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän viisivuotisen musiikin valtakunnallisen kehittämistehtävän kautta neljän musiikkilukion yhteinen suomalaista musiikinopetusta edistävä ja uraauurtava LUMOKE-hanke jatkui. Sen puitteissa kehitettiin hankkeen verkkosivuja, www.lumoke.fi. Erityinen kehittämistehtävä tuo vuosittain kunnan saamaan valtiosuuteen merkittävää lisää.

Musiikkilukiossa päättyi opetushallituksen jatkohanke ”Luova ote oppimisympäristöjen kehittämiseen”. Hankkeen turvin kehitettiin lukion pedagogista ja digitaalista oppimisympäristöä. Valtion toinen erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi päättyi vuoden aikana. Kolmas koronaerityisavustus alkoi toisen päätyttyä. Musiikkilukiossa käynnistyi valtakunnallinen Musiikkilukioista laatua laajemmalle -hanke, jossa valmistellaan musiikkilukioiden laatukäsikirja.

Musiikkilukio toteutti vuoden aikana keskeisiä tavoitteitaan ollen vahvasti toiminnallinen ja osallistava oppimisympäristö, jossa opiskelija yksilönä, mutta toisaalta myös yhteisöllisyys, ovat keskiössä.

Oppivelvollisuuden laajentuminen kattamaan 1.–3. vuosikurssit kasvattivat osaltaan lukiokoulutuksen kustannuksia (maksuttomuus).

KÄYTTÖTALOUS 2023

Kaustinen	Käyttökust. €/asukas	Käyttökust. €/opetustunti	Käyttökust. €/opiskelija
2014	339	91	9 448
2015	345	96	9 613
2016	331	95	9 000
2017	321	89	9 411
2018	318	83	9 445
2019	346	92	9 734
2020	327	89	9 502
2021	353	88	10 401
2022	399	106	10828
2023	435	114	9881

MUSIIKKILUKIO

Opiskelijakehitys	opiskelijaa
TP 2016	158
TP 2017	147
TP 2018	148,5
TP 2019	151,5
TP 2020	145,5
TP 2021	143,5
TP2022	155
TP2023	185

Opetustunnit 15 969 kpl/2023, as. 4198

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	58 551	0	58 551	100 146	41 595	45 200
Toimintakulut	-1 924 981	0	-1 924 981	-1 906 005	18 976	-1 723 592
Toimintakate	-1 866 430	0	-1 866 430	-1 805 859	60 571	-1 678 392
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 866 430	0	-1 866 430	-1 805 859	60 571	-1 678 392

Asiakas	
Tavoite	Toteuma
Opiskelijan hyvinvointi	Valmis
Toimenpide	Yksilölliset opinto-ohjelmat, yksilöllisten vahvuuksien löytäminen ja niiden tukeminen tutorkeskusteluissa, opinto-ohjauksessa ja opiskeluhuoltoryhmässä. Oman oppimisen jatkuva arviointi. Opiskelutekniikat. Yhteisöllisyys

Tulos	Opiskelu uudessa oppimisympäristössä motivoitunut. Opiskelijoille järjestettiin kevät- ja syyslukukausikyselyt sekä perinteinen abikysely. Opiskelijat opintoihinsa ja omaan jaksamiseensa melko tyytyväisiä, mutta lukio-opinnot osin vaativia. Tukiopetusta ja monialaista tukea ollut hyvin tarjolla. Opintojen edistymisen seuranta monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Liikuntapäivät lukuvuoden aikana. Hyvinvointiohjaajan hyvinvointitiimi toiminut syyslukukaudella. Lukiolla aloittanut syksyllä oma oppilaanohjaaja. Vanhempainyhdistys Musiikkilukion Tuki ry:n aktiivinen toiminta opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Opiskelijakyselyiden kokonaisarvio 4, asteikolla 1–5.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
	Opiskelijalähtöiset palvelut, uusi ja innostava lukio. Opiskelumotivaation säilyminen. Kuraattoripalvelujen toimivuus. Erityisopettajan tuki. Kyselytutkimus opiskelijoille 2 krt. lukuvuodessa. Asteikko 1-5		4
Tavoite			Toteuma
	Opiskelijan osallistaminen		Käynnissä
Toimenpide	<p>Tiimit, opiskelijakuntatoiminta, tutorryhmät, opiskeluhuoltoryhmän toimintaan osallistuminen, erilaiset tapahtumat, työpajat sekä konsertit, jatko-opintoihin sijoittuminen.</p> <p>Lukiossa erilaisia perinteisiä tapahtumia, Musiikkilukion ilta -konsertti, Pääsiäismusiikki, musikaali, Taiteiden yö, Joulukonsertti, joiden lisäksi seminaareja, työpajoja ja vierailuja. Opiskelijakunta ja tiimit toimivat aktiivisesti. Kaikki keväällä valmistuneet sijoittuneet jatko-opintoihin tai työelämään. Arviointi tehty koulun sisäisen selvityksen ja seurannan pohjalta. Oppilaanohjaaja antoi ammatinvalinta ja jatko-opinto-ohjausta. Musiikkilukio oli mukana maakunnallisessa LLW-yrittäjyyskasvatushankkeessa.</p>		
Tulos			
Mittarit		Tavoite	Toteuma
	Yhteisöllisyys ja turvallisuus. Aktiivinen osallistaminen ja osallistuminen. Opiskelija kasvaa vastuuntuntoiseksi ja suvaitsevaisesti yhteiskunnan jäseneksi. Opiskelijoiden opintoja ja jatko-opintokelpoisuutta seurataan aktiivisesti. Musiikkilukion tuki ry. tärkeänä yhteistyökumppanina.		
Tavoite			Toteuma
	Opiskelijamäärään panostaminen		Valmis
Toimenpide	<p>Lukion avoimet ovet -päivät. Yhteishakuun panostaminen. Tehokas markkinointityö somessa, digimainonnassa ja opintomessuilla läpi vuoden. Päivitetty markkinointimateriaali. Opiskelijoiden osallistaminen tiedotus- ja markkinointitiimin toimintaan.</p> <p>Opiskelijamäärä 20.9.2023 oli 185, ml. AILU ja YH-opiskelijat, joista erityisen koulutustehtävän mukaisia opiskelijoita oli 125. Hakijamäärä kasvanut, uusi rakennus ylläpitänyt kiinnostusta. Opiskelijoita ympäri Suomea. 3,5-vuoden ja 4. vuoden opintosuunnitelmat edelleen kasvussa. Musiikkilukio panosti vuoden aikana vahvasti markkinointiin ja näkyvyyteen.</p>		
Tulos			
Mittarit		Tavoite	Toteuma
	Uuden oppimisympäristön houkuttelevuus ja monipuolisuus. Musiikin opiskelussa laadukas oppimisympäristö tärkeä. Opiskelija saa monipuolisia musiikkielämyksiä tuottaen ja kokien.		100
	Kilpailukykyisyys. Hakijamäärä yhteishaussa. Lisähaku, jatkuva haku. Musiikki- ja yleislinjan vetovoimaisena pysyminen.		100
Henkilöstö			
Tavoite			Toteuma
	Hyvinvoiva, osaava ja sitoutunut henkilöstö		Valmis
Toimenpide	<p>Vuotuiset aineryhmäkeskustelut. Täydennyskoulutukset työnantajan harkinnalla. Opiskelijalähtöinen ja utelias opettaja, jolla monipuoliset työskentelytavat. Yhteistyö yli koulurajojen. Etäopetusvalmiuksien ylläpitäminen.</p>		

Tulos	Henkilökunnalla yhteinen tahtotila lukiotoiminnan kehittämisen suunnasta. Henkilökunta jatkanut uuden oppimisympäristön toimintakulttuurin kehittämistä. Lukiolla periaate: jokainen työpäivä on spontaanin kehityskeskustelun mahdollisuus.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Yhteinen vahva tahtotila halutusta kehittämisen suunnasta. Innostava kollegio. Osaamisen kehittyminen ja ylläpitäminen. Opettajan ammattikuvan vahvistuminen. Jatkuva henkilöstön välinen vuorovaikutus.			100
Tavoite		Toteuma	
Henkilöstön digiosaaminen		Käynnissä	
Toimenpide	Sähköisten oppimis- ja tutkintoympäristöjen kehityksen seuraaminen. Musiikkiteknologiaosaamisen kehittäminen. Digikoulutukset tarpeen mukaan. Lukiossa nimetty tvt-opettaja.		
Tulos	Henkilöstön digiosaaminen on hyvällä tasolla. Päivitystarpeita kuitenkin lukiokentällä usein. Sähköisten oppimateriaalien käyttö pääosin sujuvaa. Valmistautumista Abitti-järjestelmän uudistumiseen.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Henkilökunnan digiosaamisen kehittäminen ja ylläpitäminen. Uuden lukiorakennuksen digimahdollisuuksien hyödyntäminen opetuksessa ja oppimisessa.			
Talous			
Tavoite		Toteuma	
Lukiotoiminnan taloudellisuus		Valmis	
Toimenpide	Talousarviovalmistelu. Hankerahojen hakeminen ja saatujen avustusten käytön ohjaaminen.		
Tulos	Toiminta toteutuu talousarvion mukaisesti. Hankerahoja käytetty asetettujen tavoitteiden mukaisesti.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Budjetoinnin onnistuminen: toiminta toteutuu talousarvion mukaisesti. Hankerahojen haussa onnistuminen. Valtion rahoitus			100

Muu opetustoimi ja toisen asteen yhteistyö

Sivistysjohtaja Minerva Rannila

3401 Toisen asteen yhteistyö
 3501 Kansalaisopisto
 3502 Taiteen perusopetus, musiikkioppilaitokset

Toiminta talousarviovuonna

Perhonjokilaakson kansalaisopisto Kansalaisopiston kustannuskehitys kunnittain TP 2014 – TP 2023

Kunta	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Halsua	11 200	15 062	11 327	11 394	11 746	13 672	13 583	20 882	19 715	22 801
Kaustinen	34 297	37 999	39 721	38 297	40 926	48 170	49 086	73 312	67 617	81 744

Perho	20 626	28 067	22 682	24 491	26 345	28 484	24 926	38 518	32 031	30 281
Veteli	31 071	35 783	28 003	28 557	31 345	31 659	36 088	48 343	41 476	52 552

Kansalaisopisto vuoden 2023 kustannusten jako: arvio / tuntitoteuma

Kunta	Oppituntiarvio/Toteuma
Halsua (1 127 asukasta = 10 %)	650/817
Kaustinen (4 261 asukasta = 38 %)	2 470/2929
Perho (2 759 asukasta = 24 %)	1 560/1085
Veteli (3 114 asukasta = 28 %)	1 820/1883
Yhteensä	6 500/6714

Kansalaisopiston rahoitus 2023

	Talousarvio	Tilinpäätös 2023
Toimintakulut	483 244 €	518 672 €
Valtionosuus	240 000 €	253 921 €
Kurssimaksut	60 000 €	71 744 €
Tuet ja avustukset valtiolta	3 000 €	2 650 €
Kuntien osuus	177 444 €	187 378 €
Vetelin kunnan osuus 5 %	2 800 €	2 979 €
Jaetaan kuntien kesken	174 644 €	184 399 €

Kuntien osuudet oppituntien suhteessa jaettuna, 27,90 €/tunti, tilinpäätös 2023

Halsua	22 801 €	817 h	
Kaustinen	81 744 €	2 929 h	
Perho	30 281 €	1 085 h	
Veteli	52 552 €	1 883 h	+ 2 800 €

Musiikkioppilaitokset
Keski-Pohjanmaan konservatorio
Konservatorion Kaustisen oppilasmäärät

Lukuvuosi	Määrä musiikki / tanssi	Pyrkinyt / hyväksytty
Lukuvuosi 2017 – 2018	35/29	11/5
Lukuvuosi 2018 – 2019	35/10	13/5
Lukuvuosi 2019 – 2020	33/-	9/2
Lukuvuosi 2020 – 2021	36/-	13/7
Lukuvuosi 2020 – 2021	33/-	ei tiedossa
Lukuvuosi 2021 – 2022	30/34	ei tiedossa
Lukuvuosi 2022 - 2023	24/1	7/3

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-92 000	0	-92 000	-111 773	-19 773	0
Toimintakate	-92 000	0	-92 000	-111 773	-19 773	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-92 000	0	-92 000	-111 773	-19 773	0

Asiakas			
Tavoite			Toteuma
Kansalaisopisto tuottaa monipuolisesti palveluja kuntalaisillemme.			Käynnissä
Toimenpide	Opetustunteja järjestetään Kaustisella asukasmäärän suhteessa.		
Tulos	Opetustunnit 2023: tavoite 2470 h, toteuma 2778 h.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Opetustunteja järjestetään Kaustisella asukasmäärän suhteessa. (h/vuosi)	2 400	2 778	
Tavoite			Toteuma
Konservatoriossa kuntalaisilla on mahdollisuus opiskella musiikkia taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaisesti suunnitelmallisesti.			Käynnissä
Tulos	Oppilaspaikkoja täytettynä 34, tavoitteena oli 36.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Oppilaspaikoista täytettynä on suurin osa. (kpl)	36		

Kirjasto

Tilivelvollinen kirjastonjohtaja Maria Nikula ja sivistysjohtaja Minerva Rannila

3601 Kirjasto

3602 Kirjastosta kaveri -hanke

3605 Nyt miehet kirjastoon! -hanke

Toiminta talousarviovuonna

Vuonna 2023 alusta kirjastonhoitajan toimi vaihtui kirjastonjohtajan toimeksi. Kirjaston kaksi hanketta – Kirjastosta kaveri ja Nyt miehet kirjastoon – saatiin myös maaliin. Kirjastosta kaveri -hankkeesta saimme kirjastolle uudet toimintamallit kirjastokäytönopetukseen esikouluikäisille. Nyt miehet kirjastoon -hanke toi kirjastoon televisiostakin tuttuja esiintyjiä, ja tapahtumat keräsivät vaihdellen väkeä aina naapurikunnista asti. Tilastollisesti kirjaston vuosi parani merkittävästi. Lainausta kasvoi yli seitsemän prosenttia ja fyysiset asiakaskäynnit käynnit kasvoivat yli 25 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2023 käyttöön otettu Keskipohjanmaa -lehden verkkopainos kasvatti e-lehtien lainausta melkein 230 prosenttia asukasluukuun suhteutettuna (4426 -> 14562).

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	6 200	0	6 200	9 489	3 289	4 739
Toimintakulut	-285 378	0	-285 378	-279 542	5 836	-243 660
Toimintakate	-279 178	0	-279 178	-270 054	9 124	-238 921
Poistot ja arvonalentumiset	-4 340	0	-4 340	-4 334	6	-7 224
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-283 518	0	-283 518	-274 388	9 130	-246 145

Asiakas

Tavoite	Toteuma
---------	---------

Kirjasto tarjoaa jokaisen saataville kirjallisuutta ja kulttuuria sekä edistää asukkaiden tiedonhankintaa, elinikäistä oppimista ja hyvinvointia.

Toimenpide Kuntalaisten käytössä ovat ajanmukaiset ja asiakkaiden tarpeita vastaavat kirjastopalvelut sekä omatoimipalvelu.

Lainaus / asukas 17,79

Tulos Yhteensä lainauksia oli 74 700 (ei sisällä e-aineistoja), nousua edelliseen vuoteen 7,05 %.

Lainaaaja / asukasluku 30,04, kasvua edelliseen vuoteen 6,01 %.

Fyysiset käynnit asukaslukuun suhteutettuna kasvoivat 4,49:stä 5,62:een

Mittarit	Tavoite	Toteuma
----------	---------	---------

lainaus / asukas

Lainaaaja / asukasluku

Tavoite	Toteuma
---------	---------

Perinteisten kirjastopalveluiden lisäksi kirjasto tarjoaa laadukkaita kulttuurielämyksiä ja vuorovaikutteisia palveluja (Kirjastolaki 29.12.2016/1492 6§).

Toimenpide Kirjastossa järjestetään aktiivisesti tapahtumia eri kohderyhmille.

Tulos Järjestettyjen tapahtumien kokonaismäärä 95, muutos edelliseen vuoteen +102.13 %. Luku sisältää sekä kirjaston omat tapahtumat, verkkojulkaisut sekä muiden toimijoiden järjestämät tapahtumat kirjastossa.

Tapahtumiin osallistui / katsoi 1064 henkilöä. Virtuaaliset tapahtumat jäivät tekemättä vuonna 2023, mikä näkyy tapahtumien osallistujamäärän laskuna.

Mittarit	Tavoite	Toteuma
----------	---------	---------

Järjestettyjen tapahtumien määrä suhteessa edellisvuoteen (%)

Henkilöstö

Tavoite	Toteuma
---------	---------

Asiantunteva ja palveleva henkilöstö

Toimenpide Henkilöstöllä on mahdollisuus kehittää sekä itseään että kirjastoa.

Täydennyskoulutus henkilötyöpäivinä nousi 3,4:stä 13,5:een nousua yli 285 %.

Tulos Koulutukset keskittyivät kirjaston hallintaan ja asiakaspalvelutyöhön sekä lasten- ja nuorten kirjastotyöhön.

Mittarit	Tavoite	Toteuma
----------	---------	---------

Täydennyskoulutuksen määrä suhteessa edellisvuoteen (%) 285

Talous		
Tavoite		Toteuma
Toiminta on taloudellisesti tehokasta.		Valmis
Toimenpide	Kirjasto pystyy toimimaan ja tarjoamaan lakisääteiset kirjastopalvelut nykyisellä henkilöstömäärällä.	
Tulos	Toimintakulut € / asukasluku, ovat 67,54 €. Toimintakulujen kasvuun vaikuttivat teknilliseltä tullut siirtoerä, kustannusten nousu sekä kirjastonhoitajan toimen vaihtuminen kirjastonjohtajaksi.	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Toimintakulut € / asukas		67,54
Toimintakulut € / lainaus		3,8

Liikunta ja urheilu

Vapaa-aikasihteeri Aija Järvenpää

- 3701 Liikuntapalvelut
- 3702 Showtanssi
- 3703 Urheilutalo
- 3705 Tuu yhesä -hanke

Toiminta talousarviovuonna

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	112 555	0	112 555	109 994	-2 561	106 368
Toimintakulut	-348 612	0	-348 612	-377 715	-29 103	-332 593
Toimintakate	-236 057	0	-236 057	-267 721	-31 664	-226 225
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-236 057	0	-236 057	-267 721	-31 664	-226 225

Asiakas	
Tavoite	Toteuma
Monipuoliset liikuntapalvelut (kunnan oma toiminta, seura, muut toimijat) aktivoivat kuntalaisia liikkumaan.	Käynnissä
Toimenpide	Seura järjestää monenlaisia liikuntapalveluja kuntalaisille, liikuntatoimen omat toteutukset täydentävät tarjontaa ja osallistuminen kaikkeen toimintaan on aktiivista.
Tulos	Sivistyslautakunta on arvioinut toimintaa ja palveluntuottaja on sitoutunut toiminnan ja mittareiden esittelyyn puolivuositain.

Mittarit	Tavoite	Toteuma
Sivistyslautakunnan arviointi vapaa-aikasihteerin ja seuran toimintakertomusten ja esittelyn perusteella.		

Tavoite	Toteuma
Tieto sekä urheiluseuran tuottamista sopimuksen mukaisista liikuntapalveluista kuntalaisille että kunnan omana toimintana järjestetyistä liikuntapalveluista saavuttaa kuntalaiset hyvin.	Käynnissä

Toimenpide	Käytetään monipuolisia viestintävälineitä kuntalaisten tietoisuuden saavuttamiseksi ja tehdään hyvää yhteistyötä urheiluseuran kanssa tiedotuksen kehittämiseksi.
-------------------	---

Tulos	Tiedotuksen pääkanava kuntatiedote, lisäksi kunnan nettisivut, some-markkinointi, ilmoitukset paikallisesti sekä printtimedia. Hyödynnetään oppilaitoksilla käytössä olevaa Wilma-järjestelmää tiedonvälityksen kanavana.
--------------	---

Mittarit	Tavoite	Toteuma
Sivistyslautakunnan arviointi vapaa-aikasihteerin ja seuran toimintakertomusten perusteella.		

Tavoite	Toteuma
Omana toimintana järjestetyt toiminnot ovat monipuolisia.	Käynnissä

Toimenpide	Järjestetyt kerhot, leirit ja tapahtumat täydentävät ostopalvelusopimuksella tuotettuja palveluja monipuolisesti huomioiden erilaisia kuntalaisten kohderyhmiä
-------------------	--

Tulos	<p>Vapaa-aikapalveluiden toiminta:</p> <p>Lapset ja nuoret: Monitoimikerho (sähly, nerf ja kaupunkisota), showtanssiryhmiä eri ikäisille lapsille ja nuorille, laser- ja ilma-aseammunta, kuntonyrkkeily, seinäkiipeily eskariunteja, 3 viikon mittaista uimakoulua, liikunnallinen päiväleiri, liikuntatapahtumia, ylä- ja ala- ja yläkoulujen liikuntapäivät sekä mielenterveys-, talvi- ja syyslomaviikkojen tapahtumat</p> <p>Aikuiset: showtanssiryhmä, kuntonyrkkeily, ilma-aseammunta, kahvakuula ja kesäjooga</p> <p>Ikääntyvät: Vesijumppa, kesäjooga, seniorijumppa, tasapaino- ja kuntosaliharjoitteet</p> <p>Kulttuuri: festariviikon riksapyöräajelut ikäihmisille</p>
--------------	---

Mittarit	Tavoite	Toteuma
Vapaa-aikasihteerin selvitys toteutuneista liikuntakerhoista, - tapahtumista, - leireistä, uimakouluista sekä kuntolaatikkosuorituksista ja niiden osallistujista. Tuu Yhesä -erityisavustuksen raportointi toteutuneiden toimintojen pohjalta.		

Henkilöstö

Tavoite	Toteuma
Henkilöstön määrä suhteutetaan tehtävien määrään.	Arvioimatta

Tulos	Tehtäväjako vapaa-aikatoimen / KP-V:n välillä tuloksellista, vapaa-aikapalveluiden puolella tarvetta henkilöstön lisäämiseen ja tehtävienkuvien päivittämiseen.
--------------	---

Mittarit	Tavoite	Toteuma
Työntekijä on voinut osallistua ammatillisesti kehittävään tiimityöskentelyyn / keskusteluun esihenkilön kanssa. (kyllä=100, ei=0)	100	

Prosessit

Tavoite		Toteuma	
Urheilutalon ja liikunta-alueiden käyttö tasapuolista, monipuolista ja kustannustehokasta.		Käynnissä	
Toimenpide	Yhteistyössä urheiluseuran kanssa toteutettu urheilutalon ja liikunta-alueiden käytön koordinointi tukee tasapuolisesti kaikkien kuntalaisten liikkumista.		
Tulos	Urheilutalon käyttöaste lähellä sataa prosenttia ja urheilukentän ja ulkoilualueiden käyttö on vilkasta.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Sivistyslautakunnan arviointi vapaa-aikasihteerin ja seuran toimintakertomusten perusteella.			
Tavoite		Toteuma	
Kuntastrategian mukainen vapaa-aikapalvelujen kehittämissuunnitelma valmistuu, se sisältää myös liikuntatoiminnan ja liikunta-alueiden kehittämisen.		Valmis	
Toimenpide	Tehdään vapaa-aikapalvelujen kehittämissuunnitelma.		
Tulos	Vapaa-aikapalveluiden kehittämissuunnitelma edelleen kesken.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Vapaa-aikapalvelujen kehittämissuunnitelma (tehty=100, ei=0)		100	

Talous			
Tavoite		Toteuma	
Liikuntapalveluihin käytetty resurssi tuottaa kuntalaisille hyvinvointia ja kannattaa tuotos/panos-suhteessa.		Käynnissä	
Tulos	Kunnan HYTE-yhteistyö on käynnistetty.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Sivistyslautakunnan lyhyen aikavälin arvio ja pitkällä aikavälillä saadut hyvinvointikertomuksen tunnusluvut.			

Nuorisotyö

Vapaa-aikasihteerin Aija Järvenpää

- 3801 Nuorisopalvelut
- 3803 Nuorisovaltuusto
- 3804 Etsivä nuorisotyö
- 3805 Harrastuksista eväitä elämään -hanke
- 3806 Lasten ja nuorten harrastukset
- 3808 Koulunuorisotyöntekijä

Toiminta talousarviovuonna

Nuorisopalvelut tuottavat lapsille ja nuorille tasokkaita vapaa-ajanpalveluja ja mahdollistavat monipuoliset harrastusmahdollisuudet. Nuorisopalvelut tekevät monipuolista yhteistyötä nuorisotyötä tekevien järjestöjen kanssa. Avustusten myöntämisen muodossa tuetaan järjestöjen ja yhteisöjen nuorisotyötä.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	1 528	0	1 528	13 457	11 929	36 453
Toimintakulut	-102 982	0	-102 982	-104 619	-1 637	-108 194
Toimintakate	-101 454	0	-101 454	-91 163	10 291	-71 742
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-101 454	0	-101 454	-91 163	10 291	-71 742

Asiakas			
Tavoite			Toteuma
Etsivä auttaa tukea tarvitsevia nuoria ja nuoria aikuisia saavuttamaan tarvitsemansa palvelut.			Arvioimatta
Toimenpide	Kolmen kunnan yhteinen etsivä löytää tukea tarvitsevat nuoret ja nuoret aikuiset. Hän auttaa heitä tarvittavien palvelujen piiriin.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Etsivän kontaktien määrä			
Sidosryhmien arviointi vaikuttavuudesta			
Tavoite			Toteuma
Omana toimintana järjestetyt toiminnot ovat monipuolisia. Yhteistyö järjestöjen kanssa on monipuolista.			Käynnissä
Toimenpide	Järjestetyt kerhot, leirit ja tapahtumat huomioivat monipuolisesti erilaisia lasten ja nuorten kohderyhmiä ja täydentävät avustuksia antavien järjestöjen ja yhdistysten järjestämää lapsi- ja nuorisotyötä. Toteutetaan yhteistyötä paikallisten ja alueellisten toimijoiden ja järjestöjen kanssa.		
Tulos	<p>Nuorisopalveluiden toiminta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nuorteniltoja järjestettiin keskiviikkoisin ja perjantaisin - harrastustoimintahankkeen tuella järjestettiin kokkauspäiväleiri ja rahoitettiin eräkerhon toimintaa - mielenterveys-, talvi- ja syyslomaviikkojen tapahtumat - kansainvälisyystoiminta: Kaustinen osallistui nuorisovaihtoon kohdemaana Portugali. Tätä vierailua edelsi Portugalin delegaation vierailu Kaustisella. - seurakunnan ja 4H:n kanssa toteutettu yhteistyö <p>Toteutuneet monipuoliset kerhot ja leirit, koulupäivien välittömässä yhteydessä ja vapaa-aikana. Myönnetty avustukset. Yhteistyö eri verkostoissa.</p>		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Vapaa-aikasihteerin selvitys toteutuneista kerhoista, tapahtumista, leireistä ja niiden osallistujista.			
Tavoite			Toteuma
Koulunuorisotyö ja ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö auttavat tukea tarvitsevien nuorten arkea.			Käynnissä
Toimenpide	Koulunuorisotyöntekijä työpanos.		

Tulos	Koulunuorisotyöntekijä edistää nuorten yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Toimenpiteinä mm. aktiivinen välituntitoiminta, ryhmäytytys, tunneilla tapahtuva toiminta, koulun kerhotoimintaan osallistuminen, oppilaskunnan kahvilatoiminnassa vastuuikäinen, yhteistyö moniammatillisesti		
	Koulunuorisotyöntekijän työ vaikuttavaa ja monipuolista, edistää turvallisen ja viihtyisän kouluympäristön toteutumista.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
	Koulunuorisotyöntekijän kontaktit nuorten kanssa kasvavat v. 2022 verrattuna.		

Prosessit			
Tavoite			Toteuma
Nuorisovaltuuston toiminta tuo uusia toimintatapoja nuorisotyön toteuttamiseen ja vaikuttaa kunnalliseen päätöksentekoon lasten ja nuorten asioissa.			Käynnissä
Toimenpide	Nuorisovaltuuston järjestämät uudet tapahtumat. Yhteiset tapaamiset kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan kanssa. Nuorisovaltuuston yhteistyö maakunnallisen nuorisovaltuuston kanssa. Seutukunnallinen yhteistyö.		
	- nuorisovaltuuston kokoukset		
	- nuorisovaltuusto oli mukana nuorisopalveluiden tapahtumien järjestelyissä		
Tulos	- nuorisovaltuustolla on edustus kunnanvaltuustossa, sivistys- ja teknisessä lautakunnassa. Jäsenillä on puheoikeus edellä mainituissa hallintoelimissä.		
	Nuorisovaltuuston toiminta käynnistynyt. Kehittämistyötä toiminnan sujuvoittamiseksi ja yhteistyön edistämiseksi jatketaan.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
	Nuorisovaltuuston selvitys tapahtumista ja osallistujamääristä sekä vaikuttamisen mahdollisuuksista.		

Kulttuuritoiminta

Sivistysjohtaja Minerva Rannila

3901 Kulttuuripalvelut
 3903 Kansantaiteenkeskus
 3905 Kansansoitinmuseo
 3906 LYKKY-lastenkulttuurikeskus

Toiminta talousarviovuonna

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	64 095	0	64 095	40 385	-23 710	13 275
Toimintakulut	-312 876	0	-312 876	-282 889	29 987	-246 637
Toimintakate	-248 781	0	-248 781	-242 503	6 278	-233 362
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-248 781	0	-248 781	-242 503	6 278	-233 362

Asiakas	
Tavoite	Toteuma
Kunta tukee kaustislaisia kulttuurintuottajia.	Arvioimatta

Toimenpide	Kunnan kulttuuriavustukset ja kulttuuripalkinto
	Lautakunnalta kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoavustusta saaneita xx.
	Valtuuston talousarviokäsittelyn yhteydessä suoraan avustusta saaneita yhteisöjä x (KTK, 4H, Tallari, Kamarimusiikkiviikko, Folk Music Festival (yht. 116 000 €)
Tulos	Tuki harrastus- ja kulttuuri-toimintapaikkoihin sivistystoimen sisäisinä vuokramenoina (Kanteleverstas, Marttala yht. 13.500 €) Kansansoitinmuseon ja kokoelmien vuokratilat tähän on budjetoitu 10.600, käyttö 9.084.
	KTK:n käyttövuokrakustannuksia 7.565 €. budjetoitu 40.000, toteutunut 14.256 Tavoite oli jakaa avustuksia väh. edellisen vuoden resurssin mukaisesti ja että kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoavustukset kohdistuvat väh. 10 saajalle.

Mittarit	Tavoite	Toteuma
Kunnan pienkulttuuriavustukset jaetaan vähintään samalla resurssilla kuin aiemmin. (kyllä=100, ei=0)	100	
Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisoavustukset kohdistuvat vähintään 10 saajalle.	10	

Tavoite	Toteuma
Kunta mahdollistaa monipuolista kulttuurituotantoa ja tapahtumatuotantoa tukemalla valtuuston talousarviokäsittelyssä suoraan kulttuurintuottajia.	Valmis

Toimenpide	Avustuksia tapahtumatuotantoon ja kulttuuritoimintoihin jaetaan suorina valtuustokäsittelyavustuksina.
-------------------	--

Tulos	Kulttuuritoimintaan annettu panostus säilyi edellisen vuoden tasolla. Lastenkulttuurikeskus LYKYN toiminta siirtyi kunnalle
--------------	---

Mittarit	Tavoite	Toteuma
Kulttuuritoimintaan annettu panostus säilyy vähintään samansuuruisena. (kyllä=100, ei=0)	100	100

Prosessit	
Tavoite	Toteuma
Kunnan kulttuuritoiminta suunnitelmallisuus	Valmis

Toimenpide	Elävä kulttuuriperintö -strategian työstäminen
-------------------	--

Tulos	Strategian työstäminen on kesken.
--------------	-----------------------------------

Mittarit	Tavoite	Toteuma
----------	---------	---------

Elävä kulttuuriperintö -strategia (valmis = 100, Kesken = 0)

0

Elokuvatoiminta

Vapaa-aikasihteeri Aija Järvenpää

3902 Elokuvatoiminta KTK

3904 Lasten ja taide-elokuvat SES edellyttämä

Toiminta talousarviovuonna

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	8 100	0	8 100	18 063	9 963	0
Toimintakulut	-23 885	0	-23 885	-50 766	-26 881	0
Toimintakate	-15 785	0	-15 785	-32 703	-16 918	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-15 785	0	-15 785	-32 703	-16 918	0

Asiakas			
Tavoite		Toteuma	
Elokuvatoiminta toteutetaan laadukkaasti ja kustannustehokkaasti.		Arvioimatta	
Toimenpide	Toiminta huomioi monipuolisesti erilaisia kohderyhmiä ja vastaa kuntalaisten toiveisiin houkuttaen osallistujia. Elokuvatoimintaan haetaan SES:n tukea.		
	Elokuvia 32, näytöksiä 48. Kävijöitä yhteensä 1335, keskiarvo 41 katsojaa / elokuva.		
Tulos	Elokuvatoiminta mukana valtakunnallisessa kaikukortti-toiminnassa.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Elokuvia vuodessa (kpl)	30	32	
Katsojia keskimäärin per elokuva (kpl)	40	41	
-	20		

Esiopetus

Tilivelvollinen varhaiskasvatusjohtaja Virpi Kataja

3215 Esiopetus Omenapuu

3216 Esiopetus Kino

3217 Esiopetus Puumala

3218 Esiopetus Päiväkoti 1
3219 Esiopetus 5-vuotiaat
Toiminta talousarviovuonna

Kaustisen varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkoti- ja perhepäivähoito sekä esiopetus. Pajalan päiväkoti on 147 paikkainen ja omassa kodissa työskenteleviä perhepäivähoitoyksiköitä on 8, niissä lasten hoitopaikkoja yhteensä 32. Vuorohoito järjestetään Pajalan päiväkodissa. Kaustinen on ollut mukana Opetushallituksen kaksivuotisessa esiopetuskokeilussa 2021–2024 ja se koskettaa vuosina 2016–2017 syntyneitä lapsia. Vielä keväällä 2023 Pajalan päiväkodissa oli kaksivuotisen esiopetuskokeilun esiopetusryhmiä (5-vuotiaat), mutta syksystä 2023 alkaen kaikki esioppilaat on jaettu Omenapuun, Kinon sekä Puumalan esiopetusyksiköihin. Palvelutoiminnan arvoperustana ovat lapsilähtöisyys, turvallisuus ja oikeudenmukaisuus. Varhaiskasvatuspalveluja on järjestetty palvelutarpeen mukaisesti, alati muuttuva toimintaympäristö ja perheiden tarpeet huomioon ottaen.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	15 000	0	15 000	33 288	18 288	52 183
Toimintakulut	-445 733	0	-445 733	-396 653	49 080	-553 893
Toimintakate	-430 733	0	-430 733	-363 366	67 367	-501 710
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-430 733	0	-430 733	-363 366	67 367	-501 710

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen varhaiskasvatusjohtaja Virpi Kataja

- 3900 Varhaiskasvatuksen hallinto
- 3915 Varhaiskasvatuksen avustajat
- 3920 Varhaiskasvatuksen erityisopettaja
- 3935 Lasten kotihoidontuki
- 3940 Perhepäivähoito
- 3945 Kinon täydentävä varhaiskasvatus
- 3946 Omenapuun täydentävä varhaiskasvatus
- 3947 Puumalan päiväkodin varhaiskasvatus
- 3950 Pajalan päiväkoti
- 3934 Tuen uudistamisen ja inklusion hanke 31.12.2023
- 3936 Varhaiskasvatuksen koordinointi hanke 31.12.2023
- 3937 Valssi – digitaalinen arviointijärjestelmähanke 30.6.2024

Toiminta talousarviovuonna

Kaustisen varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkoti- ja perhepäivähoito sekä esiopetus. Pajalan päiväkoti on 147 paikkainen ja omassa kodissa työskenteleviä perhepäivähoitoyksiköitä on 8, niissä lasten hoitopaikkoja yhteensä 32. Vuorohoito järjestetään Pajalan päiväkodissa. Kaustinen on ollut mukana Opetushallituksen kaksivuotisessa esiopetuskokeilussa 2021–2024 ja se koskettaa vuosina 2016–2017 syntyneitä lapsia. Vielä keväällä 2023 Pajalan päiväkodissa oli kaksivuotisen esiopetuskokeilun esiopetusryhmiä (5-vuotiaat), mutta syksystä 2023 alkaen kaikki esioppilaat on jaettu Omenapuun, Kinon sekä Puumalan esiopetusyksiköihin. Palvelutoiminnan arvoperustana ovat lapsilähtöisyys, turvallisuus ja oikeudenmukaisuus. Varhaiskasvatuspalveluja on järjestetty palvelutarpeen mukaisesti, alati muuttuva toimintaympäristö ja perheiden tarpeet huomioon ottaen.

Saimme Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää valtionavustusta varhaiskasvatuksen kolmiportaisen tuen ja inklusion edistämiseen. Kolmiportaisen tuen malli otettiin käyttöön (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki) ja kehitettiin lain mukaisia tuen edistämiseen liittyviä pedagogisia toimintamalleja. Avustusta käytettiin avustajien, erityisopettajan ja sosionomin lisäkrytoimiseen sekä henkilökunnan koulutukseen ja siitä johtuviin sijaistilanteisiin. Hankkeen myötä moniammatillinen yhteistyö ja pedagogisen toimintakulttuurin kehittäminen kolmiportaisen tuen malli huomioiden on edistynyt. Varhaiskasvatuksen henkilökunta on saanut laajempaa varhaiserityisopettajan tukea ja asenneilmasto inklusiota kohtaan on ammattitaitoisen neutraali. Pienryhmätoimintaa on kehitetty, jonka tavoitteena on yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen toiminnan järjestäminen inklusioperiaatteiden mukaisesti. Olemassa olevien resurssien kohdentamista oikein ja tarkoituksenmukaisesti on pohdittu laajasti sekä moniammatillisissa hanketiimissä että henkilökunnan kanssa käydyissä yhteisissä keskusteluissa. Henkilökunnan hyvinvointia on huomioitu kuulluksi tulemisen kokemuksilla, mutta myös vahvoilla pedagogisilla perusteluilla tarpeellisissa toimintakulttuurin muutostilanteissa.

Saimme Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämää valtionavustusta myös varhaiskasvatuksen laadun, arvioinnin ja johtamisen kehittämiseen vuosille 2022 – 2023. Hankkeeseen palkattiin varhaiskasvatuksen koordinaattori, joka on työskennellyt varhaiskasvatustoiminnan johtajien rinnalla ja esihenkilöiden tukena arjen haasteissa, samalla johtamisen toimintakäytäntöjä, työ – ja päätösprosesseja, johtamisen rakenteita ja varhaiskasvatuksen laadun arviointiprosesseja yhdessä varhaiskasvatuksen esihenkilöiden ja hanketiimin kanssa kehittäen. Varhaiskasvatuksen koordinaattorin työpanoksesta on ollut merkittävä apu varhaiskasvatustoiminnan johtajien työprosesseissa, koska työtehtäviä on todella paljon. Hanke on antanut varhaiskasvatuksen johdolle paremmat mahdollisuudet vahvistaa pedagogista johtajuutta ja kehittää työprosesseja kestäväällä tavalla. Hanke on osoittanut omalta osaltaan, miten ohut johtamisen resurssi varhaiskasvatuksessa on suhteessa työtehtäviin. Hankkeen merkittävin tulos lieneekin se, että pystyimme perustelemaan päiväkodin apulaisjohtajan viran tarpeellisuuden ja saimme uuden viran aivan loppuvuodesta 2023. Tämä päätös tukee jaettua johtajuutta, vahvistaa pedagogista johtajuutta ja edistää varhaiskasvatuksen johdon työhyvinvointia ja heidän työssä jaksamistaan.

Digitaalisen laadunhallintajärjestelmän Valssin käyttöönoton tukemiseen ajalle 1.1.2023 – 30.6.2024 saimme Opetus – ja kulttuuriministeriön myöntämää valtionavustusta 17 988,75 euroa. Hankkeen tavoitteena on ottaa Valssi arvioinnin työkaluksi, kansallisen ohjelman mukaan. Arvioinnin kehittäminen on ollut yksi varhaiskasvatuksen painopistealue vuonna 2023. Syksyllä 2023 Opetus – ja kulttuuriministeriö avasi haun valtion erityisavustukselle turvattomista oloista tulleiden lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen vuodelle 2023. Erityisavustus on tarkoitettu tilapäistä ja kansainvälistä suojelua hakevien varhaiskasvatuksen järjestämiskulujen kompensoimiseen. Kaustisen varhaiskasvatuksen hakemukselle tuli myönteinen päätös 23.11.2023 ja erityisavustuksen summa oli 49.104,00 euroa. Erityisavustuksessa ei ole omavastuusuutta.

Varhaiskasvatus vastaa kotihoidon tuen, yksityisen hoidon tuen ja varhaiskasvatuksen sähköisen toiminnanohjausjärjestelmän palveluohjauksesta. Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä opetuksesta, liikunnasta ja kulttuurista, lastensuojelusta ja muusta perhetyöstä, neuvolatoiminnasta ja muusta terveydenhuollosta vastaavien sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa ja osallistuu yhteistyörakenteiden luomiseen.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	497 094	0	497 094	386 099	-110 995	318 879
Toimintakulut	-2 889 940	0	-2 889 940	-2 892 613	-2 673	-2 448 705
Toimintakate	-2 392 846	0	-2 392 846	-2 506 514	-113 668	-2 129 826
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-224	-224	-205
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 392 846	0	-2 392 846	-2 506 738	-113 892	-2 130 031

Asiakas	
Tavoite	Toteuma
Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään siten, että ne tukevat perheiden kasvatusvastuuta.	Valmis

Toimenpide	Perheet ovat tyytyväisiä varhaiskasvatuksen toteutukseen.		
Tulos	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos 4 (1 - 5), vastaajia 24.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos (asteikko 1 - 5)	3	4	
Tavoite		Toteuma	
Lapset saavat tarvitsemansa tuen oikea-aikaisesti.		Käynnissä	
Toimenpide	Kolmiportainen tuki toteutuu.		
Tulos	Asiakastyytyväisyyskyselyn mukaan (24 vastaajaa) puolet vastaajista oli sitä mieltä, että erityisopettajan tuki on ollut lapselle riittävää.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Varhaiskasvatuksen hanketiimin kokonaisarvio.			

Henkilöstö			
Tavoite		Toteuma	
Tiimisopimus		Käynnissä	
Toimenpide	Lapsiryhmän henkilöstö/työtiimi on tehnyt tiimisopimuksen. Sopimukseen on kirjattu vastuualueet ja varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamisen pedagogiset käytänteet sekä kehittämistarpeet toimintavuonna.		
Tulos	Toteutuu osittain. Tiimisopimukset on tehty pääosin toimintakauden alussa, tiimeissä tarvitaan sen tekemiseen vielä aikataulutusta ja tukea.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Toteuma %	100		
Tavoite		Toteuma	
Ammatillinen kehittyminen		Valmis	
Toimenpide	Työntekijä on voinut osallistua ammatillisesti kehittävään vertaisryhmätapaamiseen/ryhmäkehityskeskusteluun/keskusteluun esihenkilön kanssa. Toteutuu 100 %.		
Tulos	Henkilökunta on kokoontunut säännöllisesti oman lapsiryhmänsä tiimipalaveriin sekä suurin osa myös yhteisiin vertaisryhmätapaamisiin, jotka ovat toteutuneet henkilöstöpalaverina, ajankohtaisten asioiden järjestelykokouksina tai teemakohtaisina keskusteluinä. Erityisesti muutostilanteissa on käyty pedagogista keskustelua sekä haettu pedagogisia perusteluita toiminnalle, moniammatillisen tiimin ja esihenkilöiden tuella. Tilanteisiin on pystytty reagoimaan nopeasti, hyvällä yhteistyöllä ja joustavuudella. Tiedotus on ollut reaaliaikaista ja nopeaa. Keskustelutukea on aina saatavilla ja esihenkilöiden kanssa keskusteluun mieltä painavissa tai askarruttavissa asioissa kannustetaan matalalla kynnyksellä.		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Toteuma %	100	100	

Prosessit			
Tavoite		Toteuma	
Varhaiskasvatuksen järjestäminen		Valmis	

Tulos	Toteutuu 90 %.		
	Varhaiskasvatuspalvelut on pystytty järjestämään kaikille palvelua tarvitseville, tilahaasteista huolimatta. Talousvuoden aikana on perustettu 1 määräaikainen perhepäivähoitoyksikkö. Asiakastytyväisyyskyselyn mukaan 75 % 24 vastaajasta oli tyytyväisiä varhaiskasvatuspaikan järjestämiseen.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
	Varhaiskasvatuksen tarjonta vastaa kysyntää ja toteutetaan lakisääteisessä ajassa (kiireellisesti 2 viikkoa tai $4kk$). (Toteuma %)		90

Talous			
Tavoite			Toteuma
Lasten määrä, täyttöaste			Valmis
Tulos	<p>Täyttöasteen tavoite:</p> <p>päiväkodissa vähintään 85 % ja</p> <p>perhepäivähoidossa vähintään 85 %.</p> <p>Täyttöaste = kuinka paljon hoitopaikkoja on täytettynä.</p> <p>Täyttöasteen seuranta: Päiväkotihoidossa (Pajalan päiväkotinä) valittuna täyttöaste% toteutuu; keskimäärin vuodessa 90,5 %.</p> <p>Perhepäivähoidossa täyttöaste % toteutuu: keskimäärin vuodessa 92,36 %</p>		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
	Täyttöaste päiväkodissa %	85	90,5
	Täyttöaste perhepäivähoidossa % (täyttöaste=kuinka paljon hoitopaikkoja on täytettynä)	85	92,36

Tavoite			Toteuma
Hoitopäivien määrä, käyttöaste			Valmis
Toimenpide	Hoitopäivien määrä ryhmässä vuodessa eri toimintamuodoissa.		
Tulos	<p>Käyttöasteen tavoite:</p> <p>päiväkodissa vähintään 75 % ja</p> <p>perhepäivähoidossa vähintään 75 %</p> <p>Käyttöaste = lasten läsnäolopäivät.</p> <p>Käyttöaste% keskimäärin ajalta 1.1.-31.12.2023.</p> <p>Käyttöasteen keskiarvo päiväkotihoidossa on 45,3 %. Huomioitava, että päiväkodin osalta loma-aikojen vaikutusta on vaikea sulkea pois, koska päiväkotinä päivystää kaikkina loma-ajankohtina. Lisäksi huomioitava, että kaikki tuen tarpeen lapset sijoitetaan pääsääntöisesti päiväkodille, jossa tuen rakenteellinen muoto voidaan huomioida paremmin. Hoitoajoissa ja niiden noudattamisessa on kuitenkin vaihtelua ja hoitoaikojen paikkansapitävyyteen kiinnitetään huomiota entistä tarkemmin.</p> <p>Tavoite toteutuu myös perhepäivähoidossa, keskiarvon ollessa 97,1 %. Perhepäivähoidon osalta jokaisen perhepäivähoitajan lomakuukausi suljettu laskennasta pois.</p>		

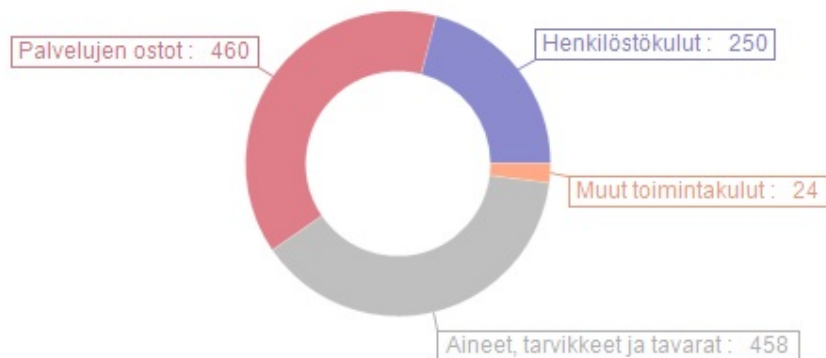
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Käyttöaste päiväkodissa %	75	45,3
Käyttöaste perhepäivähoidossa % (käyttöaste=lasten läsnäolopäivät)	75	97,1

TEKNINEN TOIMI

Tekninen johtaja Ilkka Närhi

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	4 638 609	0	4 638 609	4 791 272	152 663	5 187 659
Toimintakulut	-4 342 764	0	-4 342 764	-4 561 594	-218 830	-4 690 715
Toimintakate	295 845	0	295 845	229 678	-66 167	496 944
Poistot ja arvonalentumiset	-1 571 129	0	-1 571 129	-1 695 386	-124 257	-1 595 137
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 275 284	0	-1 275 284	-1 465 708	-190 424	-1 098 193

Toimintakulujen jakauma (1 000 €)

Yhdyskuntasuunnittelu

Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

4001 Tekninen hallinto
4002 Kaavoitus
4003 Projektityö/Investoinnit

Toiminta talousarviovuonna

Tekninen hallinto koordinoi ja johtaa teknisen toimialan tehtäväalueiden toimintaa, vastaa toimialan hankintatoimesta, rakennuttamistoiminnoista, kiinteistöistä, kunnallistekniikasta sekä valmisteleo teknisen lautakunnan päätettäväksi tulevat talousarvio- ja muut hallinto- ja johtosäännöissä määritellyt asiat.

Kaavoituksen avulla luodaan edellytykset kunnan strategiselle maankäytölle. Kaavoituksella ohjataan kunnan maankäyttöä sekä luodaan edellytykset omalle sekä yksityisen sektorin asuntotuotannolle, toimitilatutuotannolle sekä teollisuuden rakentumiselle. Kaavoitus on hankittu ostopalveluna.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	840 564	0	840 564	756 245	-84 319	43 207
Toimintakulut	-1 088 248	10 001	-1 078 247	-976 277	101 970	-210 618
Toimintakate	-247 684	10 001	-237 683	-220 032	17 651	-167 411
Poistot ja arvonalentumiset	-50 000	0	-50 000	-42 805	7 195	-1 728
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-297 684	10 001	-287 683	-262 837	24 846	-169 140

Asiakas, Prosessit	
Tavoite	Toteuma
Tekninen toimi järjestää asiakkaiden tarvitseman palvelun määritetyn palvelutason mukaisesti	Valmis
Tulos	Tavoite toteutunut
Tavoite	Toteuma
Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelun	Valmis
Toimenpide	Tekninen toteuttaa palvelut omana työnä sekä ostopalveluna.
Tulos	Tavoite toteutunut

Kunnan omistamalle maa-alueelle sijoittuvien tonttien määrän kasvu sekä niiden edelleen luovuttaminen. Kaavoituksella pyritään jatkossa toteuttamaan paremmin strategiaa siten, että kunnan tarjoamat asuintontit ovat houkuttelevimpia asuinrakentamiseen ja vastaavat paremmin asiakkaiden odotuksia asuintonteista. Teollisuustonttien houkuttelevuutta pyritään myös parantamaan työpaikkojen kasvattamiseksi kunnassa.

Mittari	TP2022	TP2023
Omakotitalotontit (kpl)	37	37
Rivitalotontit (kpl)	0	0
Asuinpientalotontit (kpl)	3	3
Kerrostalo tontit (kpl)	2	1
Liiketontit (kpl)	1	1
Teollisuustontit (kpl)	18	17

Keskuskeittiö

ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö Kaisa Siirilä

4020 Keskuskeittiö

Toiminta talousarviovuonna

Inflaatio ja erityisesti elintarvikkeiden hintojen nousu on tehnyt toiminnan arvioinnin talousarviovuonna haastavaksi. Toiminta on kuitenkin saatu toteutettua suunnitelmien mukaan ja asiakastytyväisyyskysely, ruokaraati ja huoltajien kouluruokailukutsu on otettu osaksi toiminnan suunnittelua ja toteutusta. Kehitämme toimintaa edelleen saadun palautteen kautta ja toimintamme tarkoituksenmukaisuus edellä.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	705 344	0	705 344	641 383	-63 961	598 112
Toimintakulut	-655 344	0	-655 344	-599 682	55 662	-557 475
Toimintakate	50 000	0	50 000	41 701	-8 299	40 637
Poistot ja arvonalentumiset	-50 000	0	-50 000	-41 701	8 299	-38 219
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	0	0	0	0	2 417

Asiakas		Toteuma	
Tavoite		Toteuma	
Tyytyväiset asiakkaat		Valmis	
Toimenpide	Ravitseva ja kotimainen ruoka		
Tulos	Asiakastytyväisyyskysely toteutettiin keväällä 2023		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Asiakaskyselyt 1 kerta / vuosi (toteutunut=100, ei=0)			
Tavoite		Toteuma	
Osallistuvat asiakkaat		Valmis	
Toimenpide	Asiakaspalautteeseen reagoiminen		
	Ruokaraadit		
Tulos	Keskuskoulun 7-9 ruokaraati kokoontuu 3 kertaa vuodessa		

Mittarit	Tavoite	Toteuma
Ruokaraadit kokoontuvat krt vuodessa		3

Prosessit		
Tavoite		Toteuma
Tarkoituksen mukainen tukitoimi		Valmis
Toimenpide	Kouluruokailuun osallistuminen	
Tulos	Jätteenä päätyvä ruoka punnittiin	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Syöty ruoka, jätteenä päätyvän ruoan punnitseminen		

Talous		
Tavoite		Toteuma
Ruokahuollon toiminnan jatkuminen omana työnä		Valmis
Toimenpide	Noudatetaan laadittua budjettia	
Tulos	Toimintaan varattiin enemmän rahaa, mitä tarvittiin	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Budjetti		

Kotiin kuljetettavat ateriat

Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö Kaisa Siirilä

4025 Kotiin kuljetettavat ateriat

Toiminta talousarviovuonna

Toiminta on raskaammin tappiollista, mitä talousarviossa oli ennakoitu. Lämpimiä kotiaterioita toimitettiin vuonna 2023 13 126 eli päivittäin noin 36 aterialla. Mikäli toiminnan halutaan olevan kannattavaa, tulisi aterian hinta olla vähintään 16 €.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	100 000	0	100 000	84 744	-15 256	612 955
Toimintakulut	-197 101	-19 999	-217 100	-209 982	7 118	-521 881
Toimintakate	-97 101	-19 999	-117 100	-125 238	-8 138	91 074
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-277	-277	-5 431
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-97 101	-19 999	-117 100	-125 515	-8 415	85 643

Jätehuolto

Tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

5681 Jätehuolto & hyötykäyttöasema Kruupakka

Toiminta talousarviovuonna

Kunnallisen jätehuollon tuottaminen. Palvelun tuottamisesta vastaa Ekorosk Oy. Kustannuspaikalle on kohdistettu myös maankaatopaikan kustannuksia

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-500	0	-500	-2 116	-1 616	-3 158
Toimintakate	-500	0	-500	-2 116	-1 616	-3 158
Poistot ja arvonalentumiset	-4 939	0	-4 939	-4 939	0	-4 939
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-5 439	0	-5 439	-7 055	-1 616	-8 097

Asiakas	
Tavoite	Toteuma
Jätehuoltopalvelut ovat hyvät	Valmis
Toimenpide	Ekorosk
Tulos	Tavoite toteutunut

Liikenneväylät

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

4009 Kaavateiden kunnossapito
 4010 Tievalaistus
 4011 Yksityistiet (avustaminen)
 6004 Hulevesiverkosto

Toiminta talousarviovuonna

Liikenneväylien ylläpito, korjaus sekä rakentaminen toteutetaan ostopalveluna sekä osittain omana työnä.

Merkittävimmät kuluerät muodostuvat kaava- ja yksityisteiden talvikunnossapidosta sekä katuväläistuksen sähkönkulutuksesta.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	0	0	0	8 933	8 933	14 643
Toimintakulut	-298 257	-3 000	-301 257	-289 164	12 093	-296 298
Toimintakate	-298 257	-3 000	-301 257	-280 231	21 026	-281 655
Poistot ja arvonalentumiset	-142 170	0	-142 170	-178 905	-36 735	-145 235
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-440 427	-3 000	-443 427	-459 136	-15 709	-426 890

Asiakas		Toteuma	
Tavoite		Toteuma	
Asiakkaille tarjotaan kustannustehokkaat väyläpalvelut.		Valmis	
Toimenpide	Tekninen toimi järjestää asiakkaille väylien talvihoito sekä kesähoitopalvelut ostopalveluna ja omana työnä.		
Tulos	Tavoite toteutunut		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Ylläpitokulut		67,48	

Yksityisteiden osalta ylläpitokulut ovat kasvaneet. Hulevesiverkoston kustannukset on siirretty vesihuollosta liikenneväylien puolelle, jolloin kokonaiskulut ovat hieman kasvaneet.

Mittari	TP2022	TP2023
Kaavatiet, ylläpitokulut €/asukas	27,93	26,05
Yksityistiet, ylläpito €/asukas	17,64	24,1
Tievalaistus, ylläpitokulut €/asukas	18,55	15,94

Puistot ja yleiset alueet

tilivelvollinen tekninen johtaja Iikka Närhi

4007 Parkkipaikat (lukio-päiväkoti, kunnantolmisto)
 4012 Urheilu ja ulkoilualueet, leikkikentät
 4013 Maakuntaviesti

Toiminta talousarviovuonna

Strategian mukaan asuin- ja elinympäristömme on viihtyisä, terveellinen ja kannustaa liikkumaan.

Tavoitteena on ylläpitää viihtyisät puistot ja yleiset alueet sekä liikuntapaikat sellaisina, että ne aktivoivat kuntalaisia sekä turisteja. Puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilualueiden kunnossapidosta vastaa ulkoalueidenhoitaja sekä kiinteistönhoitajat ja kesätyöntekijät.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	700	0	700	840	140	220
Toimintakulut	-93 507	5 000	-88 507	-83 759	4 748	-105 294
Toimintakate	-92 807	5 000	-87 807	-82 919	4 888	-105 074
Poistot ja arvonalentumiset	-86 170	0	-86 170	-133 947	-47 777	-99 871
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-178 977	5 000	-173 977	-216 867	-42 890	-204 945

Asiakas			
Tavoite			Toteuma
Asiakkaille tarjotaan kustannustehokas ja laadukas palvelu.			Valmis
Toimenpide	Tekninen toimi järjestää asiakkaille kustannustehokkaat palvelut.		
Tulos	Tavoite toteutunut		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Asiakastyytyväisyys.			
Tavoite			Toteuma
Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelun			Valmis
Toimenpide	Tekninen toimi ylläpitää palvelua.		
Tulos	Tavoite toteutunut		
Mittarit	Tavoite	Toteuma	
Toteutuneet kustannukset €/asukas		19,93	

Toimitilapalvelut

tilivelvollinen tekninen johtaja Iikka Närhi

5611 Kunnanvirasto
 5622 Vanhan Kinon kiinteistö
 5623 Palvelutalo Iltarusko
 5625 Toimintakeskus EKE
 5627 Toimintakeskus Markkula
 5628 Päiväkoti Pajala
 5632 Järvelän koulu
 5633 Kirkonkylän ala-aste
 5634 Köyhäjoen koulu
 5635 Puumalan koulu
 5638 Yläaste
 5650 Musiikkilukio
 5661 Urheilutalo

5662 Liik. paikkojen kuulutt. ja varasto
 5670 Kirjasto, 5670 yhd. 5611 (1.1.2019)
 5680 Vesilaitoksen varasto
 5682 Paloasema
 5683 Kunnan varikko
 5691 Keltainen talo: 4H
 5728 Omenapuu ent. Pitkä-Jussi, Einontie 5

Vuokralle annetut liikehuoneistot
 5690 Vanha kunnantalo
 5692 Kanteleverstas
 5693 Pajalan palvelukeskus

Toiminta talousarviovuonna

Toimitilapalveluilla tuotetaan toimitilat omalle ja kuntayhtymien palvelutuotannolle. Valtaosa toimitilojen siivouspalveluista on ulkoistettu, sopimuskausi on voimassa 2.8.2021 - 31.7.2024. Vartiointi toteutetaan ostopalveluna. Kiinteistöhoitopalvelut tehdään omana työnä. Korjauspalvelut osittain omana työnä.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	2 649 925	0	2 649 925	2 882 563	232 638	0
Toimintakulut	-1 867 188	-15 001	-1 882 189	-2 092 889	-210 700	0
Toimintakate	782 737	-15 001	767 736	789 674	21 938	0
Poistot ja arvonalentumiset	-953 367	0	-953 367	-991 860	-38 493	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-170 630	-15 001	-185 631	-202 186	-16 555	0

Asiakas	
Tavoite	Toteuma
Asiakkaille tarjottava kohtuuhintainen palvelu	Valmis
Toimenpide	Tekninen toimi järjestää asiakkaille palvelut.
Tulos	Tavoitet toteutunut
Tavoite	Toteuma
Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelun.	Valmis
Toimenpide	Tekninen toimi ylläpitää palvelua.
Tulos	Tavoite toteutunut

Talous	
Tavoite	Toteuma
Kustannustehokas palvelu, joka kattaa palvelusta aiheutuneet kustannukset.	Valmis
Toimenpide	Noudatetaan laadittua talousarviota. Organisoidaan toimintaa uudelleen kustannustehokkuuden parantamiseksi. Tehostetaan tyhjien tilojen käyttöä.
Tulos	Tavoite osittain toteutunut. Vuokria pitää nostaa jatkossa enemmän. Tyhjää tilaa on liian paljon.

Laskennassa huomioitu vain vuokratut tilat.

Mittari	TP2022	TP2023
Ylläpitokulut €/m ² /kk	5,15	5,33
Sisäinen vuokra €/m ² /kk	7	7,99
Ulkoinen vuokra €/m ² /kk	7,02	7,45
Kokonaiskulut €/asukas	401	421

Kiinteistöjen tukipalvelut

Toiminta talousarviovuonna

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	104 900	0	104 900	244 996	140 096	0
Toimintakulut	-74 900	0	-74 900	-226 955	-152 055	0
Toimintakate	30 000	0	30 000	18 041	-11 959	0
Poistot ja arvonalentumiset	-30 000	0	-30 000	-31 169	-1 169	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	0	0	-13 127	-13 127	0

Vuokrauspalvelut

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

Vuokralle annetut asuinhuoneistot
 5711 Musiikkilukion asuntola
 5712 Kuortintila, Laaksokuja
 5714 Aravatalo Rivilä
 5717 Siskontila, Laaksokuja
 5723 Asunto-osakkeet Pajalanmäki, Reijonportti
 5748 Pajalan rivitalo, Pajalantie 3

Vuokralle annetut alueet
 6008 Vuokralle annetut asuntotontit

Toiminta talousarviovuonna

Toiminnan merkittävin mittari on neliökohtainen ylläpitokulu. Ylläpitokulut ovat kasvaneet yleisen kustannustason takia. Lisäksi kiinteistöillä on tehty huolto ja korjaustöitä, joita ei ole jyvitetty investoinneiksi. Tilastoa vääristää hieman kuntamallin käytössä olevat tilat, joiden menot on kohdistettu tekniselle ja tulot keskushallinnon alle. Musiikkilukion opiskelija-asunnot pyritään pitämään kohtuuhintaisina opiskelijoille. Asuntovuokria korotettiin vuonna 2023 ylimääräisellä 10 % prosenttien korotuksella.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	124 300	0	124 300	126 466	2 166	0
Toimintakulut	-108 039	-30 000	-138 039	-148 410	-10 371	0
Toimintakate	16 261	-30 000	-13 739	-21 944	-8 205	0
Poistot ja arvonalentumiset	-90 203	0	-90 203	-91 552	-1 349	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-73 942	-30 000	-103 942	-113 496	-9 554	0

Asiakas			
Tavoite			Toteuma
Asiakkaalle tarjottava kohtuuhintainen vuokrauspalvelu			Valmis
Toimenpide	Tekninen toimi järjestää asiakkaille palvelut.		
Tulos	Tavoite toteutunut		
Tavoite			Toteuma
Asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelun.			Valmis
Toimenpide	Tekninen toimi ylläpitää palvelua ja organisoii palvelua uudelleen.		
Tulos	Pääosin toteutunut		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Toteutuneet kustannukset			

Talous			
Tavoite			Toteuma
Kustannustehokas palvelu, joka kattaa palvelusta aiheutuneet kustannukset			Valmis
Toimenpide	Noudatetaan laadittua talousarviota. Organisoidaan toimintaa uudelleen kustannustehokkuuden parantamiseksi sekä korotetaan vuokria		
Tulos	Pääosin toteutunut. Sisäiset kulut ovat olleet korkeampia kustannuspaikoilla kuin todellisuudessa on käytetty kustannuspaikkoihin työaikaa. Kustannusjaottelu on päivitettyä vuodelle 2024.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Toteutuneet kustannukset, kts. taulukko.			

Laskennassa huomioitu vain käytössä olevat kiinteistöt. Tonttivuokria ei ole huomioitu.

Mittari	TP2022	TP2023
Ylläpitokulut €/m ²	4,28	6,61
Ulkoinen vuokra €/m ²	3,42	4,8
Kokonaiskulut €/asukas	27,81	27,25

Rakennusvalvonta

tilivelvollinen rakennustarkastaja Markus Palosaari

4004 Rakennusvalvontapalvelut

Toiminta talousarviovuonna

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	55 000	0	55 000	66 019	11 019	54 638
Toimintakulut	-90 242	0	-90 242	-83 915	6 327	-93 492
Toimintakate	-35 242	0	-35 242	-17 896	17 346	-38 854
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-166	-166	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-35 242	0	-35 242	-18 062	17 180	-38 854

Asiakas		
Tavoite	Toteuma	
Vireää rakentamista	Arvioimatta	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Rakennusluvut (kpl)	30	35
Tavoite	Toteuma	
Sujuvat lupamenettelyt	Arvioimatta	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Toimenpideluvat (kpl)	45	11
Tavoite	Toteuma	
Viihtyisä asuinympäristö	Arvioimatta	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Maisematyö- ja purkamisluvat (kpl)	4	4
Tavoite	Toteuma	
Rakentamisen määrän kasvu	Arvioimatta	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Luvitettavat kerrosalaneliöt	4 000	14 578
Tavoite	Toteuma	
Rakennustarkastajan palveluiden myynti Vetelin kunnalle 25 % työajasta Työsuojelu 5 % työajasta	Arvioimatta	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Rakennustarkastajan palveluiden myynti Vetelin kunnalle % työajasta	25	25
Työsuojelu % työajasta	5	5

Tavoite	Toteuma	
Mahdollistavaa rakentamista	Arvioimatta	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Poikkeamisluvut ja suunnittelutarveratkaisut	2	3

Ympäristön huolto

tilivelvollinen ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi

4006 Ympäristönsuojelu

Toiminta talousarviovuonna

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	25 000	0	25 000	35 124	10 124	23 103
Toimintakulut	-69 947	0	-69 947	-90 260	-20 313	-65 209
Toimintakate	-44 947	0	-44 947	-55 136	-10 189	-42 106
Poistot ja arvonalentumiset	-4 000	0	-4 000	-3 936	64	-4 920
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-48 947	0	-48 947	-59 073	-10 126	-47 027

Asiakas		
Tavoite	Toteuma	
Asiakaslähtöiset ja joustavat palvelut	Valmis	
Tulos	Lupien joustava ja nopea käsittely	
Mittarit	Tavoite	Toteuma
Lakisääteiset valvontakäynnit (kpl/vuosi)	10	4
Maa-aineslupapäätökset (kpl/vuosi)	1	0
Ympäristölupa, eläinsuojan ilmoitukset ym. luvitus (kpl/vuosi)	5	1
Rekisteröinnit, melu- ja muut ilmoitukset (kpl/vuosi)	4	21

Talous		
Tavoite	Toteuma	
Ympäristöpalveluiden myynti	Valmis	
Tulos	Ympäristövalvonnan palveluiden myynti 2023 Veteli 25 % kokonaistyöajasta Kauhava, Lestijärvi, Halsua ja Perho 25 % kokonaistyöajasta Vesilaitos Kaustinen 10 % kokonaistyöajasta	

Vesihuolto

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

6001 Vesilaitos
6002 Jätevesihuolto (KVT-Vesihuolto)
6003 Viemäriverkosto

Toiminta talousarviovuonna

Vesilaitos tuottaa käyttöveden kunnan käyttäjien tarpeisiin. KVT Vesihuolto Oy suorittaa jätevesien puhdistuksen. Hulevesiverkoston kulut eivät ole mukana vesihuollon kuluissa.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	922 120	0	922 120	840 212	-81 908	925 877
Toimintakulut	-711 536	40 000	-671 536	-761 377	-89 841	-690 090
Toimintakate	210 584	40 000	250 584	78 835	-171 749	235 787
Poistot ja arvonalentumiset	-240 280	0	-240 280	-247 275	-6 995	-242 613
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-29 696	40 000	10 304	-168 440	-178 744	-6 826

Asiakas			
Tavoite			Toteuma
Toimiva taloudellinen vesihuolto kuntalaisille			Arvioimatta
Toimenpide	Tekninen toimi informoi asiakkaita avoimesti.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Asiakastyytyväisyys.			
Prosessit			
Tavoite			Toteuma
Toimiva vesihuolto			Arvioimatta
Toimenpide	Tekninen toimi ylläpitää vesijohto- ja jätevesiverkosta sekä vedenottoa.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Pumpattu ja käsitelty vesi			
Vuotoprosentti			
Talous			
Tavoite			Toteuma
Kustannustehokas vesihuolto			Arvioimatta

Toimenpide	Noudatetaan laadittua talousarviota. Organisoidaan toimintaa uudelleen kustannustehokkuuden parantamiseksi. Tehostetaan vesilaitoksen toimintaa.		
Mittarit		Tavoite	Toteuma
Vesihuollon kokonaiskulut liittyjää kohden.			

Mittari	TP2022	TP2023
Pumpattu talousvesi m ³	327 231	307 071
Vuoto %	0	
Käsitelty jätevesi m ³	149 406	135 725
Vuoto %	8,7	
Talousvesimaksu €/m ³	1,05	1,05
Jätevesimaksu €/m ³	2,65	2,65

Maa- ja metsätilat

tilivelvollinen tekninen johtaja Iikka Närhi

6005 Maa- ja metsätilat

Toiminta talousarviovuonna

Maa- ja metsätilojen hallinnalla pyritään säilyttämään tilojen arvo sekä tuotto metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	21 000	0	21 000	74 870	53 870	22 704
Toimintakulut	-10 300	0	-10 300	-21 691	-11 391	-9 004
Toimintakate	10 700	0	10 700	53 179	42 479	13 700
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	10 700	0	10 700	53 179	42 479	13 700

Asiakas	
Tavoite	Toteuma
Tilojen arvo säilyy/kasvaa	Valmis
Toimenpide	Metsänhoitosuunnitelma Tekninen vastaa toiminnasta.
Tulos	Tavoite toteutunut.

Muu toiminta

tilivelvollinen tekninen johtaja Ilkka Närhi

Muu liiketoiminta
6009 Muu liiketoiminta
6010 Traktorityö

Toiminta talousarviovuonna

Julkisten pihojen, ulko- ja urheilualueiden, kaava- sekä yksityisteiden kesä- ja talvikunnossapidon tehtävät. Kunnalla on kaksi uudempaa traktoria pihojen, kaavateiden sekä vesihuollon käyttöön ja yksi vanha traktori lähinnä jäädytyskoneen käyttöön. Lisäksi on yksi traktorimönkijä pääasiassa urheilu ja ulkoilualueiden huoltoon. Ajoneuvokaluston osalta kiinteistöhoitajilla ja vesihuollon henkilöstöllä on työkäytössä kunnan omistamat ajoneuvot. Ajoneuvot on myös varustettu kiinteistöhoitoon ja vesihuollon työkaluilla sekä ajoneuvon seurantajärjestelmällä. Lisäksi teknisellä toimella on peräkärriä.

☺☺

Suurin osa kuluista on koostunut löytöeläinpalveluista, jotka on hankittu ostopalveluna.

☺☺

Ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio 2023	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama 2023	TP 2022
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	19 679
Toimintakulut	-5 000	-7 000	-12 000	-11 736	264	-7 095
Toimintakate	-5 000	-7 000	-12 000	-11 736	264	12 584
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-5 000	-7 000	-12 000	-11 736	264	12 584

☺☺

☺☺

Asiakas	
Tavoite	Toteuma
Kuntalaisille tarjottava kustannustehokas palvelu.	Valmis
Toimenpide	Tekninen toimi järjestää asiakkaille kustannustehokkaat palvelut.
Tulos	Tavoite toteutunut

2.2.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Ulkoinen/sisäinen	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama
Toimintatuotot	6 335 480	0	6 335 480	6 647 474	311 994
Myyntituotot	2 924 054	0	2 924 054	2 843 852	-80 202
Maksutuotot	282 300	0	282 300	217 365	-64 935
Tuet ja avustukset	305 226	0	305 226	520 177	214 951
Vuokratuotot	2 729 680	0	2 729 680	2 793 768	64 088
Muut tuotot	94 220	0	94 220	272 312	178 092
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-18 381 007	-20 000	-18 401 007	-18 662 393	-261 386
Henkilöstökulut	-8 939 079	30 000	-8 909 079	-9 156 614	-247 535
Palvelujen ostot	-4 709 008	-65 600	-4 774 608	-4 696 878	77 730
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 859 509	15 600	-1 843 909	-1 813 243	30 666
Avustukset	-700 241	0	-700 241	-686 521	13 720
Vuokratulot	-2 145 620	0	-2 145 620	-2 197 095	-51 475
Muut kulut	-27 550	0	-27 550	-112 041	-84 491
Toimintakate	-12 045 527	-20 000	-12 065 527	-12 014 919	50 608
Verotulot	8 800 000	0	8 800 000	8 755 647	-44 353
Valtionosuudet	5 473 100	0	5 473 100	5 695 036	221 936
Rahoitustuotot ja -kulut	-309 350	0	-309 350	-444 844	-135 494
Korkotuotot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	21 000	0	21 000	114 213	93 213
Korkokulut	-330 000	0	-330 000	-553 198	-223 198
Muut rahoituskulut	-350	0	-350	-5 859	-5 509
Vuosikate	1 918 223	-20 000	1 898 223	1 990 920	92 697
Poistot ja arvonalentumiset	-1 617 769	0	-1 617 769	-1 730 608	-112 839
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 617 769	0	-1 617 769	-1 730 608	-112 839
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	300 454	-20 000	280 454	260 313	-20 141
Poistoeron lisäys(+) tai vähennys(-)	0	0	0	0	0
Varausten lisäys(+) tai vähennys(-)	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys(+) tai vähennys(-)	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	300 454	-20 000	280 454	260 313	-20 141

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama
Verotulot	8 800 000	0	8 800 000	8 755 647	-44 353
Kunnan tulovero	6 930 000	0	6 930 000	6 842 014	-87 986
Kiinteistövero	1 100 000	0	1 100 000	1 129 688	29 688
Osuus yhteisöveron tuotosta	770 000	0	770 000	783 945	13 945
Muut verotulot	0	0	0	0	0

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama
Valtionosuudet	5 473 100	0	5 473 100	5 695 036	221 936
Peruspalvelujen valtionosuus	1 540 700	0	1 540 700	1 554 652	13 952
Harkinnanvarainen valtionavustus	0	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen v-os	791 800	0	791 800	960 574	168 774
Verotulojen menetysten korvaus	858 600	0	858 600	896 490	37 890

2.2.3 Investointien toteutuminen

Ulkoinen	Alkuperäinen talousarvio 2023	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama %
Kunnanviraston ICT-hankinnat (9101)					
INVESTOINNIT	-14 600,00	0,00	-14 600,00	-28 607,45	95,9 %
Kaavoitus (9544)					
INVESTOINNIT	0,00	0,00	0,00	-33 000,00	0,0 %
Maa- ja metsäalueet (9110)					
INVESTOINNIT	-100 000,00	0,00	-100 000,00	31 000,00	-131,0 %
Käyttöomaisuusarvopaperit (9140)					
INVESTOINNIT	-50 000,00	0,00	-50 000,00	-26 799,14	-46,4 %
Kirkonkylän yläaste (9402)					
INVESTOINNIT	-20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,0 %
Järvelän ala-aste (9401)					
INVESTOINNIT	-120 000,00	0,00	-120 000,00	-119 273,82	-0,6 %
Virastotalo Pajala (9410)					
INVESTOINNIT	-40 000,00	-10 000,00	-50 000,00	-55 774,72	11,5 %
Urheilutalo (9417)					
INVESTOINNIT	-20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,0 %
Puumalan koulu (9416)					
INVESTOINNIT	-10 000,00	10 000,00	0,00	-11 066,05	0,0 %
Pajalan päiväkoti (9414)					
INVESTOINNIT	-10 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,0 %
Kirkonkylän ala-aste (9305)					
INVESTOINNIT	0,00	0,00	0,00	-8 340,09	0,0 %
Musiikkilukio (9403)					
INVESTOINNIT	0,00	0,00	0,00	-17 623,28	0,0 %
Kunnanvirasto (9405)					
INVESTOINNIT	0,00	-25 000,00	-25 000,00	-24 809,82	-0,8 %
Omenapuu (9306)					
INVESTOINNIT	0,00	-25 000,00	-25 000,00	-45 650,33	82,6 %
Paloasema (9415)					
INVESTOINNIT	0,00	0,00	0,00	-9 600,00	0,0 %
Vesi/ Runkojohtojen rakentaminen (9601)					
INVESTOINNIT	-100 000,00	-15 000,00	-115 000,00	-110 265,26	-4,1 %
Vesi/ Automaatio (9608)					
INVESTOINNIT	-20 000,00	-10 000,00	-30 000,00	-33 390,41	11,3 %
Viem/ Runkojohtojen rakentaminen (9623)					
INVESTOINNIT	-50 000,00	35 000,00	-15 000,00	-14 834,61	-1,1 %
Viem/ Automaation uusiminen (9621)					
INVESTOINNIT	-20 000,00	20 000,00	0,00	0,00	0,0 %
Viem/ Hulevesiviemärointi (9625)					
INVESTOINNIT	-50 000,00	-30 000,00	-80 000,00	-109 457,76	36,8 %
Leikkikenttien ja urheilualueerakent. (9520)					
INVESTOINNIT	-20 000,00	-10 000,00	-30 000,00	-25 738,83	-14,2 %
Urheilualue/ Maakuntaviesti (9521)					
INVESTOINNIT	-15 000,00	-30 000,00	-45 000,00	-46 041,43	2,3 %
Puistot ja yleiset alueet (9523)					
INVESTOINNIT	-20 000,00	-10 000,00	-30 000,00	-28 776,01	-4,1 %
Penttilän silta (9507)					
INVESTOINNIT	-45 000,00	25 000,00	-20 000,00	-24 055,20	20,3 %
Kaavateiden parant/päällyst. (9502)					
INVESTOINNIT	-100 000,00	-75 000,00	-175 000,00	-175 362,61	0,2 %
Tievalaistuksen rakentaminen (9510)					
INVESTOINNIT	-300 000,00	100 000,00	-200 000,00	-219 490,77	9,7 %
Kunnallistekniikka (9542)					
INVESTOINNIT	-25 000,00	0,00	-25 000,00	-14 125,00	-43,5 %
Keskuskeittiö: Muut koneet ja kalusto (9170)					
INVESTOINNIT	-40 000,00	20 000,00	-20 000,00	-9 049,34	-54,8 %

Palvelutalon keittiö (9409)					
INVESTOINNIT	-10 000,00	10 000,00	0,00	0,00	0,0 %
Teknisen ajoneuvot (9162)					
INVESTOINNIT	0,00	-30 000,00	-30 000,00	-30 293,55	1,0 %
Yläkoulu, tekninen työ (9424)					
INVESTOINNIT	0,00	0,00	0,00	-4 800,00	0,0 %
Sivistyksen kalusto (9172)					
INVESTOINNIT	0,00	0,00	0,00	-11 951,35	0,0 %
Teknisen kalusto (9173)					
INVESTOINNIT	0,00	0,00	0,00	-19 159,17	0,0 %

Ulkoinen	Alkuperäinen talousarvio 2023	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma 2023	Poikkeama %
INVESTOINNIT	-1 199 600	0	-1 199 600	-1 226 336	2,2 %
Investointimenot	-1 199 600	0	-1 199 600	-1 362 035	13,5 %
Investointitulot	0	0	0	135 699	0,0 %

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 991	4 019
Satunnaiset erät		0
Tulorahoituksen korjauserät	-44	-58
Toiminnan rahavirta	1 947	3 961
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 362	-2 118
Rahoitusosuudet investointeihin	103	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	77	87
Investointien rahavirta	-1 182	-2 031
Toiminnan ja investointien rahavirta	765	1 930
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	-528	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 164	-9 659
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 496	9 504
Lainakannan muutokset	1 340	-155
Muut maksuvalmiuden muutokset	37	-1 026
Rahoitustoiminnan rahavirta	849	-1 181
Rahavarojen muutos	1 614	749
Rahavarat 31.12.	2 713	1 099
Rahavarat 1.1.	1 099	350
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 v, €	-1 079	-2 585
Investointien tulorahoitus %	146,17	189,81
Lainanhoitokate	0,68	1,48
Kassan riittävyys, pv	10,39	10,37
Asukasmäärä	1435	4194

2.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

YHTEENVETO TALOUSARVIOMÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTUMISESTA 2023 ulk. + sis. Ilman poistoja, projektit mukana

Toimielin	Määrärahat, ulk.+sis. menot					Määrärahat, ulk.+sis. tulot				
	Talousarvio määrärahat	Ta-muutos	Ta muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio määrärahat	Ta-muutos	Ta muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnanhallitus/Yleishallinto										
Yleinen hallinto	-1 968 505	-20 000	-1 988 505	-2 112 003	123 498	130 932	0	130 932	372 087	-241 155
Yhteensä	-1 968 505	-20 000	-1 988 505	-2 112 003	123 498	130 932	0	130 932	372 087	-241 155
Sivistystoimen ltk										
sivist. ja varh.kasv.hallinto	-582 455	0	-582 455	-291 473	-290 982	582 455	0	582 455	291 872	290 583
Peruskoulut	-5 249 718	0	-5 249 718	-5 375 165	125 447	409 183	0	409 183	561 738	-152 555
Esiopetus	-445 733	0	-445 733	-396 653	-49 080	15 000	0	15 000	33 288	-18 288
Lukio	-1 924 981	0	-1 924 981	-1 906 005	-18 976	58 551	0	58 551	100 146	-41 595
Muu opetustoimi	-92 000	0	-92 000	-111 773	19 773	0	0	0	0	0
Kirjasto	-285 378	0	-285 378	-279 542	-5 836	6 200	0	6 200	9 489	-3 289
Liikunta ja ulkoilu	-348 612	0	-348 612	-377 715	29 103	112 555	0	112 555	109 994	2 561
Nuorisotyö	-102 982	0	-102 982	-104 938	1 956	1 528	0	1 528	13 457	-11 929
Kulttuuritoiminta	-336 761	0	-336 761	-333 655	-3 106	72 195	0	72 195	58 448	13 747
Lasten päivähoito	-2 701 118	0	-2 701 118	-2 811 876	110 758	308 272	0	308 272	305 362	2 910
Yhteensä	-12 069 738	0	-12 069 738	-11 988 795	-80 943	1 565 939	0	1 565 939	1 483 794	82 145
Tekninen ltk										
Yhdyskuntasuunnittelu	-395 992	30 000	-365 992	-340 788	-25 204	115 220	0	115 220	131 260	-16 040
Liikenneväylät, yl.alueet	-391 764	2 000	-389 764	-372 923	-16 841	700	0	700	9 773	-9 073
Ruokahuolto	-852 445	-19 999	-872 444	-809 664	-62 780	805 344	0	805 344	726 127	79 217
Toimitilapalvelut	-1 900 827	-45 001	-1 945 828	-2 021 360	75 532	2 649 525	0	2 649 525	2 749 717	-100 192
Vesihuolto	-711 536	40 000	-671 536	-761 377	89 841	922 120	0	922 120	840 212	81 908
Maa- ja metsätilat	-10 300	0	-10 300	-21 691	11 391	21 000	0	21 000	74 870	-53 870
Muu liiketoiminta	-79 900	-7 000	-86 900	-233 790	146 890	124 700	0	124 700	259 312	-134 612
Yhteensä	-4 342 764	0	-4 342 764	-4 561 593	218 829	4 638 609	0	4 638 609	4 791 271	-152 662
Käyttötalous yhteensä	-18 381 007	-20 000	-18 401 007	-18 662 391	261 384	6 335 480	0	6 335 480	6 647 152	-311 672

YHTEENVETO TULOTOTEUMASTA, ulkoiset tulot, projektit mukana

Toimielin	Tuloarviot				
	Talousarvio määrärahat	Ta-muutos	Ta muutoksen jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnanhallitus/Yleishallinto					
Yleinen hallinto	101 100	0	101 100	342 676	-241 576
Yhteensä	101 100	0	101 100	342 676	-241 576
Sivistystoimen Itk					
sivist. ja varh.kasv.hallinto	0	0	0	0	0
Peruskoulut	389 999	0	389 999	561 739	-171 740
Esiopetus	15 000	0	15 000	33 288	-18 288
Lukio	50 000	0	50 000	100 146	-50 146
Muu opetustoimi	0	0	0	0	0
Kirjasto	6 200	0	6 200	9 489	-3 289
Liikunta ja ulkoilu	31 500	0	31 500	34 239	-2 739
Nuorisotyö	1 300	0	1 300	13 457	-12 157
Kulttuuritoiminta	72 195	0	72 195	58 448	13 747
Lasten päivähoito	306 880	0	306 880	305 362	1 518
Yhteensä	873 074	0	873 074	1 116 167	-243 093
Tekninen Itk					
Yhdyskuntasuunnittelu	115 220	0	115 220	130 827	-15 607
Liikenneväylät, yl.alueet	700	0	700	9 773	-9 073
Ruokahuolto	113 500	0	113 500	107 959	5 541
Toimitilapalvelut	745 300	0	745 300	759 720	-14 420
Vesihuolto	880 000	0	880 000	796 694	83 306
Maa- ja metsätilat	21 000	0	21 000	74 870	-53 870
Muu liiketoiminta	0	0	0	21 470	-21 470
Yhteensä	1 875 720	0	1 875 720	1 901 314	-25 594
Käyttötalous yhteensä	2 849 894	0	2 849 894	3 360 157	-510 263

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tuloslaskelma

Kunnan tuloslaskelma, ulkoinen €

	2023	2022
Toimintatuotot	3 360 156,77	6 982 493,70
Myyntituotot	1577032,31	4 926 612,45
Maksutuotot	217 364,94	585 592,35
Tuet ja avustukset	520 177,28	459 136,42
Muut toimintatuotot	1054582,24	957 152,48
Toimintakulut	-1 5375075,54	-33 730 361,06
Henkilöstökulut	-9 156 613,80	-11 435 545,48
Palkat ja palkkiot	-7 373 931,05	-8 891 705,67
Henkilösivukulut	-1 782 682,75	-2 543 839,81
Eläkekulut	-1 515 685,10	-2 000 473,35
Muut henkilösivukulut	-266 997,65	-543 366,46
Palvelujen ostot	-3 448281,51	-19 544 344,85
Asiakaspalvelujen ostot kuntalaisille	-192 856,74	-15 684 164,14
Muiden palvelujen ostot	-3 255 424,77	-3 860 180,71
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 795019,46	-1 713 353,12
Avustukset	-686 521,30	-853 280,20
Muut toimintakulut	-288 6639,47	183 837,41
Vuokrakulut	-176 597,98	-120 763,19
Toimintakate	-12 014 918,77	-26 801 867,36
Verotulot	8 755 647,26	15 993 578,10
Valtionosuudet	5 695 036,00	14 765 439,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-444 844,33	62 172,59
Korkotuotot	0,00	23 239,21
Muut rahoitustuotot	114 212,60	240 079,59
Korkokulut	-553 197,54	-200 185,93
Muut rahoituskulut	-5 859,39	-960,28
Vuosikate	1 990 920,16	4 019 322,33
Poistot ja arvonalentumiset	-1 730 607,51	-1 675 660,31
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 730 607,51	-1 675 660,31
Tilikauden tulos	260 312,65	2 343 662,02
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	260 312,65	2 343 662,02

3.2 Rahoituslaskelma

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	2023	2022
Vuosikate	1 990 920,16	4 019 322,33
Satunnaiset erät		0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-44 225,00	-57 950,64
Toiminnan rahavirta	1 946 695,16	3 961 371,69
Investointimenot	-1 362 035,13	-2 117 582,68
Rahoitusosuudet investointeihin	102 921,07	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	77 003,06	86 488,86
Investointien rahavirta	-1 182 111,00	-2 031 093,82
TOIMINNAN INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	764 584,16	1 930 277,87
Antolainasaamisten lisäys	-543 427,48	
Antolainasaamisten vähennys	15 511,04	
Antolainauksen muutokset	-527 916,44	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 164 005,48	-9 659 664,48
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 495 659,00	9 504 341,00
Lainakannan muutokset	1 340 335,52	-155 323,48
Toimeksiantojen muutos	-18 264,00	-42 115,43
Vaihto-omaisuuden muutos	16 724,96	-15 900,14
Saamisten muutos	1 039 257,06	-25 823,88
Korottomien velkojen muutos	-1 001 152,58	-942 269,82
Muut maksuvalmiuden muutokset	36 565,44	-1 026 109,27
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	848 984,52	-1 181 432,75
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 613 568,68	748 845,12
Rahavarat 31.12.	2 712 815,48	1 099 246,80
Rahavarat 1.1.	1 099 246,80	350 401,68
Rahavarojen muutos	1 613 568,68	748 845,12

3.3 Tase

KUNNAN TASE

VASTAAVAA, €	Tase 2023	Tase 2022
A PYSYVÄT VASTAAVAT	44 252 201,11	45 092 873,81
I Aineettomat hyödykkeet	137 808,38	112 925,69
1. Aineettomat oikeudet	2 140,87	2 140,87
2. Muut pitkävaikutteiset menot	135 667,51	110 784,82
II Aineelliset hyödykkeet	35 079 040,58	35 710 830,59
1. Maa- ja vesialueet (sis. arvonkorotukset)	2 404 881,31	2 435 881,31
2. Rakennukset	26 856 008,59	27 610 549,43
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 067 075,02	4 816 972,28
4. Koneet ja kalusto	354 113,09	450 465,00
5. Muut aineelliset hyödykkeet	396 962,57	396 962,57
III Sijoitukset	9 035 352,15	9 269 117,53
1. Osakkeet ja osuudet	8 568 028,90	8 786 283,24
4. Muut saamiset	467 323,25	482 834,29
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	23 320,70	25 153,65
2. Lahjoitusrahastojen varat	19 195,39	19 895,39
3. Muut toimeksiantojen varat	4 125,31	5 258,26
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 637 033,99	3 536 019,85
I Vaihto-omaisuus	39 366,00	56 090,96
1. Aineet ja tarvikkeet	39 366,00	56 090,96
II Saamiset	1 884 852,51	2 380 682,09
Pitkäaikaiset saamiset	743 427,48	200 000,00
2. Lainasaamiset	743 427,48	200 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	1 141 425,03	2 180 682,09
1. Myyntisaamiset	553 378,93	488 506,60
3. Muut saamiset	162 534,33	108 232,40
4. Siirtosaamiset	425 511,77	1 583 943,09
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 712 815,48	1 099 246,80
VASTAAVAA YHTEENSÄ	48 912 555,80	48 654 047,31

VASTATTAVAA, €	Tase 2023	Tase 2022
A OMA PÄÄOMA	12 292 390,05	12 327 386,03
I Peruspääoma	9 390 468,39	9 685 777,02
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 641 609,01	297 946,99
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	260 312,65	2 343 662,02
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	131 320,37	151 417,32
1. Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	131 320,37	146 287,42
3. Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	5 129,90
E VIERAS PÄÄOMA	36 488 845,38	36 175 243,96
I Pitkäaikainen	27 757 170,41	20 912 812,28
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 783 650,16	19 947 655,64
5. Saadut ennakot	25 781,53	27 559,59
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	947 738,72	937 597,05
II Lyhytaikainen	8 731 674,97	15 262 431,68
1. Joukkovelkakirjalainat	3 500 000,00	9 500 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 164 005,48	2 659 664,48
5. Saadut ennakot	209 794,36	479 142,37
6. Ostovelat	844 769,85	870 585,19
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	172 295,26	195 740,05
8. Siirtovelat	840 810,02	1 557 299,59
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	48 912 555,80	48 654 047,31

3.4 Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Toimintatuotot/ tulot	11 795 955,05	32 265 764,16
Toimintakulut	-24 535 107,04	-60 473 448,36
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	111 946,64	306 155,90
TOIMINTAKATE	-12 627 205,35	-27 901 528,30
Verotulot	8 617 444,90	15 866 271,62
Valtionosuudet	8 230 881,18	17 170 881,46
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotulot	11 919,59	31 166,66
Muut rahoitustuotot	126 886,55	283 070,87
Korkokulut	-1 138 583,04	-403 004,56
Muut rahoituskulut	-17 553,05	-28 513,57
VUOSIKATE	3 203 790,78	5 018 344,18
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 495 463,13	-3 782 154,38
Tilikauden yli- ja alipariarvot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-291 672,35	1 236 189,80
Tilinpäätössiirrot	10 392,33	23 954,16
Tilikauden verot	0,00	-2 865,46
Laskennalliset verot	0,00	0,00
Vähemmistöosuudet	-6 603,93	-7 801,93
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-287 883,95	1 249 476,57
Toimintatuotot % toimintakuluista	48,08	53,36
Vuosikate prosenttia poistoista (>100 tulo-rahoitus riittävä)	92	133
Vuosikate €/as	775	1 197
Asukasmäärä 31.12.	4 135	4 194

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Vuosikate	3 203 790,78	5 018 344,18
Tilikauden verot	0,00	-2 865,46
Tulorahoituksen korjaukset	-7 081,61	-157 989,12
TOIMINNAN RAHAVIRTA	3 196 709,17	4 857 489,60
Investointimenot	-2 664 203,77	-4 460 044,71
Rahoitusosuudet investointeihin	102 921,07	24 968,84
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	110 575,57	98 576,03
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 450 707,13	-4 336 499,84
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	746 002,04	520 989,76
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-543 427,48	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	26 878,48	7 386,28
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 569 599,25	2 659 200,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 673 742,30	-11 499 650,62
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 389 174,88	9 637 983,59
Lainakannan muutokset	1 506 682,07	797 532,97
Oman pääoman muutokset	0,00	-201 574,09
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-19 418,62	-78 544,64
Vaihto-omaisuuden muutos	-144 631,06	-50 442,80
Saamisten muutos	1 689 331,37	-857 673,96
Korottomien velkojen muutos	-1 436 650,02	-85 323,86
Muut maksuvalmiuden muutokset	88 631,67	-1 071 985,26
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 078 764,74	-468 640,10
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 824 766,78	52 349,66
Rahavarat 31.12	4 819 030,49	4 385 151,19
Rahavarat 01.01	2 994 263,71	4 332 801,53
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 824 766,78	52 349,66
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta t€	-3 850	-6 053
Investointien tulorahoitus, %	120	113
Lainanhoitokate (tyydyttävä 1-2)	5,61	11,70
Kassan riittävyys, pv	52	21

Tunnusluvut 5 vuodelta vertailuna	Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä			
Tunnusluvut v 2017			-1 907	-1 907
Tunnusluvut v 2018		-1 457	-1 457	-1 457
Tunnusluvut v 2019	-3 057	-3 057	-3 057	-3 057
Tunnusluvut v 2020	1 696	1 696	1 696	1 629
Tunnusluvut v 2021	-3 756	-3 756	-3 756	
Tunnusluvut v 2022	521	521		
Tunnusluvut v 2023	746			
yht.	-3 850	-6 053	-8 481	-4 792

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Aineettomat oikeudet	250 670,25	424 706,79
Muut pitkäaikaiset menot	138 973,66	116 656,87
Ennakkomaksut	7 051,38	2 179,01
Aineettomat hyödykkeet	396 695,29	543 542,67
Maa- ja vesialueet	3 995 216,27	4 144 938,22
Rakennukset	47 495 413,54	50 790 000,59
Kiinteät rak. ja laitteet	9 346 671,36	9 154 530,65
Koneet ja kalusto	1 599 492,39	1 939 048,28
Muut aineelliset hyödykkeet	1 037 417,87	1 055 480,88
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	103 083,33	481 389,75
Aineelliset hyödykkeet	63 577 294,76	67 565 388,37
Osakkuusyhteisöosuudet	3 027 565,08	3 021 503,78
Muut osakkeet ja osuudet	1 999 655,93	2 012 084,43
Muut lainasaamiset	253 418,43	262 902,55
Muut saamiset/ liittymismaksut	31 308,68	41 263,67
Sijoitukset	5 311 948,12	5 337 754,43
PYSYVÄT VASTAAVAT	69 285 938,17	73 446 685,47
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	232 701,83	208 804,61
Vaihto-omaisuus	609 178,82	602 132,10
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	348 390,23	348 390,23
Lyhytaikaiset saamiset	2 754 132,54	5 646 210,68
Rahoitusarvopaperit	0,00	144 698,21
Rahat ja pankkisaamiset	4 819 030,49	4 240 452,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 530 732,08	10 981 884,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ	78 049 372,08	84 637 374,28

VASTATTAVAA	Vuosi 2023	Vuosi 2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	9 390 468,39	9 685 777,02
Arvonkorotusrahasto	899 148,28	880 545,76
Muut omat rahastot	1 538 267,88	1 540 978,87
Ed. tilikausien ylijäämä (+) / alijäämä (-)	5 476 472,93	4 289 147,93
Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-)	-287 883,96	1 249 476,57
	17 016 473,52	17 645 926,15
VÄHEMMISTÖSUUDET	497 352,18	492 113,35
KONSERNIRESERVI	0,00	0,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	129 019,94
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	341 570,19	434 751,66
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	44 154 755,33	39 230 745,21
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 590 975,06	4 605 728,20
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	8 261 659,83	13 916 870,57
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 186 585,97	8 182 219,20
	60 193 976,19	65 935 563,18
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	78 049 372,08	84 637 374,28
Omavaraisuusaste, % (tavoite 70%, <50% merkittävän suuri velkarasite)	21,80	20,85
Suhteellinen velkaantuneisuus, €	510	204
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	5 189	5 539
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1 255	1 321
Konsernin lainakanta 31.12, 1000 €	52 416	53 148
Konsernin lainat/asukas 31.12, 1000 €	12 676	12 672
Lainasaamiset 31.12	31 309	41 264
Kunnan asukasmäärä	4 135	4 194

3.5 Vesi- ja viemärlaitoksen kirjanpidollisen taseyksikön tilinpäätös

Kirjanpidollisen taseyksikön talousarvion toteutusvertailu, toimintakertomusta koskevat tiedot ja liitetiedot sisältyvät kunnan tilinpäätöstietoihin ao. kohtiin

Vesi- ja viemärlaitoksen tuloslaskelma

VESI-JA VIEMÄRILAITOS, ulk+sis	TP 2023	TP 2022	TP 2023	TP 2022
	VESIVERKKO 6001	VESIVERKKO 6001	VIEMÄRIVERKOSTO JÄTEVESIHUOLTO 6002+6002	VIEMÄRIVERKOSTO JÄTEVESIHUOLTO 6002+6002
Liikevaihto	350 584,18	395 048,10	454 901,35	516 951,51
Muut tuotot	11 626,13	6 938,66	23 100,00	6 938,66
Materiaalit ja palvelut	-139 614,26	-133 452,92	-400 984,18	-353 530,86
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-104 943,89	-75 822,10	-33 453,12	-25 345,40
Palvelujen ostot	-34 670,37	-57 630,82	-367 531,06	-328 185,46
Henkilöstökulut	-98 897,47	-98 429,37	-99 248,21	-97 170,20
Palkat ja palkkiot	-78 945,52	-81 551,48	-78 943,32	-78 876,25
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-17 001,44	-13 830,12	-17 354,51	-15 380,73
Muut henkilösivukulut	-2 950,51	-3 047,77	-2 950,38	-2 913,22
Poistot (Sumu) ja arvonalentumiset	-140 706,36	-133 022,76	-106 568,90	-109 590,15
Poistot (laskutusputki; kp 1203 ICT.inv 2014)	-450,00	-462,50	0,00	0,00
Liiketoiminnan muut kulut (vuokrat, muut menot)	-12 482,17	-7 058,60	-10 150,38	-447,68
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-29 939,95	29 560,61	-138 950,32	-36 848,72
Kunnalle korko lainasta 1%	-3 670,39	-3 359,02	-3 670,39	-6 532,08
Kunnalle korvaus peruspääomasta 1%	-9 273,99	-9 273,99	-9 273,99	-9 273,99
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-42 884,33	16 927,60	-151 894,70	-52 654,79
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-3,72	0,28	-19,29	-6,80
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-3,09	0,24	-10,80	-4,27
Voitto, %	-12,23	4,28	-33,39	-10,19

Vesi- ja viemärlaitoksen tase

Tase	TP 2023	TP 2022	TP 2023	TP 2022
	6001	6001	6002-6003	6002-6003
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 769 885,53	1 743 537,03	1 429 422,28	1 521 176,57
Maa- ja vesialueet	73 127,00	73 127,00	0,00	0,00
Rakennukset	56 292,34	61 921,54	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 555 559,09	1 543 370,74	1 429 422,28	1 521 176,57
Kuljetuskalusto, kalusteet, ohjelmat (digimittari)	84 907,10	65 117,75	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	52 861,27	46 276,87	105 722,54	92 553,74
Aineet ja tarvikkeet (tili 1500*60% *50%)	7 873,20	11 218,19	15 746,40	22 436,38
Lyhytaikaiset saamiset (520/334 jako 1/3 vesi ja 2/3 jätev.)	44 988,07	35 058,68	89 976,14	70 117,35
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 822 746,80	1 789 813,90	1 535 144,82	1 613 730,31
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA	1 500 706,80	1 543 591,13	854 479,79	1 006 374,49
Peruspääoma 2/3 pysyvistä vastaavista 31.12.2014	939 798,22	939 798,22	915 000,75	915 000,75
Ed. vuoden tulos	603 792,91	586 865,31	91 373,74	144 028,54
Tilikauden yli/alijäämä	-42 884,33	16 927,60	-151 894,70	-52 654,80
VIERAS PÄÄOMA	322 040,00	246 222,78	680 665,03	607 355,82
Lyhytaikainen				
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat (4340-4940)	14 653,85	16 536,93	9 282,05	7 630,39
Siirtovelat/ Lomapalkkajaksotus 4060, 4130, 4190	0,00	1 960,55	0,00	4 374,46
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Pitkäaikainen				
Lainat julkisyhteisöiltä	307 386,15	227 725,30	671 382,98	595 350,97
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 822 746,80	1 789 813,91	1 535 144,82	1 613 730,31
Omavaraisuusaste, %	82,33	86,24	55,66	62,36
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	91,86	62,33	149,63	117,49
Kertynyt yli/alijäämä ts. liikkumavara/ katettavaa	560 908,58	603 792,91	-60 520,96	91 373,74

Vesi- ja viemärlaitoksen rahoituslaskelma

	TP 2023	TP 2022	TP 2023	TP 2022
	VESIVERKKO	VESIVERKKO	VIEMÄRIVERKOSTO	VIEMÄRIVERKOSTO
	6001	6001	JÄTEVESIHUOLTO	JÄTEVESIHUOLTO
			6002-6002	6002-6002
RAHOITUSLASKELMA				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-29 939,95	29 560,61	-138 950,32	-36 848,72
Suunnitelman mukaiset poistot	141 156,36	133 485,26	106 568,90	109 590,15
Rahoitustuotot ja kulut	-12 944,38	-12 633,01	-12 944,38	-15 806,08
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	98 272,03	150 412,86	-45 325,80	56 935,35
Investointimenot (sivulla 2)	-143 655,67	-146 973,24	-14 834,61	-71 120,77
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	0,00	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00	0,00	0,00
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-143 655,67	-146 973,24	-14 834,61	-71 120,77
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRRAT	-45 383,64	3 439,62	-60 160,41	-14 185,42
Lainakannan muutokset	79 660,85	-108 176,61	76 032,01	-57 857,40
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	79 660,85	-108 176,61	76 032,01	-57 857,40
Lyhytaikaisten lainojen muutos				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-13 773,02	114 317,74	-22 581,59	82 421,96
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto/omaisuuden muutos				
Saamisten muutos	-9 929,39	113 382,22	-19 858,79	78 323,55
Korottomien velkojen muutos	-3 843,63	935,52	-2 722,80	4 098,41
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	65 887,83	6 141,13	53 450,42	24 564,56
RAHAVAROJEN MUUTOS	20 504,19	9 580,75	-6 709,99	10 379,14
Investointien tulorahoitus %	77,11	110,62	-218,28	102,28
Lainanhoitokate (tyydyttävä 1-2)	2,17	-0,65	3,48	-1,56

3.6 Muut eriytetyt laskelmat

Kilpailulaki (kilpailulaki 30 d) edellyttää kirjanpidollista eriyttämistä, kun - julkissektori tai sen määräysvaltaan kuuluva yksikkö harjoittaa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa ja muuta toimintaa - kysymys on hankintalain 15 § sallimasta ulosmyynnistä ulkopuolisille toimijoille (sidosyksikkösääntely) ja ulosmyynnin liikevaihto on vuodessa 40 000 € tai enemmän - julkisyhteisö on esim. yhtiöittänyt kilpailutilanteessa markkinoilla olevan toimintansa, mutta samassa yhtiössä harjoitetaan myös muuta toimintaa - kunta orgainsaatiomuodossa toimii kuntalain 127 §:n poikkeussäännöksen perusteella kilpailutilanteessa markkinoilla.

Kirjanpidon eriyttämismisvelvollisuus edellyttää, että hinnoittelun on oltava markkinaperusteista ja eriyttämiseen liittyvän kustannuslaskennan ja hinnoittelun perusteet tulee dokumentoida. Kirjanpidon eriyttämismisvelvollisuuden avulla julkisyhteisöjen elinkeinotoiminnan kannattavuus ja hinnoittelun kustannusperusteisuus saadaan läpinäkyväksi, jolloin myös kilpailuneutraliteetin valvonta tehostuu.

Eriytettävästä kirjanpidosta on laadittava erillinen tuloslaskelma lisätietoineen tilinpäätöksen liitetiedoksi.

Kunnan toiminnoista eriyttämistä edellyttää Kotiin kuljetettavat ateriat. Lämpimiä kotiaterioita valmistettiin vuonna 2023 13 126 kpl eli päivittäin noin 36 aterialla. Jotta toiminta olisi kannattavaa, tulisi aterian hinnan olla vähintään 16 €. Eriytetyllä toiminnalla on oma kustannuspaikkansa kirjanpidossa.

RUOKAPALVELUT, KOTIIN KULJETETTAVAT ATERIAT, TULOSLASKELMA

Liikevaihto		84 743,90
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet	-83 586,11	
Palvelujen ostot	<u>-63 079,77</u>	-146 665,88
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-52 071,78	
Eläkekulut	-8 977,67	
Muut henkilösivukulut	<u>-2 162,30</u>	-63 211,75
Poistot		
Suunnitelman mukaiset poistot		-277,21
Liiketoiminnan muut kulut		-103,95
Liikeliikijäämä (-alijäämä)		-125 514,89

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista ja esittämistä koskevat liitetiedot

Liitetieto 1

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 1

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelmien mukaisilla poistoilla ja investointeihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet liitetietona 11.

Arvostuksen perusteena on hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa /peruskorjauksen yhteydessä kiinteistön käyttöajan tarkastelu.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vesilaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Lisätietoa

Dallmeierin taidekokoelma on arvostettu hintaan, jonka kunta maksoi takauksena v 2010 eli 346.782,08 €.

Kansanmusiikkisäätiöltä 8.332,20 € lunastettu soitinkokoelma luovutettu 2012 Kansanmusiikki-Instituutti ry:lle.

Kunnalla taseen ulkopuolella oma museosoitinkokoelma ja kunnan vastuulla Tampereen yliopiston soitinkokoelma, molemmat Kansantaiteenkeskuksessa. Liitetiedon 21 lisätietona lueteltu olennaiset aineelliset hyödykkeet, joilla ei ole tasearvoa.

PREMIUM

Pro Economican vanhat saatavat on siirretty passiivireskontraan (käsitelty luottotappioina),

Vuoden 2018 saatavat ovat ProEconomican aktiivireskontrassa (tilipari 1706 - 1760).

Kaustinen siirtyi 2019 käyttämään kuntien omistamaa Kuntaperintää. Lowellilla (ent. Lindorff ent. Contant) olevia luottotappioiksi kirjattuja saatavia ei siirretä, niistä saadaan tuloa tai ne vanhenevat aikanaan. Osa laskuista Revire Oy:llä (ent. Kuntaperintä Oy), osa ulosotossa.

Sivistyksen hallinto ja päivähoidon hallinto on hajautettu toiminnalle tilastovaatimuksen mukaisesti. Tilastovaatimukseen on muiltakin osin vastattu paremmin uudessa tili- ja kustannuspaikkajaossa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetieto 2

	2023	2022
Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt	omistusosuus	omistusosuus
Kiint. Oy Rekipolska	100%	100%
Kaustisen Oppilasasuntolat Oy	100%	100%
Kaustisen Kehitys Oy	100%	100%
Kaustisen Lämpö Oy	80%	80%
Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy	94,62%	93,50%
Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä		
K-P:n sairaanhoitopiirin ky, Kokkola	0,00%	4,10%
K-P:n koulutuskuntayhtymä, Kokkola	7,84%	7,84%
Keskipohjanmaa Liitto, Kokkola	5,79%	5,79%
Korpelan Voima ky, Kannus	14,42%	14,42%
Osakkuusyhteisöt, ei yhdistelty konsernitilinpäätökseen		
KVT Vesihuolto Oy, Kaustinen	48%	48%
Nikulan ravirata Oy, Kaustinen	35,30%	35,30%
KaseNet Oy	24,60%	24,60%

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus, saatavat ja velat eliminoitu. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Tytäryhteisöjen poistot tarvittaessa oikaistu kunnan poistosuunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Vuoden 2023 aloittavaan taseeseen tehtiin muutos sote- ja pelastuslaitospalveluiden siirryttyä hyvinvointialueelle. Soiten kuntayhtymäosuudet 245 053,48 €, siirtyvän henkilökunnan lomapalkkavelka - 25581,52 € ja pelastuslaitoksen kalusto 75836,67 € oikaistiin peruspääomaa vastaan yhteensä 295308,63 €

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 3 - Toimintatuotot (ulkoiset)

	2023	2022
KAUSTISEN KUNTA		
Toimintatuotot	3 360 156,77	6 928 493,70
YLEISHALLINTO		
Toimintatuotot	342 675,85	3 561 336,38
SIVISTYSTOIMI		
Toimintatuotot	1 116 962,99	983 691,64
TEKNINEN TOIMI		
Toimintatuotot	1 900 517,93	2 383 465,68

Liitetieto 4 - Verotulojen erittely

	2023	2022
Verotulot	8 755 647,26	15 993 578,10
Kunnan tulovero	6 842 013,87	13 671 583,07
Kiinteistövero	1 129 688,00	1 167 806,72
Osuus yhteisöveron tuotosta	783 945,39	1 154 188,31
Muut verotulot	0,00	0,00

Liitetieto 5 - Valtionosuuksien erittely

	2023	2022
Valtionosuudet	5 695 036,00	14 765 439,00
Peruspalvelujen valtionosuus	1 554 652,00	6 747 387,00
Verotuloihin perustuva valtionos. tasaus	2 283 320,00	3 841 297,00
Harkinnanvarainen valtionavustus	0,00	550 000,00
Opetus- ja kulttuuritoimen v-os	960 574,00	812 855,00
Verotulojen menetysten korvaus	896 490,00	2 813 900,00
Kotikuntakorvaustulot	333 312,00	298 238,00
Kotikuntakorvausmenot	-66 216,00	-100 784,00
	267 096,00	197 454,00

Liitetieto 6 - Palvelujen ostojen erittely

	2023	2022
Palvelujen ostot	-3 448 281,51	-19 544 344,85
Asiakaspalvelujen ostot kuntalaisille	-192 856,74	-15 684 164,14
Muiden palvelujen ostot	-3 255 424,77	-3 860 180,71

Liitetieto 7

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltynä Kuntalaki 19.2§		2023	2022
Suomen keskusta	vuokratuki	150	330
Perussuomalaiset	vuokratuki	40	120
Sosiaalidemokraatit	vuokratuki	0	0
Vihreät rp	vuokratuki	0	0
Kristillisdemokraatit	vuokratuki	0	0

Liitetieto 8 - Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti, jolloin poistot lasketaan käyttöomaisuuden arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan. KV 69§/2012.

Poistosuunnitelma on tarkistettu 2014.

	Aiemmin	Uudet yksiköt alkaen 1.1.2014
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot		2 v
Aineettomat oikeudet	5 v	5 v
Liikearvo		2 v
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	4 v	4 v
Muut	5 v	4 v
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	50 v	45 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	40 v	30 v
Talousrakennukset	20 v	20 v
Vapaa-ajan rakennukset	50 v	30 v
Asuinrakennukset	30 v	35 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15%	15%
Sillat, laiturit	15%	20%
Muut maa- ja vesirakenteet	15%	20%
Vedenjakeluverkosto	7%	7%
Viemäriverkko	7%	7%
Kaukolämpöverkko		20%
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistus	15%	20%
Puhelinverkko, keskuksat	20%	22%
Maakaasuverkko	15%	15%
Muut putki- ja kaapeliverkot	15%	20%
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15%	25%
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15%	20%
Liikenteen ohjauslaitteet	20%	25%
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20%	25%
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	15%	20%
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	20%	27%
Muut kuljetusvälineet	25%	30%
Muut liikkuvat työkoneet	25%	30%

Muut raskaat koneet	20%	25%
Muut kevyet koneet	25%	30%
Sairaala-, terveydenh. jne laitteet	20%	30%
Atk-laitteet	3 v	4 v
Muut laitteet ja kalusteet esim sähköpöydät	30%	40%

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat

Arvo- ja taide-esineet

Keskeneräinen rakentaminen

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

käyttöomaisuusosakkeet hankintamenoon

rahoitusomaisuus nimellisarvoon

käytön mukainen poisto

ei poistoaikaa

ei poistoaikaa

ei poistoaikaa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno yhdisteltynäkin jää alle 10.000 € on ohjeistettu kirjaamaan vuosikuluiksi.

Liitetieto 9

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja tappiot		2023	2022
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	2 kpl	44 225,00	0,00
Muut osakkeet ja osuudet	Oy Telefooni Invest Ab	0,00	52 893,06
Asuntotontit		0,00	0,00
Kuljetusvälineet, palotoimi	mönkijä	0,00	5 057,58
Myyntivoitot yhteensä	(tili 3510)	44 225,00	57 950,64
Maa- ja vesialueet		0,00	0,00
Kiinteistöt		0,00	0,00
Osake		0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	(tili 4920)	0,00	0,00

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 10 - Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot/ ATK ohj	Muut pitkävaik.menot Köyhäjoen kunn.	Muut pitkävaik. Kiint.kart+muut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	2 140,87	67 060,77	19 682,10	24 041,95	112 925,69
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	28 607,45	0,00	33 000,00	61 607,45
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-24 143,82	-3 936,48	-8 644,46	-36 724,76
Kirjanpitoarvo 31.12	2 140,87	71 524,40	15 745,62	48 397,49	137 808,38

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakent. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1	2 435 881,31	27 610 549,43	4 816 972,28	374 628,33	396 962,57	35 634 993,92
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	322 138,11	815 329,72	134 382,65	0,00	1 271 850,48
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-30 000,00	-72 921,07	0,00	0,00	-102 921,07
Myyntivoitto	44 225,00	0,00	0,00	0,00	0,00	44 225,00
Myyntitappio	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-75 225,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-75 225,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-1 046 678,95	-492 305,91	-154 897,89	0,00	-1 693 882,75
Kirjanpitoarvo 31.12	2 404 881,31	26 856 008,59	5 067 075,02	354 113,09	396 962,57	35 079 040,58

Kiinteistöt / hyödykkeet joilla ei ole tasearvoa (olennaiset)			Kustannuspaikka	Nettomeno 2023	Nettomeno 2022
Neuvonta-asema	ns. keltainen talo	4H yläkerta	kp 5691	-3 502,27	0,00
Kanteleverstas		kuntalaisten käytössä	kp 5692	-3 089,94	0,00
Jylhäntien paritalo	myynnissä		kp 5716	0,00	0,00
Vanha kunnantalo	100 v 2017	kuntalaisten käytössä	kp 5690	-5 764,15	0,00
Museositinkokoelma	kunnan ja TY:n	KTK:lla	kp 3905	-11 804,34	9 083,98

Kiinteistöt joilla on tasearvoa mutta tyhjillään (kiinteistö 3 v tyhjillään arvonalennuskirjaus KPL 5:13§)			Nettomeno 2023	Tasearvo 2023	
Köyhäjoen koulu	tyhjillään		kp 5634	-16 068,55	182 453,17
Markkula	tyhjillään/varastona paitsi asunnot		kp 5627	-69 530,81	11 116,32

Maa- ja vesialueiden erittely	Kunta	
	2023	2022
Kiinteistöjen liittymismaksut	0	0
Muut maa- ja vesialueet	2 404 881,31	2 435 881,31
Maa- ja vesialueet yhteensä	2 404 881,31	2 435 881,31

1200-1203	Kuntayhtymäosuudet	osuus 2022	osuus 2023	1.1.2023	Lisäys	Vähennys	31.12.2023
0216462-3	K-P:n ESH ja perusp.KY	4,10%	0,00%	0,00			0,00
0208916-8	K-P Koulutuskuntayhtymä	7,84%	7,84%	724 842,58			724 842,58
0959806-1	Keski-Pohjanmaan liitto	5,79%	5,79%	25 074			25 074,00
0178464-4	Korpelan Voima	14,42%	14,42%	15 473			15 473,00
	Yhteensä			765 389,58	0,00	0,00	765 389,58

1204-1208	Tytäryhteisöosakkeet ja osuudet	omistus	osakeomistus	1.1.2023	Lisäys	Vähennys	31.12.2023
0718928-0	Kiinteistö Oy Rekipolska	100%	4.143	881 363,30			881 363,30
0906825-5	Kiinteistö Oy K:n Oppilasasuntolat	100%	260	43 728,86			43 728,86
0310431-5	Kaustisen Kehitys Oy; apportti 2014	100%	7336	4 461 109,73			4 461 109,73
0755503-3	Kaustisen Lämpö Oy	80%	480	80 730,20			80 730,20
0797121-3	Kansantaiteenkeskus Oy. OP:lta 11.500 kpl	93,50%	55 500	757 840,04	6577,2		764 417,24
	Yhteensä			6 224 772,13	6 577,20	0,00	6 231 349,33

Aik 1209	Tili 1212	Muut osakkeet ja osuudet	kpl	1.1.2023	Lisäys	Vähennys	Myyntivoitto	31.12.2023
	0635366-7	M-real Oy	250	618,99				618,99
	0116300-4	Metsäliitto		3 990				3 990,00
	0635366-7	Metsä Board Oyj	20	73,2				73,20
	0208882-7	Kiint.Oy Telefooni	130	0,00				0,00
	0408224-2	Nikulan Ravirata Oy	2471	57 171,29				57 171,29
	0559617-3	Festival Turkis Oy	80	13 455,03				13 455,03
	*) 1701683-4	Kuntarahoitus Oyj (K. asuntoluotto Oy 50 os)	13750	8 409,40				8 409,40
	*) 1701683-4	Kuntarahoitus Oyj, emissio	8000	21 600				21 600,00
	0870630-7	Oy Ekorosk Ab; omistus 3,43%/2015	45	37 842,28				37 842,28

	2116313-2	KVT Vesihuolto	48	48 000			48 000,00
	2116313-2	KVT Vesihuolto	0	431 882			431 882,00
	0208877-1	OP Kaustinen, osuuspääoma	3	100			100,00
	0198452-3	Osuuskunta Viexpo	1	84,09			84,09
	2362180-3	Kuntien Tiera Oy	4298	4 298			4 298,00
	2360731-5	Kunnan Taitoa Oy	4302	4 302			4 302,00
	2154781-4	Kaustisen Portti asunto 18/Karvonen Maija lunastaa pitkällä sopimuksella	1 asunto	27 559,49		-1 778,06	25 781,43
	0198165-6	Keskipohjanmaan Kirjapaino	20	201,8			201,80
	2702443-2	As Oy Jokitörmä 2B7 os 331-374=44, 44m2	1 asunto	0	0		0,00
236-401-15-756	3015850-3	As. Oy Reijon Portti Kaust. os 477-514 ja 228-279	2 asuntoa	285 000	0		285 000,00
	3015850-3	As. Oy Reijon Portti Kaustinen varaisiirtovero		5 700	0		5 700,00
	3015850-3	As. Oy Reijon Portti Kaustinen autokatokset 2 kpl 519 ja 524	2 autokastosta	10 200	0		10 200,00
	2839579-6	Jyta omaisuus Oy (2500 osaketta; 20% Työplus yhtiöstä)	501	501			501,00
***)	2861498-7	TyöplusKunta Oy 2,5% omistus	2	10 000			10 000,00
	2661818-3	TyöPlus Yhtiöt Oy	20	75976,61			75 976,61
**)	1942635-1	KaseNet Oy, 24,62 % omistus		504 102,87			504 102,87
	3409175-6	Kase Kehitys Oy	100		22000		22 000,00
	Yhteensä			1 551 068,05	22000	-1778,06	0 15 171 289,99

*) Kuntarahoituksen säilytyksessä olevien väliaikaistodistusten kattama osakemäärä yhteensä 8.000 kpl 21.600 € v 2006. Kunnan Kuntarahoituksen kaikkien osakkeiden yhteismäärä 21.750 kpl. 13.750 osaketta on Kuntien Asuntoluotto OYJ:n ja Kuntarahoituksen sulautumisesta v 2001. Yhdellä asuntoluoton osakkeella sai 275 Kuntarahoitus Oyj:n osaketta 31.8.2001.

***) Kasenet-valokuituverkon ja verkkoliiketoiminnan yhtiöittäminen KV 16 § 16.5.2018. Apporttia vastaan suunnattu osakeanti. Yhtiö aloittanut toimintansa 1.6.2018

***) 10 000 € KV 59 §, 15.11.2018

Liitetieto 11

Omistukset tytäryhteisöissä		Kunnan omistusosuus 2021	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (€)			
				oma pääoma	muu oma pääoma	tilik. voitto/tappio	Vieras pääoma
0718928-0	Kiint.Oy Rekipolska Kaustinen	100%	100%	1 340 186,85	1 542 951,53	-202 764,68	8 908 186,30
0906825-5	Kaustisen Oppilasasuntolat Oy	100%	100%	399 084,62	365 990,17	33 094,45	142 740,78
0310431-5	Kaustisen Kehitys Oy Kaustinen	100%	100%	2 885 262,96	3 280 994,56	-395 731,60	3 918 443,81
0755503-3	Kaustisen Lämpö Oy Kaustinen	80%	80%	600 563,81	638 093,31	-37 529,50	2 407 963,57
0797121-3	Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy	93,50%	74,66%	-206 062,12	-116 587,12	-89 475,00	554 304,44

Liitetieto 12

Omistukset kuntayhtymissä		Kunnan omistusosuus 2023	Konsernin omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (€)			
				oma pääoma	muu oma pääoma	tilikauden yli/alijäämä	Vieras pääoma
0208916-8	K-P:n koulutuskuntayhtymä, Kokkola	7,84%	7,84%	2 344 406,09	2 352 519,29	-8 113,20	2 470 529,30
0959806-1	Keskipohjanmaan liitto, Kokkola	5,79%	5,79%	110 447,05	97 454,06	12 992,99	36 952,11
0178464-4	Korpelan Voima ky, Kannus	14,42%	14,42%	4 294 173,04	4 147 337,21	146 835,83	7 001 476,42

Liitetieto 13

Omistukset omistusyhteisöissä, ei yhdistelty konserniin		Kunnan omistusosuus	Lainasaatava 31.12.2023	omasta pääomasta		vieraasta pääomasta		tilik. voitosta/tappiosta
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	
2116313-2	KVT Vesihuolto Oy, Kaustinen	48%	0	480 210,38	1 178 126,82		19,13	
1942635-1	KaseNet Oy	24,62%	0	663 694,12	106 857,85		38 177,77	
0408224-2	Nikulan Ravirata Oy, Kaustinen	35,30%	0	58 333,90	33 034,53		-2 729,37	

Liitetieto 14

Saamisten erittely	2023		2022	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Kiint.Oy Rekipolska Kaustinen	43 427,48	51 589,29	0,00	42 168,47
Kaustisen Oppilasasuntolat Oy	0,00	4,34	0,00	30,55
Kaustisen Kehitys Oy Kaustinen	250 000,00	79 096,11	0,00	69 037,75
Kaustisen Lämpö Oy Kaustinen	0,00	3 577,39	0,00	56,71
Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy (pääomalaina)	450 000,00	13 259,81	200 000,00	13 259,81
Saamiset kuntayhtymiltä joissa kunta jäsenenä				
K-P:n sairaanhoitopiirin ky, Kokkola	0,00	0,00	0,00	75 092,33
K-P:n koulutuskuntayhtymä, Kokkola	0,00	0,00	0,00	0,00
Keskipohjanmaan liitto, Kokkola	0,00	0,00	0,00	0,00
Korpelan Voima ky, Kannus	0,00	0,00	0,00	136,80
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
KVT Vesihuolto Oy, Kaustinen	0,00	12,90	0,00	25,92
Nikulan Ravirata Oy, Kaustinen	0,00	101,89	0,00	106,48
Saamiset yhteensä	743 427,48	147 641,73	200 000,00	199 914,82

Liitetieto 15

Lyhytaikaiset siirtosaamiset	2023	2022
1822 Siirtosaamiset/ ELY palkkatukisaamiset	1 423,67	9 953,98
1824 Siirtosaamiset/ Valtio, EU, kunnat, KY:t	398 835,46	1 501 870,70
Alueellinen pelastustoiminta	0,00	99 375,82
Työterveys (KELA)	50 391,69	40 855,84
Soite	0,00	1 115 345,29
Soite, ed.tilikausien ylijäämän palautus	0,00	184 139,39
Valt.av. covid-19 kustannuksiin (soite)	0,00	33 568,00
Maaseutultk/Lestijärvi	5 241,07	7 515,36
Kaustisen seutukunta, Lestijärvi	140 947,88	0,00
Kaustisen seutukunta, Lestijärvi, yrityspalvelut	4 850,75	0,00
VVM/Tarkistuspäätös 13.1.2023	196 794,00	21 071,00
ymp. terveydenhuolto, Kokkola	610,07	
1826 Siirtosaamiset/ Muut tulojäämät	25 252,64	72 118,41
Novum, vakuutukset	2 874,00	2 874,00
Koulutuskorvaus	2 383,40	3 007,20
Laskut 332-	60,00	42844,04
Typing Master Finland	0,00	1167,00

ePassi Payments oy	1705,02	2200,96
KL-kustannus	0,00	1215,20
Maahanmuuttovirasto	0,00	1824,11
Lomituspalvelut	0,00	2604,06
Innofactor Software	1415,04	1415,04
KTK 5750 kp loppulasku	0,00	3890,64
KVT-vesihuolto, loppulasku	0,00	4745,00
Ruokavirasto, kouluhedelmätuki	0,00	2417,23
Softwawe 2024 osuus	2290,00	0,00
Cloudia oy	5300,00	0,00
Kuntarahoitus, siir. Oikealle vuodelle	7790,69	0,00
Muut tulojäämät	1 434,49	1 913,93
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	425 511,77	1 583 943,09

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 16- Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksestä ja vähennyksistä sekä siirroista niiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1	9 390 468,39	9 685 777,02	9 390 468,39	9 685 777,02
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12	9 390 468,39	9 685 777,02	9 390 468,39	9 685 777,02
Arvonkorotusrahassto 1.1	880 545,76	860 526,91	0,00	0,00
Lisäykset	18 602,52	20 018,85	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahassto 31.12	899 148,28	880 545,76	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	1 540 978,87	1 543 464,14	0,00	0,00
Lisäykset	15 187,24	14 607,12	0,00	0,00
Vähennykset	-17 898,23	-17 092,39	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	1 538 267,88	1 540 978,87	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ali-/ylijäämä 1.1	5 476 472,93	4 289 147,93	2 641 609,01	297 946,99
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00

Edellisen tilikauden virheen oikaisu			0,00	0,00
Edellisten tilikausien ali-/ylijäämä 31.12	5 476 472,93	4 289 147,93	2 641 609,01	297 946,99
Tilikauden ali-/ylijäämä	-287 883,96	1 249 476,57	260 312,65	2 343 662,02
Oma pääoma yhteensä	17 016 473,52	17 645 926,15	12 292 390,05	12 327 386,03

Liitetieto 17 Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista vieraaseen pääomaan kuuluvista pitkäaikaisista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat		1.1.2029	31.12.2023	31.12.2022
Joukkovelkakirjalainat		0	0	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	OP Jokilaaksot	7000000	9500000	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	DanskeBank	0	473 684,16	789 473,64
Lainat julkisyhteisöiltä	Kuntarahoitus	10 796 481	16 809 966	19 158 182
Lainat muilta luotonantajilta		0	0	0
Saadut ennakot	Kaustisen Portti, osake	16 891,23	25 781,53	27 559,59
Ostovelat		0	0	0
Liittymismaksuvelat	Vesi/jätevesi	937 413,41	937 413,41	926 381,41
Muut velat	Takuumaksut/vuokrat	12 000	10 325,31	11 215,64
Siirtovelat		0	0	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä		18 762 785,64	27 757 170,41	20 912 812,28

Liitetieto 18

Käyttötilin limiitti	2023	2022
OP FI71 5124 0420 0012 24	500 000	300 000
siitä käyttämättä oleva määrä 31.12.	500 000	300 000

Liitetieto 19 - Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	2023	2022
Jaksotetut palkat sivukuluineen	825 610,03	1 208 598,89
Korkojaksotukset	-62 574,13	38 666,46
Muut menoajämät		
MELA maatalouslomitus palautettavaa	0,00	26 641,62
MELA Turkislomitus palautettavaa	0,00	22 316,89
KVT-vesihuolto	42 742,40	0
K-P:n Liitto 7KUMAHA	1 114,30	
Pelastustoimen lomap.velan oikaisu	8 126,74	
Kiinteistö Oy Rekipolska	3 302,98	
Peltoniemi Janne, Lava	1 800,00	
M. Rauma Oy 11/23	1 980,00	
Vetelin kunta, Kansalaisop. tasaus	14 315,00	695

Palkat (maksupvä 13.1.2023)	0,00	48 497,77
Eläinlääkintä/ Kokkolan kaupunki	18,00	12 007,03
Eläkemenoperusteinen lisäosuus	0,00	5 768,32
Lomitushallinto/tilitykset 2023	0,00	80 000
Keva/eläkemaksut (palkat maksup. 13.1.2023)	0,00	11 647,80
Palkkojen sivukulut (palkan maksup. 31.1.)	0,00	10 010,15
J & A Myllymäki, haketus 2022	0,00	13 672,50
TyöPlus Yhtiöt Oy, Osakkeet 20 kpl+varainsiirtov.	0,00	75 976,61
Muut menoajämät	4 374,70	2 800,55
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	840 810,02	1 557 299,59

Liitetieto 20

Lainat ja vuokravastuut, euroa per asukas	2023	4135 as.	2022	4196 as.
	€	€/asukas	€	€/asukas
Kunta	33 698 294,92	8 150	32 288 929,03	7 695

Liitetieto 21

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut	23 354,60	825 250,28	7 534,20	7 534,20
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	442 036,31	474 988,06	242 713,08	173 682,71
Maa-alueiden vuokravastuut	392,00	392,00	392,00	392,00
Muut vuokravastuut	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	465 782,91	1 300 630,34	250 639,28	181 608,91
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	163 174,71	430 526,60	104 337,99	59 191,49
siitä kuntakonsernin sisäiset vuokravastuut	7 534,20	7 534,20	7 534,20	7 534,20

Liitetieto 22

Vastuu Nordealle 106725-04402813 liittyy Karvosen velkaan As Oy Kaustisen Portti asunto 18. Karvonen Maija lyhentää 1.778,06 €/vuosi.

Nordealle annettu vakuudeksi Rekipolskan panttikirja nro 81 Kangastie 4, 50.000 €. Vrt liite 17 ja 24

Kuntatodistusohjelma 1.000.000 € 31.10.2001. Kuntatodistukset ovat liikkeellelaskijan antamia haltijavelkakirjoja.

Kuntatodistuksilla kunta saa edullista lyhytaikaista lainaa, max. 10.000.000 € v 2022.

Kuntatodistuslainatilanne 31.12, erääntyvät alle vuoden kuluessa		2023	2022
2516	Kuntarahoitus	3 500 000	9 500 000
Yhteensä		3 500 000	9 500 000

4.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Liitetieto 23 Kunnan omistamat sähköiset panttikirjat lainhuuto- ja kiinnitysrekisterissä (MML674733/70/2018 sekä MML/674686/70/2018)

Kohde	Kiinnitys	Määrä	Pvm	
236-401-15-346	723/23.6.2006/2669	60 000,00 €	22.8.2018	Kuortintila
236-401-15-347	723/13.3.2000/1091	3 300,00 €	22.8.2018	Siskontila
236-401-15-347	723/8.5.2002/2162	3 500,00 €	22.8.2018	Siskontila
236-401-15-347	723/8.5.2002/2163	16 800,00 €	22.8.2018	Siskontila
236-401-15-347	723/8.5.2002/2164	25 200,00 €	22.8.2018	Siskontila

Liitetieto 24 Muut kuntaa koskevat ulkopuoliset järjestelyt

Arvonlisäveron palautusvastuu 2010-2019	(Sivistys+sotekiinteistöt)	840 678,46
Arvonlisäveron palautusvastuu 2011-2020	(Sivistys+sotekiinteistöt)	886 614,17
Arvonlisäveron palautusvastuu 2012-2021	(Sivistys+sotekiinteistöt)	1 881 186,74
Arvonlisäveron palautusvastuu 2013-2022	(Sivistys+sotekiinteistöt)	1 217 287,50
Arvonlisäveron palautusvastuu 2014-2023	(Sivistys+sotekiinteistöt)	890 459,64

Kunnan antamat vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien puolesta sekä vastavakuutena perityt pantit

	2023	Pantit	2022	Pantit
Kiinteistö Oy Rekipolska	7 887 171,64	7 913 624	8 471 945,32	7 913 624
Kaustisen Lämpö Oy; 1.600.000 € v 2011	873 008	1 838 657	1 017 674	1 838 657
Kaustisen Kehitys Oy	3 310 221	3 160 944	3 421 110	3 160 944
Yhteensä	12 070 400,64	12 913 225	12 910 729,32	12 913 225

1) Rekipolskan vanhimmat lainat ilman vastavakuutta.

Kunnan antamat muut vastuusitoumukset sekä vastavakuutena perityt pantit

	2023	Pantit	2022	Pantit
Kaustisen Vanhustentaloyhdistys ry	0,00	201 824,00	0,00	201 824,00
KVT-Vesihuolto Oy, 2.160.000 € v 2016 1)	1 127 364,96	2 160 000,00	1 189 995,00	2 160 000,00

Asunto Oy Kaustisen Portti, asunto 18 vastavakuus 50.000 €	25 781,53	73 000,00	27 559,59	73 000,00
Kansantaiteenkeskus Oy	31 500,00	84 093,40	38 500,00	84 093,40
Yhteensä	1 184 646,49	2 518 917,40	1 256 054,59	2 518 917,40
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	34 825 891,00		31 766 314,00	
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista	0,00		0,00	
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus Kuntien takauskeskuksen rahastoista	27 722,00		18 370,00	
Yhteensä Kaustisen vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	34 853 613,00		31 784 684,00	

1) Kunnan palvelutoimintaan liittyvän investoinnin rahoitus, josta ei peritä takausprovisiota.
KVT Vesihuolto / kunnan takausvastuu 2.160.000 € (Kuntarahoitus Oy:n laina 4.500.000 € * 48% vv 2016-2040) KV 17§ 2016

Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt

Vakuudet ja vastuusitoumukset	2023	konserniosuus 2023	2022	konserniosuus 2022
KOY Rekipolska (100 %)				
Annetut pantit ja kiinnitykset	3 665 163,95	3 665 163,95	3 665 163,95	3 665 163,95
Saadut vuokravakuudet	100 535,38	100 535,38	100 535,38	100 535,38
Kaustisen Kehitys Oy (100 %)				
OP lainojen vakuudeksi panttikirjoja	67 000,00	67 000,00	67 000,00	67 000,00
Nordea erikoistakaussitoumus (Kruupakka)	805 000,00	805 000,00	805 000,00	805 000,00
Käyttötilin limiitti Nordea	50 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00
Kaustisen Lämpö Oy (80 %)				
Muut velat/ palautettavat liittymismaksut	1 160 085,34	928 068,27	1 135 384,34	908 307,47
Kaustisen Kansantaiteenkeskus Oy (74,66 %/2018; 93,50 % 2019)				
Kiinnitetty panttivelkakirja	84 100,00	79 575,42	84 100,00	78 633,50
Pitkäaikainen pääomalaina kunnalta	450 000,00		200 000,00	
Kiinteistö Oy Kaustisen oppilasasuntolat (100 %)				
Valtiokonttorin lainan vakuutena kiinnitys v-oik 1.160.700 €	48 659,51	48 659,51	48 659,51	48 659,51
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä 7,84 % konserni		7,84%		7,84%
Leasingvuokrasopimukset	1 859 619,47	145 794,17	1 714 140,97	134 388,65
Vuokravastuut	201 790,83	15 820,40	402 426,26	31 550,22
Takaussitoumus 10.500.000, KOY Kokkolan Kampus, lainapääoma	4 133 900,00	324 097,76	4 267 200,00	334 548,48

Alv-palautusvastuu kiinteistöistä	7 623 486,98	597 681,38	7 861 187,15	616 317,07
Muut taloudelliset vastuut/ koronvaihtosopimukset tulouttamatta	0,00	0,00	0,00	0,00
K-P:n sairaanhoitopiirin kuntayhtymä 4,10 % konserni		4,10%		4,10%
Arvonlisäveron palautusvastuu, konserni	0,00	0,00	8 434 872,00	345 829,75
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12	0,00	0,00	3 220 901,00	132 056,94
Takaukset, K Oy H-seitsikko	0,00	0,00	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	0,00	0,00	19 174 777,16	786 165,86
Korpelan voiman kuntayhtymä 14,42 %, konserni		14,42%		14,42%
Vakuudet/ vastasitoumus annetuille pankkitakauksille	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut taloudelliset vastuut/ johdannaissopimukset tulouttamatta	0,00	0,00	0,00	0,00
Keskipohjanmaan Liitto 5,79 %		5,79%		5,79%
K-P Liitto->KP-Cobra invest Oy->Kalvinin Oy pääomalaina	0,00	0,00	0,00	0,00
koroton bulletlaina, erääntyy korolla lisättynä 31.12.2020 (palautunut vuoden 2022 aikana)				

4.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25

Henkilöstön lukumäärä 31.12 tehtäväalueittain (vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt)

Osa-aikainen henkilöstö muutettu kokoaikaiseksi osa-aikojen suhteellisten osuuksien yhteismäärän perusteella (tiedot palkkakonttorilta)

Henkilöstön lukumäärä 31.12	2023	2022
Yleishallinto pl. maatalous- ja turkislomittajat	14	14
Yleishallinto, maatalous- ja turkislomittajat	14	49
Opetus ja kulttuuritoimi	170	170
Tekniset palvelut	35	34
Yhteensä	233	267

Liitetieto 26 - Henkilöstökulut

Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2023	2022
Palkat ja palkkiot	7 482 217,40	9 157 269,07
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1 515 685,10	2 000 473,35

Muut henkilösivukulut	266 997,65	543 366,46
Henkilöstökorvaukset	-108 286,35	-265 563,40
Luontaisedut	81 443,23	64 731,50
Käyttöomaisuuteen aktivoidut palkat	0	0
Yhteensä	9 238 057,03	11 500 276,98

Liitetieto 27 luottamushenkilöpalkkioista perityt ja puolueelle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Tilitetyt luottamushenkilömaksut; tasetili 2363	2023	2022
Suomen keskusta	3 824,65	3 843,25
Kaustisen perussuomalaiset rp	890,5	846,1
Sosiaalidemokraatit	794,25	744,75
Perhönjokilaakson kristilliset ry	27	22,5
Kokkolanseudun vihreät ry	54	96,3
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	5 590,40	5 552,90

Liitetieto 28 - Lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksetut palkkiot 1.1. – 31.12. aikana tapahtuneista työsuoritteista

Tilintarkastajan palkkiot	2023	2022
Tarkastusyhteisö BDO Auditor	10 366,89	9 970,41
Tilintarkastajan lausunnot	0	0
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3 776,51	2 402,76
Muut palkkiot	0	0
Palkkiot yhteensä	14 143,40	12 373,17

KAUSTISEN KUNTA

Luettelo tilivuoden 1.1. – 31.12.2023 kirjanpidoista ja aineistoista:

Kirjanpidon tositteet säilytetään päätearkistossa. Osa tilivuoden kirjanpitokirjoista säilytetään talouspäällikön ja palkkasihteerin työhuoneessa.

Käytössä olevat ohjelmat:

	Ohjelmisto	Toimittaja
Kirjanpito	ProEconomica Premium	CGI
Laskutukset	ProEconomica Premium	CGI
Osto- ja myyntireskontra	ProEconomica Premium	CGI
Käyttöomaisuuskirjanpito	ProEconomica Premium	CGI
Maksuliikenne	Nomentia Banking	CGI
Palkka- ja henkilöstöhallinto	Pegasos/Populus	CGI
Vesi- ja jätevesilaskutus	VesikantaPlus	CGI
Lomatoimen laskutus	Melan oma ohjelma	Mela
Päivähoitolaskutus	Daisy	WhileOnTheMove Oy

Kirjauksessa käytetyt tositelajit:

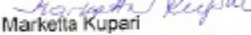
10	Kassatositteet
19	Käyttöomaisuuden poistot
20	Ostolaskut
28	Ostolaskujen suoritukset
31	DAISY päivähoitolaskutus
32	MELA laskutus
33	VESIKANTA vesi- ja jätevesilaskutus
35	Myyntireskontran suoritukset
50	Käyttöomaisuuden tapahtumat
60	Palkkatositteet
65	Vyörytykset

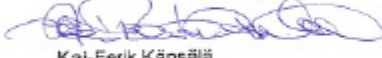
5 Allekirjoitukset ja merkinnät

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kaustisella 25.3.2024

Jouni Koskinen
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Marketta Kupari
kunnanhallituksen varajäsen

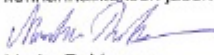

Kai-Erik Käsälä
kunnanhallituksen jäsen

Heliina Tuomela
kunnanhallituksen jäsen

Minna Nikander
kunnanjohtaja

Tiina Haukilahti
kunnanhallituksen jäsen

Johanna Kuusela
kunnanhallituksen jäsen

Marko Rahkonen
kunnanhallituksen jäsen

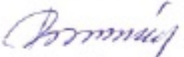

Tero Varila
kunnanhallituksen jäsen

Tilintarkastusmerkinnät

Edellä oleva tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitoavan mukaisesti.

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Kaustisella 6.5 2024

Tuula Ylikangas
HT JHT tarkastaja
BDO Auditor Oy
tilintarkastusyhteisö